

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (AISBL)

13, Place Albert 1er, B - 6530 Thuin (Belgique), tel : ++32.71.59.12.38, fax : ++32.71.59.22.29, internet : <http://www.fci.be>

Ú T M U T A T Ó

az FCI

nemzetközi munkakutya vizsgák,

valamint

a nemzetközi nyomkövető vizsgák lebonyolításához

Kidolgozták a z FCI Használati Kutya Bizottságának megbízásából

Frans Jansen (NL)
Günther Diegel (D)
Wilfried Schäpermeier (D)
Edgar Scherkl (D)
Pierre Wahlström (S)
Alfons van den Bosch (B)
Robert Markschläger (A)

Ezen útmutatót az FCI Elnöksége 2011. április 13-án elfogadta

és 2012 január 1-től érvénybe lépteti.

Előszó

A kutya több mint tizenkét ezer éve az emberek követője. A domesztikáció folytán szoros szociális közösség alakult ki közte és az emberek között. Az emberek alapvető területeken (pl. vadászat) támaszkodtak rájuk. Ezzel ugyanakkor különösen megnőtt felelősségük a kutya jó közérzetének biztosítása tekintetében.

Pontosan ezért a kutyát kiképzése során elsődleges célként megilleti úgy a fizikai, mint a pszichikai egészség. A kutyával szemben elsődleges elvként érvényesül a szakszerű, állatbaráti és erőszakmentes bánásmód. A kutyáról való gondoskodás magától értetődően magában foglalja a táplálást, az egészségéről való gondoskodást, az oltások rendszeres időközönkénti beadását és az állatorvosi ellenőrzést is. Ezen túlmenően emberi kötelesség a kutyával való rendszeres kapcsolattartás és mozgásigényének kielégítéséhez elegendő foglalkozás biztosítása.

A történelem során a kutya az emberek segítőjeként a legkülönbözőbb feladatokat teljesítette. A modern világban ezen feladatok nagy részét a technika átvette. Ezért kötelessége a mai kutyatulajdonosnak, hogy a kutya kiképzése során a feledésbe merült feladatok megfelelő kárpótlásaként elegendő mozgást és adottságainak megfelelő tevékenységet biztosítson, valamint az emberekkel való intenzív kapcsolattartást lehetővé tegye. A kísérőkutya, a különböző használati kutya, a nyomkövető, valamint a kutatóvizsgák szabályzatainak összeállításakor ezek a szempontok is szerepet játszottak. A kutyát készségeinek és teljesítőképességének megfelelően kell foglalkoztatni. A kutya képzésének megfelelő elindítása mellett ide tartozik annak intenzív tevékenységgel való foglalkoztatása is, mely a tanulóképességet, ösztönállapotot ugyanúgy figyelembe veszi, mint a fennmaradó adottságokat. A kutyasportok különböző formái erre kiválóan alkalmasak. Nem kielégítően foglalkoztatott kutyák nehezen kezelhetővé válhatnak, és a foglalkoztatás hiánya devianciához vezethet.

Az, aki kutyájával foglalkozik, vagy kutyájával együtt valamilyen sportágat végez, alá kell vetnie magát és kutyáját egy gondos kiképzésnek, melynek célja az ember és kutya közötti lehető legnagyobb harmónia elérése. Minden kiképzés célja a mindenkori kutya számára kivitelezhető feladatok közvetítése. Az emberek és kutyájuk közötti harmonikus egyezés független a kutyasport fajtájától, ám minden tevékenység alapját képezi. Ehhez a harmóniához úgy lehet eljutni, ha legmesszebbmenőkig beleképzjük magunkat a kutya helyzetébe és képességeibe.

A kutyavezetők etikai kötelessége a kutya felnevelése és megfelelő mértékű kiképzése. Az itt alkalmazott módszereknek a magatartástudományok – különösen a kinológia – által közvetített törvényszerűségeket kell figyelembe venniük. A felnevelési-, kiképzési, vagy edzés hatások eléréséhez kizárólag – a kutya számára – erőszakmentes módszert kell alkalmazni. A nem humánus kiképzési, nevelési és edzés módszerek elutasítandóak (ld. Állatvédelmi Törvény).

A kutya sportcélokra való használatának a kutya hajlamán, teljesítményén és munkakészségén kell alapulnia. A kutya teljesítményét gyógyszerekkel, vagy törvényileg tiltott behatásokkal nem szabad fokozni. Az embernek magának kell a kutya adottságait felfedezni. Minden etikai normának ellentmond, ha a kutya számára kivitelezhetetlen követelményeket támasztunk. A magát felelősségteljesnek ismerő kutyabarát csak egészséges és teljesítményre alkalmas kutyával vesz részt vizsgákon, versenyeken és edzéseken.

Tartalomjegyzék

Oldal

Előszó	1
Általános rendelkezések	3
Érvényesség.....	3
Általános tudnivalók.....	3
A vizsgaidény	4
Rendezvényszervezés és rendezvényvezető	4
A teljesítménybíró	5
A kutyavezető.....	5
Nyakörvviselés/pórázviselés	6
Szájkosár	7
A vizsgára bocsátás feltételei	7
A közömbösség vizsgálata	8
Értékelés	9
Kizárás.....	10
Segítségnyújtás.....	10
Megszerzett címek.....	11
Teljesítményfüzet	11
Kártérítési felelősség	11
Vizsganapok	12
Vizsgaellenőrzés.....	12
Eredményhirdetés, díjátadás.....	12
A segédekre vonatkozó rendelkezések	13
Általános elvek	13
Biztonsági rendelkezések	17
A közömbösség vizsgálata	18
BH vizsga és kutyatartói szakismereti vizsga	20
Használati kutya vizsga 1-3.....	26
Nyomkövető vizsga 1-3.....	26
Engedelmességi vizsga 1-3	26
Védőkutya vizsga 1-3.....	26
IPO Tenyésztő-alkalmassági vizsga	27
IPO Elővizsga.....	35
IPO-1 vizsga	42
IPO-2 vizsga	60
IPO-3 vizsga.....	80
Keresőkutya vizsga 1.....	102
Keresőkutya vizsga 2.....	105
IPO keresőkutya vizsga	107
Kutató vizsga 1-3	110
Mellékletek.....	115

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	3/116
---	-------------------------------	-------

Általános rövidítések

FCI	=	Federation Cynologique Internationale	RV	=	rendezvényvezető
IPO	=	Internationale Prüfungsordnung	SD	=	segéd
TO	=	tagország	KV	=	kutyavezető
KF	=	kiképzési fokozat	NYF	=	nyomfektető
TB	=	teljesítménybíró	VSZ	=	vezényszó
VR	=	vizsgarend	REN	=	rendezvény
			K	=	kutya

Utalás:

A szövegben megadott vezényszavakat a VR fordítása során az adott TO-ban használt vezényszavakra kell lefordítani.

E vizsgarend hatálybalépésével minden korábbi szabályzat rendelkezései hatályukat veszítik. Fordítások alapjául és vitás esetekben a német nyelvű változat az irányadó.

Általános rendelkezések

Érvényesség

Ezen útmutatót az FCI Használati Kutya Bizottsága dolgozta ki és az FCI Elnöksége 2011. április 13-án, Rómában elfogadta. Az útmutató 2012. január 1-jével lép hatályba, mellyel egy időben minden - eddig érvényben lévő - rendelkezés hatályát veszti.

A Használati Kutya Bizottság által készített útmutató német nyelven került kidolgozásra. Vitás esetekben, különös tekintettel azokra, melyek a más nyelvekre való lefordításból adódnak, a német szöveg az irányadó.

Ezen útmutató az FCI minden tagországában érvényes. Minden nemzetközi vizsgarendezvény (vizsga és verseny) e szabályzat rendelkezésein alapul.

Általános tudnivalók

A vizsgarendezvényeknek és versenyeknek két célt kell szolgálniuk. A vizsga letételével egyrészt megmutatják, hogy a vizsgázó kutya alkalmas az előírt felhasználási célra, másrészt a használati célú tenyésztésben a vizsgáztatás hozzájárul a kutyák egészségének és teljesítőképességének megőrzéséhez, illetve generációról generációra történő fokozásához. Továbbá szolgálja a kutya egészségének és állóképességének megőrzését és fokozását. A vizsga teljesítése egyben egyik bizonyítéka a kutya tenyészkvalitásának is.

Az FCI a TO szervezeteinek az IPO népszerűsítését ajánlja, különösképp, mert a nemzetközi versenyeket az IPO rendelkezései alapján rendezik. A vizsgák és versenyek lebonyolítása, a résztvevők viselkedése a sportszerűség alapszabályai szerint történnek. A VR előírásai mindenkire nézve kötelező érvényűek. Minden résztvevőnek azonos követelményeket kell teljesíteni. A rendezvények (REN) nyilvánosak, melyek helyét és az időpontját nyilvánosságra kell hozni.

A vizsgákat és a versenyeket csak a teljes vizsgaanyagból, vagy teljes ágazatokból lehet rendezni. Csak az adott rendezvényen kompletten teljesített vizsgafokozat esetén érvényes a vizsga. A teljesített vizsgát az FCI valamennyi tagegyesületének el kell ismerni.

Azokban az országokban, ahol a botütés törvényileg tiltott, ott az alábbi útmutató botütés nélkül alkalmazandó.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	4/116
---	-------------------------------	-------

Vizsgaidény

Amennyiben az időjárás ezt lehetővé teszi, egész évben rendezhető vizsga, ha az ember és a kutya biztonsága és egészsége nincs veszélyben. Ha mégis, a vizsga nem tartható meg. Erről a TB dönt. A vizsgaidény időtartamát a TO saját területén korlátozhatja.

Rendezvényszervezés és rendezvényvezető (RV)

A REN szervezési feladataiért a rendezvényvezető (RV) felelős. A RV végzi és felügyeli a rendezvény előkészítését és lebonyolítását. Biztosítani kell a rendezvény szabályzat szerinti lebonyolítását és annak egész időtartama alatt a TB rendelkezésére kell állnia.

A RV nem vezethet fel kutyát, továbbá más funkciót sem tölthet be. Feladatai többek között:

- A REN megtartásához szükséges engedélyek beszerzése.
- A REN időpontjának egyeztetése, engedélyeztetése a rendezvény dokumentációinak, bírálati lapok, az összesítők biztosítása minden vizsgafokozathoz.
- A teljesítményfüzetek, származási lapok, oltási igazolványok, valamint amennyiben egyéb rendelkezések szükségessé teszik, a felelősség biztosítás és minden egyéb dokumentum kezelése, rendelkezésre bocsátása.
- A vizsgaszabályzatnak megfelelő nyomterület biztosítása minden vizsgafokozatban.
- A nyomterület tulajdonosától és az illetékes vadásztársaságtól a szükséges engedélyek beszerzése.
- Képzett személyzet (nyomfektetők, csoport, rendezők, segédek, stb.) biztosítása.

A RV köteles a TB-t legkésőbb három nappal a REN előtt, a helyszínről, a kezdés időpontjáról, a megközelítési útvonalról, a vizsga fajtájáról és a résztvevő kutyák számáról tájékoztatni. Ennek elmaradása esetén a TB jogosult a kötelezettségétől visszalépni.

A REN megtartását engedélyező iratot a vizsga előtt a TB-nek be kell mutatni.

A teljesítménybíró (TB)

A vizsgarendezvényre a rendező szervezet hívja meg az IPO bírálataira jogosult bírót, vagy a TO jelöli ki. A Világbajnokságra FCI Használati Kutya Bizottsága rendeli ki a bírót. A rendező szervezet döntheti el, hogy hány TB-t alkalmaz, de figyelembe kell venni, hogy a TB egy napon csak 36 ágazatot bírálhat. (Világbajnokságra nem érvényes)

Nyomkövető vizsga 1-3	mindenkori 1 ágazatnak megfelelő
Engedelmességi vizsga 1-3	mindenkori 1 ágazatnak megfelelő
Védőkutya vizsga 1.3	mindenkori 1 ágazatnak megfelelő
Kutató vizsga 1-3	mindenkori 1 ágazatnak megfelelő
BH/VT vizsga	mindenkori 2 ágazatnak megfelelő
IPO- elővizsga	mindenkori 2 ágazatnak megfelelő
IPO- tenyész-alkalmassági vizsga	mindenkori 3 ágazatnak megfelelő
IPO-1-3 vizsga	mindenkori 3 ágazatnak megfelelő
Keresőkutya 1-2 vizsga	mindenkori 3 ágazatnak megfelelő
IPO- Keresőkutya vizsga	mindenkori 3 ágazatnak megfelelő

A TO az általa meghatározott, az FCI-nél bejelentett főrendezvényeire külön szabályokat is hozhat. A TB nem bírálhat olyan kutyát, melynek ő a tulajdonosa, birtokosa, tartója, illetve olyan kutyát, amelynek, tulajdonosával, birtokosával, vagy tartójával közös háztartásban él. Továbbá olyan kutyát sem bírálhat, amit olyan KV vezet fel, akivel közös háztartásban él.

A TB viselkedésével nem zavarhatja és nem is befolyásolhatja a K munkáját. A TB az érvényben lévő VR-ben foglalt meghatározások pontos felügyeletéért és betartatásáért felelős. Amennyiben azt tapasztalja, hogy a vizsga szabályait, illetve az ő utasításait nem tartják be, jogosult a rendezvényt megszakítani.

A TB sportszerűtlen viselkedés, motiváló tárgyakkal való félrevezetés, az állatvédelmi rendelkezések be nem tartása, az illem, vagy a VR megsértése esetén jogosult a KV kizárásáról rendelkezni. A befejezetlen vizsga indoka mindig bekerül a teljesítményfüzetbe és minden elért pontszám visszavonásra kerül.

A bírói ítélet végleges és támadhatatlan. Az ítélettel szemben bármely kritika a kutyasportpályáról való kiutasítást és esetleges fegyelmi felelősségre vonást eredményezhet. Indokolt esetben, ha a kritika nem a TB ítéletére, hanem a VR előírásainak megsértésére vonatkozik, nyolc napon belül panasszal lehet élni. Az írásos panasznak tartalmaznia kell a panasztevő aláírásán kívül legalább egy tanúét. A panaszt a RV-n keresztül kell eljuttatni a Bírói Testületnek (BT). A panasz elfogadása nem vezet a TB ítéletének felülbírlatára. A panasszal kapcsolatos döntés a BT feladata. A TO a panaszt továbbíthatja az FCI Használati Kutya Bizottságához, ahol meghozzák a végső döntést.

A kutyavezető (KV)

A vizsgán résztvevőnek a nevezési határidőt be kell tartania. A nevezés leadásával egyben kötelezettséget vállal a nevezési díj befizetésére. Amennyiben a KV bármely okból nem tud részt venni a rendezvényen, haladéktalanul értesítenie kell a RV-t. A vizsgázónak be kell tartania a helyi állategészségügyi és állatvédelmi előírásokat. A KV-nek követnie kell a TB és a RV utasításait. A vizsgán résztvevőnek kifogástalan sportszerűséggel kell felvezetnie kutyáját és az egyes ágazatban elért eredménytől függetlenül a vizsgafokozat valamennyi ágazatát be kell mutatnia. A vizsgát hangos értékelés (eredményhirdetés) és a teljesítményfüzetek átadása zárja.

A TB jogosult a sérült, vagy a teljesítményében korlátozott K munkáját – még akkor is, ha a KV a döntéssel nem ért egyet –, megszakítani. Ha a KV lépteti vissza a kutyáját, a teljesítményfüzetbe „megszakítás miatt hiányos” bejegyzés kerül. Amennyiben a KV a kutyán látható sérülés miatt, vagy állatorvosi igazolás bemutatásával lép vissza, a bejegyzés „sérülés miatt megszakítva” lesz.

A KV-nek a rendezvény teljes időtartama alatt a póráz magánál kell tartania. A kutyán pedig kötelezően egyszerű, egysoros, nem fojtóra állított, lazán feltett láncnyakörv lehet. Más nyakörv, például a bőrnyakörv, vagy bolhanyakörv, vagy szöges nyakörv nem engedélyezett. Ezek a rendelkezések nem érvényesek a kísérőkutya vizsgákon történő viselkedésszetre, ott más nyakörv használata is megengedett.

A vizsga a közömbösségi próbával kezdődik és az eredményhirdetéssel zárul. A póráz lehet a K számára nem látható helyen, vagy átlósan a KV testén, a bal válláról lefogatva a jobb csípőnél összekapcsolva.

A vezényszavak egyszerű, rövid, egyszavas parancsok lehetnek. Bármely nyelven kiadhatók, de egy adott feladat végrehajtásához azonos vezényszónak kell tartoznia. (ez az összes ágazatra érvényes)
Az útmutatóban közölt vezényszavak ajánlások.

Több, azonos vizsgafokozatra nevezettek esetében az indulási sorrendet sorsolással kell eldönteni. A rendezvény legalább 4 fő részvételével tartható meg. Egy induló esetén nem engedélyezett.

Testileg korlátozott KV esetében, aki korlátozottsága miatt nem tudja a kutyát baloldalon vezetni, vezetheti a jobboldalon, ebben az esetben a VR baloldalon történő vezetés szabályai érvényesek.

Minden vizsgafokozat bármilyen gyakorisággal ismételhető, melyek egymás után, 1-2-3-as szint szerint következnek. A következő vizsgafokozat teljesítéséhez az alacsonyabb szintű, eredményes vizsga szükséges. A K-t a legmagasabb elért vizsgafokozaton kell felvezetni, kivéve, ha a vizsga nem jár helyezéssel vagy válogatott minősítéssel.

Nyakörvviselési kötelezettség/ Póráz viselése

Biztonsági okokból a KV a vizsga teljes időtartama alatt a póráz magánál tartja. A póráz lehet a K számára nem látható helyen, vagy átlósan a testre csatolva, a kutyán pedig állandóan nyakörv van. A bírónak figyelmet kell fordítani ennek ellenőrzésére minden ágazatban. A láncnyakörv nem lehet szöges és fojtóra állított sem. A K a nyakörvet lazán kell viselje. Ún. bolha nyakörv viselete sem engedélyezett.

A láncnyakörv nem lehet olyan súlyú, hogy a K-t a feladatok szokásos végrehajtásában akadályozza. Amennyiben gyanú vetődik fel, a TB a nyakörv cseréjét rendelheti el. Erre bármely ágazat kezdete előtt van lehetőség. Csalás gyanúja esetén (pl. rejtett szöges nyakörv) a TB-nek a KV-t ki kell zárnia a vizsga további részéből.

Bejegyzés: „*Sportszerűtlen magatartás miatt kizárva*” (Minden eddig szerzett pontszám törölve.)
Nyomkövető munkánál a nyakörvet nyomozóhámrá, vagy nyomozóhevederre le lehet cserélni.

A TB jogosult a sérült, vagy a teljesítményében korlátozott K munkáját – még akkor is, ha a KV a döntéssel nem ért egyet –, megszakítani.

Betegség/sérülés miatti megszakítás

Amennyiben a KV – egy már elvégzett ágazat után – jelenti, hogy a K beteg, kötelessége állatorvoshoz vinni, aki ezt igazolja. A teljesítményfüzetbe a „Betegség miatt megszakítva” bejegyzés kerül. Amennyiben a KV vonakodik a K-t orvoshoz vinni, abban az esetben „Megszakítás miatt hiányos” bejegyzés kerül a teljesítményfüzetbe. Az utólagos igazolás lehetséges, mely esetben a KV-nek 4 nap áll rendelkezésre, hogy ezt beszerezze. Amennyiben a betegség igazolása 4 napon belül nem történik meg, a TB a magához vett teljesítményfüzetbe bevezeti a „Megszakítás miatt hiányos” bejegyzést. Amennyiben a KV nem engedi, hogy a TB a teljesítményfüzetet magával vigye, a bejegyzés azonnal bekerül a teljesítményfüzetbe. Az igazolások megléte esetén a dokumentációval és füzet visszaküldéssel kapcsolatos postaköltségek a KV-t terhelik.

Megjegyzés: Mindegy, hogy a TB azért szakítja meg a vizsgát, mert meglátása szerint a K beteg, öreg, vagy sérült. Öregség esetében igaznak kell bizonyulnia, hogy a K korából fakadóan az állatvédelmi szempontokat figyelembe véve a további vizsgázásra alkalmatlan. Mindegyik esetben „Sérülés miatt megszakítva” kerül bejegyzésre.

Szájkosár

Minden tagországban figyelembe kell venni azon rendelkezéseket, melyek a K forgalomban való vezetéséről szólnak. Azon KV, akik a rendelkezés hatálya alá tartoznak, a BH/VT vizsga közlekedés forgalomban részénél használhatják a szájkosarat.

A TB jogosult a sérült, vagy a teljesítményében korlátozott K munkáját – még akkor is, ha a KV a döntéssel nem ért egyet -, megszakítani.

Vizsgára bocsátás feltételei

A vizsga napján a kutyának az előírt életkort be kell töltenie. Kivételt tenni nem lehet. A TO szabályozza, hogy az induláshoz szükséges-e sikeres BH/VT vizsga megléte.

BH/VT – IPO-EI	15 hónapos kor	IPO - 1	18 hónapos kor
IPO-TA	18 hónapos kor	IPO - 2	19 hónapos kor
NYK 1-3	15 hónapos kor	IPO - 3	20 hónapos kor
EV1-3	15 hónapos kor	FH 1	18 hónapos kor
VK 1-3	18 hónapos kor	FH 2	18 hónapos kor
KUV	15 hónapos kor	IPO-FH	20 hónapos kor

A Nyomkövető vizsga 1-3 egyes gyakorlataira az IPO 1-3, az EV 1-3 gyakorlataira az IPO 1-3 és a VK 1-3 gyakorlataira nézve az IPO 1-3 C ágazatainak rendelkezései a mérvadóak. Ezek előzetes képzettségi fokozat nélkül egyenként is lehettek.

A vizsgarendezvényen minden K indulhat, függetlenül a mérettől, a fajtától, vagy a származási bizonyítvány meglététől. A K legyen alkalmas az IPO követelményeinek teljesítésére.

Egy KV egy nap csak egy vizsgarendezvényen vehet részt. Egy rendezvényen legfeljebb két kutyát vezethet fel. Egy K egy nap csak egy vizsgára vezethető fel. Egy K egy rendezvényen csak egy minősítést szerezhet, kivételt képez a BH/VT IPO 1 és FH 1.

Tüzelő szukák részt vehetnek valamennyi rendezvényen, de a többi résztvevőtől távolabb, elkülönítve kell várakozniuk. A nyomkövetést az időbeosztás szerint teljesíthetik, de a többi ágazat gyakorlatait csak a rendezvény végén mutathatják be. Vemhes és szoptató szukák a rendezvényen nem vehetnek részt. Beteg, vagy fertőzés veszélyes K semmilyen rendezvényen nem vehet részt.

A közömbösség vizsgálata

A közömbösségi vizsgálat végrehajtása

Valamennyi vizsgán, az első ágazat megkezdése előtt, a TB köteles a K-t közömbösségi vizsgálatnak (vézenpróbának) alávetni. Az közömbösség vizsgálatának része a K beazonosítása. A tetoválás, chip, stb. összevetése a származási dokumentumokkal. Az a K, amelyik nem felel meg a közömbösségi vizsgálaton, nem vehet részt a vizsgán, ill. ki kell zárni. Chippel megjelölt K esetén a tulajdonosnak kell leolvasóról gondoskodni.

A TB a vizsga teljes ideje alatt figyeli a K közömbösségét (vézenét). A TB azonnal köteles a K-t kizárni, amennyiben vézenhibát tapasztal. A diszkvalifikálást „vézenhiba” bejegyzéssel a teljesítményfűzetben rögzíteni kell.

A közömbösségi vizsgálat kivitelezése

1. A közömbösséget átlagos környezeti tényezők mellett, a K számára semleges helyen kell vizsgálni.
2. Minden résztvevő kutyát a TB-hez egyenként fel kell vezetni.
3. A K-t megfelelő pórázzal kell felvezetni. A póráz laza legyen.
4. A TB-nek a K bármilyen befolyásolásától tartózkodnia kell. **A K-nak el kell fogadnia, hogy megérintik.**

A viselkedés meghatározása

- a) *a kutya pozitív viselkedése*: a K a vizsgálat alatt pl.: közömbös, magabiztos, figyelmes, temperamentumos
- b) *még elfogadható határeset*: a K a vizsgálat alatt pl.: kissé bizonytalan, feszült, félénk. Ezek a kutyák átengedhetőek, de a vizsga teljes menete alatt legszigorúbban figyelni kell azokat.
- c) *a kutya negatív viselkedése, illetve vézenhiba*: a K a vizsgálat alatt pl.: riadt, bizonytalan, ijedt, lövéstől félős, kezelhetetlen, harapós, agresszív (kizárás)

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	9/116
---	-------------------------------	-------

Értékelés

A teljesítmény értékelése minősítéssel és ponttal történik. A minősítésnek és a pontértéknek arányosnak kell lennie a mutatott teljesítménnyel.

Ponttáblázat:

legmagasabb pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	hiányos
5,0	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0-0
10,0	10,0	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15,0	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 - 0
20,0	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 - 0
30,0	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 - 0
35,0	35,0 - 33,0	32,5 - 31,5	31,5 - 28,0	27,5 - 24,5	24,0 - 0
70,0	70,0 - 66,5	66,0 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 - 0
80,0	80,0 - 76,5	75,5 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 - 0
100,0	100,0 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 - 0

Százalékszámítás:

értékelés	adott százalék	levonás
kitűnő	legalább 96%	vagy mínusz 4 %-ig
nagyon jó	95-től 90 %-ig	vagy mínusz 5-től 10 %-ig
jó	89-től 80 %-ig	vagy mínusz 11-től 20 %-ig
megfelelő	79-től 70 %-ig	vagy mínusz 21-től 30 %-ig
hiányos	70 % alatt	vagy mínusz 31-től 100%-ig

Az összesítés után az ágazat végső pontszáma csak egész szám lehet. Az egyes gyakorlatokért viszont részpontszám is adható. Amennyiben végeredményként nem egész pont jön ki, az ágazat bemutatásakor mutatott összkép alapján kell fel-, vagy lekerekíteni.

Pontegyenlőség esetén a „C” ágazatban elért magasabb eredmény a döntő. Ha ez is egyezik, akkor a „B” ágazatban elért magasabb pontszám határozza meg a sorrendet. Amennyiben ez is egyezik, holtversenyt kell megállapítani.

Kizárás

Amennyiben a K elhagyja a vezetőjét, vagy a pályát és háromszori hívásra sem jön vissza, a K-t ki kell zárni a vizsgából.

Kizárás esetén az addig elért pontszámokat törölni kell, ez a vizsga más ágazataiban szerzett pontszámokra is vonatkozik. A teljesítményfüzetbe sem minősítés, sem pontszám nem kerül bejegyzésre. A TB által kizárásra okot adó főbb indokok a vézenhiba, a KV sportszerűtlen magatartása (pl.: ittasság, motiváló eszközök és/vagy eledel birtoklása), VR megsértése, állatvédelmi rendelkezések és az illem megsértése.

Amennyiben a K nem áll a KV irányítása alatt (pl.: oldalra, előre, vagy hátra kitér, elhagyja a vezetőjét, vagy a pályát és háromszori hívásra sem jön vissza, nem ereszt, a SD-et szándékosan a védőkaron kívüli helyen megfogja), szintén kizáráshoz vezet.

Viselkedés	Következmény
a KV sportszerűtlen magatartása pl.: motiváló eszközök és/vagy eledel birtoklása Nyakörvvel való csalás gyanúja pl: rejtett szögek, gumi nyakörv Minden versenyre érvényes korlátozás!	KIZÁRÁS és az összes eddig elért pontszám törlése, nincs értékelés ISMERTETÉS NINCS!
A közömbösségi próba nem teljesítése	KIZÁRÁS a közömbösségi próba nem teljesítése miatt, az eddig megszerzett pontszámok törlése, nincs értékelés ISMERTETÉS NINCS!
Amennyiben a K elhagyja a vezetőjét, vagy a pályát és háromszori hívásra sem jön vissza	KIZÁRÁS és az összes eddig elért pontszám törlése, nincs értékelés ISMERTETÉS NINCS!

Segítségnyújtás

Figyelembe kell venni a vizsgarendben megadott segítségnyújtási lehetőségeket.

Amennyiben a KV a megadottaktól eltérő segítséget nyújt a K-nak, a gyakorlat értékét ennek megfelelően csökkenteni kell.

Kiértékelés

A vizsga csak akkor eredményes, ha a K minden ágazatban legalább a pontszámok 70 %-át elérte.

legmagasabb pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	hiányos
100 pont	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0
300 pont	300 - 286	285 - 270	269 - 240	239 - 210	209 - 0
200 pont (Hkv)	200 - 192	191 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	11/116
---	-------------------------------	--------

Megszerzett címek

A „Nemzetközi Munkachampion” címet a KV kérésére, a TO javaslata alapján adományozza az FCI. Kiadható a CACIT és Reserve-CACIT olyan versenyeken, melyek az FCI engedélyével kerültek megrendezésre és a kutyák a legmagasabb vizsgafokozatban kerültek felvezetésre. A CACIT rendezvényekre az FCI összes tagországát meg kell hívni. Legalább két TB-t foglalkoztatni kell és ezek közül az egyik az FCI egy másik tagországából kell, hogy származzon. A cím odaítélése a TB javaslatára történik, amennyiben:

- kiállításon legalább nagyon jó minősítést szerzett,
- a vizsgán legalább nagyon jó minősítést szerzett. A CACIT cím odaítélése nem kapcsolódó következménye az elért vizsgafokozatnak,
- az FCI I-es és II-es fajtacsoportjába tartozó kutyafajták esetében munkavizsga meglétének igazolása szükséges.

A „Nemzeti Munkachampion” cím odaítélését a TO szabályozza.

Teljesítményfüzet

A teljesítményfüzet valamennyi résztvevőnek kötelező. A teljesítményfüzet kiállítása azon szervezet előírásai alapján történik, ahol a KV tagsággal rendelkezik. Biztosítani kell, hogy egy K-nak csak egy, sorszámozott füzetje legyen. Ezért a teljesítményfüzetet kiállító szervezet a felelős. A vizsga eredményét minden esetben be kell vezetni a teljesítményfüzetbe, és azt a TB-nek, valamint az RV-nek ellenőriznie és aláírásával hitelesítenie kell.

2012-től a teljesítményfüzetben rögzíteni kell: tagsági számot, K nevét és fajtáját, azonosítási számát (chip, vagy tetoválás.), a K tulajdonosának nevét és címét, az A, B és C fázisok pontjait, az összpontszámot, minősítést, TSB értékelést (ÖMT), valamint a TB nevét és aláírását.

Kártérítési felelősség

A K tulajdonosa felel a kutyája által okozott valamennyi személyi sérülésért és tárgyan okozott kárért. Ezért kutyatartói felelősségbiztosítással kell rendelkeznie. Az előforduló balesetekben és egyéb helyzetekben a KV saját magáért és kutyájáért kezkesedik. A TB és a RV utasításait a KV önként elfogadja, és a saját felelősségére végrehajtja.

Védőoltások

Az előírt védőoltások meglétét igazoló hatósági igazolást (oltási könyv) a TB-nek, illetve a RV-nek be kell mutatni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	12/116
---	-------------------------------	--------

Vizsganapok

a) szombat, vasárnap és ünnepnap

A vizsganapok a hétvégi napokon és az államilag bejegyzett ünnepnapokon rendezhetők.

BH/VT vizsgák ugyancsak „vizsganapokon” tarthatóak.

A BH/VT és IPO 1/ FH 1 vizsgák esetében lehetőség van arra, hogy a kétnapos vizsgán (péntek-szombat, szombat-vasárnap) a K két különböző vizsgát tegyen az egymást követő napokon. A BH/VT és IPO 1/ FH 1 vizsgák között nincs kötelező várakozási idő.

Példa: péntek, szombat BH1, vasárnap, szombat IPO 1, vagy FH 1

b) pénteki vizsgák

Pénteki napon vizsga csak a szombattal egybekötött rendezvényen lehetséges.

Megjegyzés: Pénteken vizsga csak akkor tartható, ha a szombaton nevezett kutyák létszáma meghaladja a felvezethető kutyák létszámát. A kezdés időpontja nem lehet 12 óra előtt. A résztvevők számát az IPO/FH összlétszám felére kell korlátozni. Kizárólag BH/VT vizsgákon legfeljebb 7 kutya vizsgáztatható le. Egy szombattal összekötött pénteki IPO/FH vizsganapot szombaton kell befejezni. Egyes kutyák azonban pénteken is befejezhetik a vizsgát.

Kivétel: Azon résztvevők, akik BH/VT és IPO/FH1 vizsgát kívánnak tenni, indulhatnak pénteken, hogy szombaton az IPO 1 vagy FH 1 vizsgát le tudják tenni és ne legyen túljelentkezés, a határidők betartását figyelni kell)

c) ünnepnapra vonatkozó szabályok

Az ünnepnapokra fenti rendelkezések értelemszerűen alkalmazhatóak. Az FCI TO ünnepnapokra vonatkozó különleges szabályait figyelembe kell venni. Munkanapnak számító ünnepnap előtti fél napon (mely a hét közepére esik) vizsga nem tartható.

Vizsgaellenőrzés

A tagországok (TO) ellenőrizhetik a vizsgákat. A TO által megbízott szakember kontrollálja, hogy a vizsga lebonyolítása a szabályzatok alapján történjen. Olyan testület, mely engedélyeket ad ki a vizsgarendezvény megtartásával kapcsolatban, szintén jogosult az ellenőrzésre, vagy annak elrendelésére.

Eredményhirdetés, díjátadás

Az eredményhirdetést az egyes fokozatok között szétbontva kell végrehajtani, IPO 1-3, FH 1, FH 2, IPO/FH, BH/VT vizsgák szerint.

IPO 1-3 vizsgán pontegyenlőség esetén a „C” ágazatban elért magasabb eredmény a döntő. Ha ez is egyezik, akkor a „B” ágazatban elért magasabb pontszám határozza meg a sorrendet. Amennyiben ez is azonos, holtversenyben ugyanazon helyezést kell megállapítani (vizsgafokozattól függetlenül). Ismétlés miatt 1-es és 2-es vizsgafokozatban sem az értékelésben, sem a helyezésben senki nem kerül hátrébb. Alapjában véve minden résztvevő jelen van az eredményhirdetésen. A vizsga végső mozzanata az eredményhirdetéssel kezdődik és a vizsgadokumentumok átadásával zárul.

Segédekre vonatkozó rendelkezések

A. Segéd alkalmazásának feltételei a „C” (őrző védő) ágazatban

1. A Szabályzat iránymutatásait és előírásait be kell tartani.
2. A rendezvény napján a segéd (SD) a TB asszisztense.
3. A SD testi épségének védelmében és a biztonsági előírások miatt, a tréningeken, a vizsgákon, és a versenyeken kötelező védőfelszerelést (védőnadrág, védőmellény, védőkar, ágyékvédő, esetleg kesztyű) visel.
4. A SD lábbelijének stabilnak, az adott időjárásnak/talajviszonyoknak megfelelőnek, valamint csúszásmentesnek kell lennie.
5. A „C” ágazat előtt a TB eligazítja a SD-et. A SD-nek működése során kötelező követnie a TB utasításait.
6. A SD a lefegyverzés során a KV utasításait követi, amennyiben ez a szabályzat előírásainak is megfelel. A KV számára lehetővé kell tennie, hogy a kísérés és a követés előtt még egyszer fel tudja venni az alapállást.
7. Helyi vizsga rendezhető egy SD-del is. Ha viszont egy vizsgafokozatban 6 kutyánál több indul, akkor két SD-et kell alkalmazni. Nagyobb rendezvényen, mint például versenyeken, válogatókon, bajnokságokon, stb. mindig legalább két SD-et kell foglalkoztatni. A KV-vel közös háztartásban élő SD-et bármilyen rendezvényen lehet alkalmazni.

B. A segéd viselkedésének alapelvei

1. Általános elvek

A vizsga keretei közt a TB felméri a vizsgázó K képzettségét és amennyire lehetséges a tulajdonságait (pl. ösztönös adottságok, magabiztosság, terhelhetőség, és vezethetőség). A TB csak azt tudja objektíven értékelni, amit a vizsga során akusztikusan és vizuálisan érzékel.

Az objektív értékelés szempontja, de mindenekelőtt a vizsga sportszerűségének megőrzése (lehetőleg azonos követelmények minden résztvevőnek) megköveteli, hogy a SD munkája a TB számára messzemenően egyértelmű képet mutasson.

Ezért nem lehet a SD kedvére bízni, hogyan alakítja a „C” ágazatot. Sokkal inkább a SD-nek kell számos szabályt betartani.

A vizsga „C” ágazatának egyes gyakorlatalemeiben a legfontosabb értékelési szempontokat kell vizsgálni. Ilyen például a terhelhetőség, magabiztosság, ösztönös viselkedés, vezethetőség. Ezek alapján kell értékelni a vizsgázó K fogásminőségét. Ebből következik, hogy a K fogásminőségének értékelését azt csak úgy lehet megtenni, ha a SD-től lehetőséget kap egy ún. „jó fogásra”. Amikor pedig a terhelhetőség megfigyelése a cél, fontos, hogy a SD megfelelő munkával valóban terhelje meg a K-t. Ezért lehetőség szerint törekedni kell az egyforma segédmunkára, ami az értékelhetőség feltétele.

2. Állás és felugrás

A SD a K és a KV számára nem láthatóan, mozdulatlanul, nem fenyegető testtartásban, kissé behajlított védőkarral áll a rejtekhelyen. A védőkar a test védelmét szolgálja. A SD az „állás és felugrás” alatt figyeli a K-t. További ingerlés, vagy bármilyen segítő testtartás nem megengedett. A botot (megj.: szivaccsal bélelt, bőrrel bevont) oldalt és lent kell tartani. A K bebökésére, befogására nem szabad védekező mozdulatokkal válaszolni.

A védőkar tartása:

3. A segéd szökésének megakadályozása

Az „állás és felugrás” gyakorlat után a KV felszólítására a SD normál lépésben kijön rejtekhelyről és a megjelölt (szökés helyéül felfestett) helyre áll. A SD pozíciója a KV-nek tegye lehetővé, hogy tőle 5 lépés távolságban szintén megjelölt helyre a védőkar felőli oldalra lefektethesse a kutyáját. A KV ismerhesse a szökés irányát.

A TB jelére a SD gyors és határozott futással szökést kísérel meg. Egyenes irányba fusson, anélkül, hogy túl gyorsan, vagy kontrollálatlanul futna. A védőkart közben nem mozgathatja. A K-nak legyen lehetősége az optimális megragadásra. Futás közben a SD semmi esetre se forduljon a K felé, de szeme sarkából szemmel tarthatja. A kart nem húzhatja el a K elől. Amint a K megragadta a védőkart, a SD egyenesen továbbfut, miközben a nem mozgatható védőkart szorosan a teste mellett tartja.

A TB határozza meg, hogy a SD meddig meneküljön. Amennyiben a szökést a SD megfelelő dinamikával hajtja végre, a TB a K teljesítményét optimálisan tudja értékelni. Minden olyan segítség, amivel a SD a kutyának kedvez, kerülendő. A SD a védőkart nem kínálhatja fel túlságosan fogásra, nem ingerelheti szökés előtt, vagy közben a K-t hanggal, illetve nem ütögetheti a védőnadrágját a puhabottal. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, lassítson szökés közben, önállóan megálljon, stb.

Befejezést ld. a 8. pontban (minden gyakorlatra érvényes).

4. Őrzésből visszatámadás elhárítása

Az őrzési fázis után a SD bírói jelzésre megtámadja a K-t, miközben a puhabotot a védőkar fölött fenyegetően mozgatja, anélkül, hogy a K-t megütné. Ezzel egy időben a védőkar mozgatása nélkül, frontálisan, kellő erővel a K-ra támad. Ezalatt a védőkart szorosan a teste előtt tartja. Amint a K megragadta a kart, a SD kiteszi oldalra, és egyenes irányban megkezdődik a terhelési szakasz. A SD-nek minden K-t azonos irányba kell vinnie. Így tud a TB úgy helyezkedni, hogy a támadás minden részletét, a megtámadást, a K viselkedését a terhelési szakaszban, a fogást, az eresztést, valamint az őrzés fázisát valamennyi kutyánál egyformán értékelni tudja. A SD terhelés közben nem viheti a kutyát a KV felé.

A puhabotot a lapocka és martájékra szabad ütni. Minden K azonos erősségű ütést kapjon. Nagyjából a terhelés 4-5. lépésénél kapja a K az első ütést majd további 4-5 lépés után a másodikat. A terhelési szakasz további részében a fenyegetés botütés nélkül folytatódik.

A TB határozza meg a terhelési szakasz hosszát. A TB jelére a SD a terhelést beszünteti. A TB akkor tudja a K-t optimálisan megítélni, ha a rátámadás kellő dinamikájú. Mindenfajta segítség, mint például a kar felkínálása fogásra, kerülendő. A SD nem ingerelheti a K-t hanggal, illetve nem ütögetheti a védőnadrágját a puhabotot. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, a terhelés és a botütések alatt, továbbá, hogy ne egyenletes intenzitással terhelje a K-t, illetve ha terhelhetőségi hiányosságot érzékel önállóan megálljon, stb.

Befejezést ld. a 8. pontban

5. Követés (a 2-3 vizsgafokozatban)

A SD normál lépésben, a KV utasítására követést hajt végre, melynek hosszúsága kb. 30 m. A követés útvonalát a TB határozza meg. A SD a követés alatt hirtelen mozdulatokat nem tehet. A védőkart és a botot a SD-nek úgy kell tartania, hogy azok a K számára ne jelentsenek plusz ingert. Ez különösen vonatkozik a bot rejtett tartására. A SD minden K-nál azonos sebességgel kell haladjon.

6. Követésből visszatámadás a kutyára (a 2-3 vizsgafokozatban)

A gyakorlat normál mozgás közben, a TB utasítására történik. A támadást a SD dinamikus jobbra-, vagy balrafordulással és a K felé irányuló intenzív ráfordulással hajtja végre. Ez alatt a védőkar felett a bottal fenyegető mozdulatokat tesz. A SD a kutyának rugalmas védőkar tartással, nyugalmi helyzet felvétele nélkül biztosít fogást. Fogadáskor – amennyire szükséges – a K lendületét fordulással el kell vezetni.

A védőkar járulékos mozgatása kerülendő. Amint a K megragadta a kart, a SD oldalra helyezi, és egyenes irányban megkezdődik a terhelési szakasz. A SD-nek minden K-t azonos irányba kell vinnie. Így tud a TB oly módon helyezkedni, hogy a támadás minden részletét, a megtámadást, a K viselkedését a terhelési szakaszban, a fogást, az eresztést, valamint az őrzés fázisát egyformán értékelni tudja valamennyi K-nál. A SD terhelés közben nem viheti a kutyát a KV felé.

A terhelési szakasz hosszát a TB határozza meg. A TB jelére a SD beszünteti a terhelést. A TB akkor tudja a kutyát optimálisan megítélni, ha a rátámadás kellő dinamikájú. Mindenfajta segítség, mint például fogás előtt túlzott kitérés oldalra, a kar felkínálása fogás előtt, kerülendő. A SD nem ingerelheti a K-t hanggal, illetve a támadás kezdetén nem ütögetheti a védőnadrágját a bottal. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, a terhelés alatt, továbbá, hogy ne egyenletes intenzitással terhelje a K-t, illetve ha terhelhetőségi hiányosságot érzékel önállóan megálljon, stb.

Befejezést ld. a 8. pontban

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	16/116
---	-------------------------------	--------

7. Szembetámadás a kutyára

A SD a bíró utasítására előjön a rejtekhelyéről és futólépésben a középvonalig átszeli a pályát anélkül, hogy a futást megszakítaná, majd frontálisan – a bottal fenyegető mozdulatokat téve és elkergető szavakat kiabálva – rátámad a kutyára.

A SD a kutyát rugalmas védőkar tartással, nyugalmi helyzet felvétele nélkül fogadja. Fogadáskor – amennyire szükséges – a K lendületét fordulással el kell vezetni, de kipörgetése nem engedélyezett. Amint a K megragadta a kart, a SD oldalra helyezi, és egyenes irányban megkezdődik a terhelési szakasz. A K legázolása minden esetben kerülendő. A SD-nek minden K-t azonos irányba kell vinnie. Így tud a TB úgy helyezkedni, hogy a támadás minden részletét, a megtámadást, a K viselkedését a terhelési szakaszban, a fogást, az eresztést, valamint az őrzés fázisát egyformán értékelni tudja valamennyi K-nál. A SD terhelés közben nem viheti a kutyát a KV felé.

A terhelési szakasz hosszát a TB határozza meg. A TB jelére a SD beszünteti a terhelést. A TB akkor tudja a K-t optimálisan megítélni, ha a rátámadás kellő dinamikájú. Mindenfajta segítség, mint például fogás előtt túlzott kitérés oldalra, a kar felkínálása fogás előtt, kerülendő. A SD nem ingerelheti a K-t hangingerrel, illetve a támadás kezdetén nem ütögetheti a védőnadrágját a bottal. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, a terhelés alatt, továbbá, hogy ne egyenletes intenzitással terhelje a kutyát, illetve ha terhelhetőségi hiányosságot érzékel önállóan megálljon, stb.

Befejezést ld. a 8. pontban (ez minden gyakorlatra érvényes).

8. Az őrző-védő gyakorlatok befejezése

A SD-nek minden védőgyakorlatot úgy kell kiviteleznie, hogy a TB a K fogáskészségét, eresztését és az őrzést meg tudja figyelni (nem háttal állni a TB-nek, a TB-vel való szemkontaktus megtartása). A küzdelem végén a SD csökkenti az ellenállást, mozgásával nem ingerli tovább a K-t, de közben kifejezetten nem lazíthat a védőkar tartásán. A védőkart nem tarthatja magasra felhúzva, hanem továbbra is abban a pozícióban rögzíti, ahogyan a küzdelem végén tartotta. A puhabotot a test mellett, oldalt lefelé, a K számára nem láthatóan kell tartani. Az eresztéshez a SD semmilyen segítséget nem adhat. Eresztés után a SD tartsa szemmel a kutyát. További ingerlés, vagy bármilyen segítő testtartás nem megengedett. Az őrzési fázisban a SD-et esetlegesen megkerülő K-t a SD lassú, hirtelen mozdulatok nélkül, együtt fordulással kövesse azért, hogy folyamatosan szemmel tudja tartani.

9. A kutya bizonytalansága, sikertelensége

Azt a K-t, amelyik a küzdőgyakorlatoknál nem ragadja meg a védőkart, illetve a terhelési részben lazít a fogásán, vagy ereszt, a SD-nek addig kell tovább fenyegetnie, amíg a TB meg nem szakítja a gyakorlatot. A SD ilyen szituációban nem segítheti a K-t, vagy állhat meg önállóan. A nem eresztő kutyát a SD a bot megfelelő tartásával vagy használatával nem segítheti hozzá az eresztéshez. Azt a K-t, amelyik hajlamos az őrzési fázisban elhagyni a SD-et, a SD ingerléssel nem készítheti a maradásra. A vizsgaszabályzat valamennyi gyakorlathoz és gyakorlatrészhez előírja a SD-nek, hol kell aktívan vagy közömbösen viselkednie. Őrzés közben a K bebökésére, befogására a SD-nek nem szabad védekező mozdulatokkal válaszolnia.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	17/116
---	-------------------------------	--------

Biztonsági rendelkezések

A RV a REN egész területén felelős a rend és a biztonság garantálásáért. A TB a rend és biztonság semmibevételének észlelésekor jogosult a REN megszakítására és/vagy befejezésére. Azon KV-k, akik vétének a vizsgarend, az állatvédelmi rendelkezések és az etikai szabályok ellen, a rendezvényből kizárásra kerülnek.

A TB ítélete végleges és megváltoztathatatlan. Az ítélet elleni bármely kritika a versenypályáról való kitiltást, adott esetben további fegyelmi eljárást vonhat maga után. Indokolt esetben, ha a kritika nem a TB ítéletére, hanem a VR előírásainak megsértésére vonatkozik, panasz benyújtására van lehetőség. A panaszt írásos formában az illetékes szervezetnek/egyesületnek kell beadni.

A panasz kizárólag a RV-n keresztül, a panasztevőnek, a szervezet elnökének és még egy tanúnak az aláírásával – a REN napjától számított – nyolc napon belül adható be. A panasz elfogadása nem vezet a TB ítéletének felül bírálata. Videofelvétel nem bizonyító erejű.

„ÖMT” értékelés: „C ágazat” (érvényes valamennyi vizsgafokozatban)

Az ÖMT értékelés a K-t a tenyészték szempontjából minősíti. Az ÖMT értéknek nincs hatása a vizsga eredményére, illetve a sorrendre. Ahhoz, hogy a K ÖMT értékelést kaphasson, legalább egy őrző-védő gyakorlatban részt kell vennie.

A következő tulajdonságok – mint az **ösztönös készség**, **magabiztosság** és **terhelhetőség** – értékelésénél a kifejezett (K), a meglévő (M) és a nem megfelelő (NM) rövidítések használatosak.

ÖMT kifejezett: amely K nagy munkakedvvel, egyértelmű ösztönös viselkedéssel, céltudatosan teljesíti a feladatokat. Magabiztos fellépésű, kifogástalan figyelmességet és kiemelkedő terhelhetőséget mutat.

ÖMT meglévő: amely K kifogásolható munkakedvvel bír, hiányosságokat mutat az ösztönös, viselkedésében, magabiztosságában, továbbá figyelmességben és terhelhetőségben.

ÖMT nem megfelelő: Amelyiknek elégtelen a munkakedve és az ösztönös adottságai, továbbá viselkedéséből hiányzik a magabiztosság, a figyelmesség, és nem terhelhető.

Különleges rendelkezések

A TO jogosult az általános előírásokat hatáskörében kibővíteni, például az engedélyezési eljárásban, az egészségügyi, állategészségügyi, mentő szabályozásban, vagy a TO eltérő törvényei miatt. A vezényszavakat anyanyelven lehet adni.

Világbajnokság

A világbajnokság rendezésére vonatkozó érvényes szabályokat az FCI által kiadott „A különböző világbajnokságok lebonyolítása” c. füzet tartalmazza. A füzet kiadásával és módosításával a Használati Kutya Bizottság foglalkozik.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	18/116
---	-------------------------------	--------

A közömbösség vizsgálata

A K közömbösségére a vizsga teljes időtartama alatt (eredményhirdetés során is) ügyelni kell. Amennyiben a K hiányosságaiból adódóan a REN ideje alatt rossz benyomást kelt, a közömbösségi vizsgálat eredményét akkor is vissza kell vonni, ha az előzőleg sikeres volt. A K támadó viselkedése alapul szolgál a hivatalos vizsgaokmányok bevonására. A kutyát ki kell zárni.

1. Alapelvek

- A közömbösségi vizsgálat a **REN kezdete előtt történik**.
- A vizsgálatra semleges helyen kerül sor, melyet úgy kell kijelölni, hogy sem a nyomterülettel, sem a versenypályával ne álljon kapcsolatban.
- Minden K-t egyenként kell felvezetni.
- Az időpontját úgy kell megválasztani, hogy a K ne rögtön azt követően kezdjen a nyomkövető területen, vagy a versenypályán.
- A K-nak pórázt (rövid vezető póráz, nyomkövető póráz nélkül) kell viselnie. A póráznak lazának kell lennie. Vezényszavak nem adhatóak.

A vizsgálat közben a következő szabályokra kell figyelni:

A közömbösség vizsgálatát nem lehet gépiesen lefolytatni, annak végrehajtása a TB-re van bízva, aki extrém eltéréseket nem adhat meg. Minél elfogulatlanabban tevékenykedik a közömbösségi vizsgálat során, annál korrektebb és biztosabb annak lefolyása.

A közömbösség vizsgálatát normál környezeti tényezők mellett kell elvégezni. A vizsgáló K-tól nem szabad reakciót kikövetelni, reagálhat a K magától, de a befolyásoló ingerkiváltást különösképp kerülni kell. A **K azonosítása elengedhetetlen része** a közömbösségi vizsgálatnak.

A közömbösség vizsgálata nemcsak a vizsga kezdéseként, hanem annak végéig tartó folyamat. Amennyiben a TB vézenhibát feltételez, akkor további vizsgálatoknak kell alávetnie a K-t(pl.: lövés leadása). Vézenhiba megállapítása érdekében a vizsgálat ismételtetése engedélyezett, melynek során a TB **nem lehet engedékeny**.

2. A kutya azonosítása

A K azonosítása a közömbösségi vizsgálat elengedhetetlen része. Történhet a tetoválási szám, vagy – chip leolvasó készülék segítségével – a chip szám ellenőrzésével. Amennyiben a K nem rendelkezik származási lappal, akkor is chippel ellátottnak kell lennie. A bírónak a vizsgadokumentációkban igazolnia kell, hogy az azonosítás ellenőrzése megtörtént. Amennyiben a tetoválási szám nem egyértelműen felismerhető, az azonosítható jeleket kell bevezetni. A tetoválási számot a KV-nél lévő származási lappal egyeztetni kell. Fellépő nehézségek esetén (pl., olvashatatlan számok) azokat a vizsgadokumentációkban jelezni kell.

Amennyiben a rendelkezésre álló chip leolvasóval a K chipszámát nem lehet megállapítani, azt a vizsgadokumentációban jelezni kell. A K felvezethető, amennyiben (az oltási igazolvány, valamint a teljesítményfüzet bejegyzéseiből) hihető, hogy belföldön chipezték.

Azok a KV-k, akik külföldön chipezett kutyával rendelkeznek, pl.: külföldön chippel ellátott K-t vásároltak meg, gondoskodniuk kell olyan chip leolvasóról, amellyel a K azonosítása lehetséges.

Az egyértelműen nem azonosítható K semmilyen vizsgarendezvényen nem vehet részt.

3. A közömbösségi vizsgálat eredménye

Pozitív viselkedés = helytálló

- a K magabiztos,
- nyugodt, határozott, figyelmes,
- élénk, figyelmes,
- közömbös, jóindulatú.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	19/116
---	-------------------------------	--------

Határeset = továbbiakban különösen figyelendő

- K bizonytalan, de nem agresszív, a vizsga folyamán mégis közömbös,
- kicsit izgatott, de a felvezetés ideje alatt ennek ellenére nyugodt.

Kutyák, melyek a vizsgán nem átengedhető

- a bizonytalan, ijedős, embert elkerülő kutya,
- az ideges, agresszív, óvakodó és félelemből harapó kutya,
- az agresszív, harapós kutya.

4. Bejegyzések

Amennyiben a K nem teljesíti a közömbösség követelményeit, a következő bejegyzést kell tenni:
„Hiányzó közömbösség miatt kizárva” (kizáró ok megjelölése szükséges)

Az eddig elért pontokat törölni kell. Pontok akkor sem adhatóak meg, ha azokat már korábban ismertették.

5. Ellenszegülés

Amennyiben a K vézenhiba miatt kitámad, a vizsgából ki kell zárni. Esetleges további következményekről és határozatokról az FCI TO szervezetei egyéni jogkörben dönthetnek.

Kutyák, melyek nem lövés-közömbösek:

Nem értendő ide a lövésre agresszív K. Az agresszív magatartás a közömbösség vizsgálatának értékeléséhez tartozik.

A lövésre félénk, ijedős K-t a vizsgából azonnal ki kell zárni. **Nem adható pontszám.**

Mit jelent a lövés félősség?

- Példák:
- a K feláll, ijedtnék látszik és elszalad
 - ezen magatartásjegyekkel a KV-hez szalad
 - páni félelmet mutat, megpróbálja elhagyni, vagy elhagyja a területet
 - páni félelmet mutat, és ide-oda bujkál

Az értékelésnél figyelembe kell venni, hogy kiképzési hibával állunk szemben, vagy a mutatott viselkedés fennállása a lövéssel nincs összefüggésben.

Vitás esetekben a TB-nek kötelező a lövésközömbösséget oly módon megállapítania, hogy felszólítja a KV-t a K pórázra tételére. Kb. 15 méternyi távolságról a TB ismét lövéseket ad le, melyet a K-nak laza pórázon el kell viselnie.

VISELKEDÉSTESZTTEL EGYBEKÖTÖTT KÍSÉRŐKUTYA VIZSGA ÉS A KUTYATARTÓ SZAKISMERETI VIZSGÁJA (BH/VT)

Minden vizsga és verseny a végrehajtásra és a résztvevők sportolói alapelveire épül. A BH vizsga végrehajtásának módja és azok értékelése az alábbiakban kerül leírásra. Ezek az előírások minden résztvevő számára kötelező érvényűek és mindenkinek ugyanazon követelményeket kell teljesítenie.

A REN-ek nyilvánosak, a vizsga helyszínét és idejét a tagok számára ki kell hirdetni, csak abban az esetben nem vehetnek részt, ha a REN nevezési határideje lejárt. A tagszervezeteknek ezt a keretszabályozást kötelezően be kell tartaniuk.

Általános rendelkezések

Minden kutyatartó indulhat, akik igazolják, hogy a szakismereti vizsgát és egyidejűleg az FCI-kutyatartói jogosítvány megszerzéséhez szükséges szabályzatismereti vizsgát már sikeresen letették, vagy ezen igazolással már rendelkeznek.

Azoknak a kutyatartóknak, akik az FCI-kísérőkutya vizsgán először vesznek részt, a REN napján a bíráló TB-nél sikeres írásbeli elméleti vizsgát kell tenniük, mielőtt kutyájukkal a gyakorlati részen indulnának.

Bármilyen fajtájú és méretű K indulhat. **Az indulásra jogosító minimum korhatár: 15 hónap.** A BH vizsga megtartásához legalább 4 résztvevő kell. Amennyiben a vizsga más vizsgafokokkal (pl. E. IPO, NyK) kombinálva lett meghirdetve, a minimálisan 4 vizsgázói létszámba a többi fokozatra jelentkezőket is bele kell számítani. Egy vizsganapon egy bíró legfeljebb 10-15 vizsgázót bírálhat, igazodva a vizsgafokok számához, de az egy bíró által bírált ágazatok száma a 36-ot nem haladhatja meg. (A BH a szakismereti vizsgával 3 ágazatnak, a nélkül 2 ágazatnak számít.)

A közömbösség vizsgálata

A BH vizsga megkezdése előtt, a TB köteles az összes K-t közömbösségi vizsgálatnak (vézenpróbának) alávetni. A közömbösségi vizsgálatának része a tetoválási szám, vagy chip, ellenőrzése. A nem beazonosítható K nem indulhat a vizsgán. A közömbösséget a vizsga teljes időtartama alatt vizsgálni kell. Az a K, amelyik nem felel meg a közömbösségi vizsgán, a vizsga további részéből ki kell zárni. Az első közömbösségi vizsgálaton sikeresen túljutott, de a vizsga közben vézenhiányosságot mutató kutyát a TB-nek ki kell zárnia és a teljesítményigazolásába „A közömbösségi vizsgálaton/viselkedésten nem felelt meg” bejegyzés kerül.

A chippel megjelölt K tulajdonosának kell leolvasóról gondoskodni. Lövésközömbösségi vizsgálatra a BH/VT vizsgán nem kerül sor.

Értékelés

Azon kutyák, amelyek az „A” („Kísérőkutya vizsga gyakorlópályán”) részben nem érik el a lehetséges pontok legalább 70%-át, nem vehetnek részt a „B” ágazatban („Vizsga forgalomban”).

A vizsga végén nem hirdetnek ponteredményt, hanem a TB csak a vizsga „eredményes”, vagy „eredménytelen” minősítését hirdeti ki. A BH vizsga akkor lehet eredményes, ha a K az „A” ágazatban a lehetséges pontszámok legalább 70%-át elérte és a TB a „B” ágazat gyakorlatait „megfelelt”-re értékelte. A TB számára megengedett, hogy a rendező kívánságára eredményhirdetesként a résztvevők között sorrendet alakítson ki.

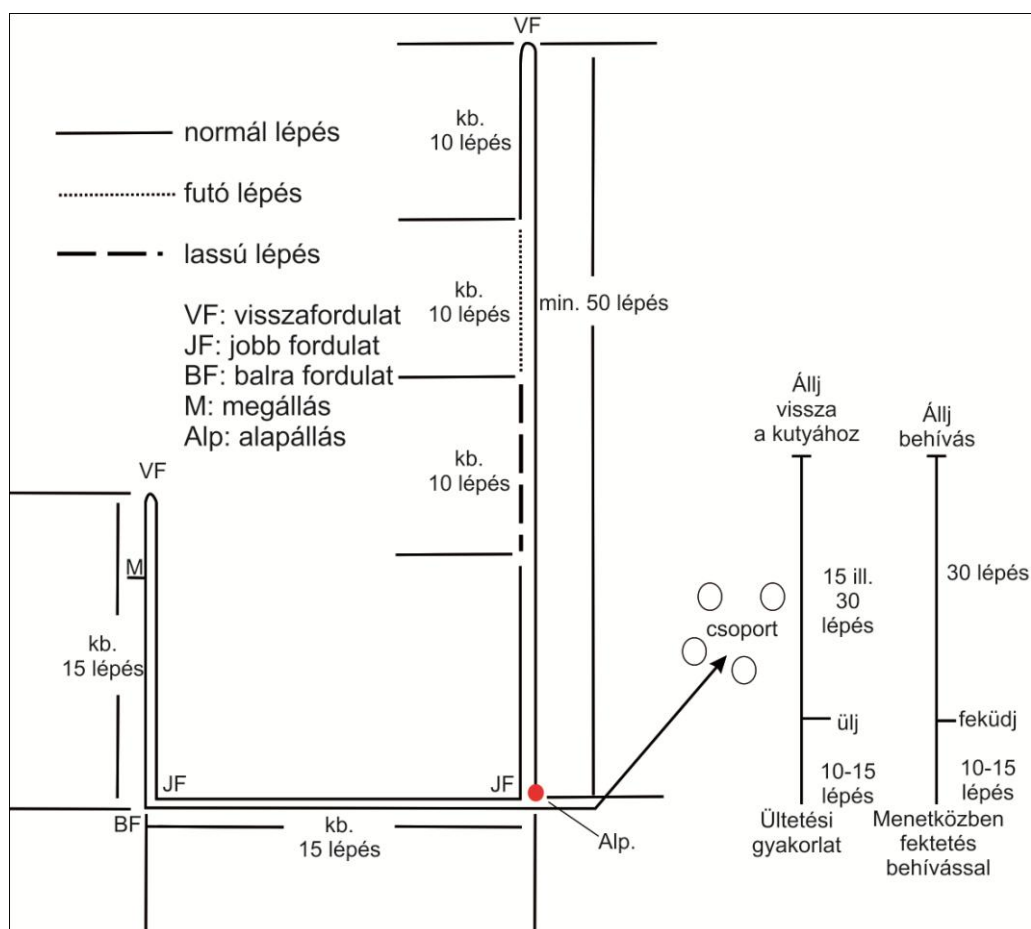
A megszerezhető kiképzési fokozat az FCI tagszervezeteinél tenyészszelemlén, körüngen, és kiállításon nem tekinthető tenyészvizsgának. A vizsga időkorlátozás nélkül bármikor ismételhető. Akár sikeres a vizsga, akár nem, az eredményt a teljesítményigazolásba be kell vezetni.

A) Kísérőkutya vizsga gyakorló pályán**összesen 60 pont**

Minden gyakorlat alapállással kezdődik és azzal is ér véget. A K szorosan a KV bal oldalán ül. A szabályos alapállásban a K lapockája a KV térdével egy vonalban van. Minden gyakorlatnál csak egyszer lehet felvenni az alapállást. Alapállásban a KV sportos testtartásban áll. Terpeszben nem állhat. Az előző gyakorlatot lezáró alapállás lehet egyben a következő gyakorlat kiinduló alapállása. Látjel nem adható, pontlevonást eredményez. A vizsga alatt a KV-nél nem lehet motiváló eszköz, vagy jutalmazó játék. A vizsga előtt a TB-nek jelezni kell, ha mozgáskorlátozottsága miatt egy-egy gyakorlatrészt a KV nem tud a szabályzatban leírtak szerint végrehajtani. Ha olyan típusú a mozgáskorlátozottság, hogy a KV nem tudja a K-t a baloldalon vezetni, akkor a K analóg módon vezethető a jobboldalon.

A gyakorlat megkezdésére a TB ad utasítást. A KV a gyakorlat valamennyi további részét, mint a fordulatok, megállások, ütemváltások, stb. a TB utasítása nélkül, önállóan hajtja végre. Ettől az általános szabálytól eltérve - a KV kérésére -, a TB levezényli a gyakorlatokat.

Minden gyakorlat végén, alapállásban lehet megdicsérni a K-t. Ezt követően a KV felvehet egy újabb alapállást. A dicséret és a következő gyakorlat kezdete között, érzékelhető szünetet (kb. 3 másodperces) kell tartani. A gyakorlatok között a K-t láb mellett kell vezetni.

Pórázon vezetés/Szabadon követés menetvázlata

Az „Alp”-al jelölt kiinduló helyzet azonos a befejező állással.

A csoportban a KV a kutyával egy személyt jobbról, egy másikat balról kerül meg.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	22/116
---	-------------------------------	--------

1. Pórázon vezetés vezényszó „lábhoz”

15 pont

Az alapállástól kezdve az állatvédelmi törvényeknek megfelelő nyakörvvel felszerelt, pórázon lévő K a KV „lábhoz” vezényszavára jókedvűen követi őt. A nyakörv nem lehet fojtóra állítva. Az alapállást akkor kell felvenni, mikor a második KV kutyáját a helyben maradáshoz vezeti és a „helyben maradás figyelemelvonással” gyakorlathoz az alapállást felvette. (A gyakorlat bírálata az alapállással kezdődik)

A gyakorlat kezdeteként a KV kutyájával 50 lépést halad megállás nélkül előre. Hátrafordulat és további 10-15 lépés után „lábhoz” vezényszó kiadásával futólépésbe (10-15 lépés), majd lassúlépésbe vált (10-15 lépés). A futólépésből lassú lépésbe történő váltáskor közbenső tempójú lépés nem engedélyezett. A különböző lépésformáknak sebességüket tekintve jól elkülönültnek kell lenniük. A vázlatnak megfelelően normál lépésben így két jobbra, egy balra és két hátrafordulat hajtandó végre, melyek közül a második hátrafordulat után meg kell állni. A K lapockájának a KV bal térdével egyvonalban kell lennie. Nem mehet előre, vagy maradhat le, és nem térhet ki oldalra.

A megállást a vázlatnak megfelelően egyszer, a második visszafordulást követően kell bemutatni.

A vezényszó csak elinduláskor és ütemváltáskor engedélyezett. Amikor a KV megáll, a K-nak gyorsan, magától le kell ülnie. Ebben a KV nem befolyásolhatja. A KV közben nem változtathatja meg az alapállását, különösen nem igazodhat az oldalra ülő K-hoz. A pórázon vezetés alatt a KV bal kézben fogva a lazán lógó pórázt, vezeti a K-t. A gyakorlat végén a TB utasítására a KV és a K áthaladnak egy legalább 4 főből álló csoporton.

A K lemaradása, előretörése, oldalra való kitérése ugyanúgy hiba, mint a KV fordulatok közbeni bizonytalansága.

Csoport

A mozgó csoporton való áthaladást a pórázon vezetés és a szabadon követés vázlata szerint kell bemutatni. A KV kutyájával egy személyt jobbról, egy másikat balról kerül meg (pl.: egy 8-as alakot ír le) és legalább egyszer megáll. A TB-nek joga van a gyakorlat egyszeri ismételtetésére. A TB utasítására a KV kutyájával elhagyja a csoportot és felveszi a végső alapállást. A K dicsérete csak az alapállás felvétele után lehetséges.

Hátrafordulat (180°)

A hátrafordulatot a KV-nek balra (180°-os fordulat a haladás irányához képest) fordulva kell bemutatnia. Két végrehajtási lehetőség van:

- a K jobbrafordulással fordul, a KV mögött,
- a K balra kanyarodva fordul 180°-ot a haladás addigi irányához képest.

Egy vizsgán belül csak egyféle visszafordulás megengedett.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	23/116
---	-------------------------------	--------

2. Szabadon követés 15 pont
vezényszó: „lábhoz”

A TB utasítására a KV leveszi a K pórázát, magára akasztja, vagy zsebbe teszi (a K részére nem látható oldalra) és az őt szabadon követő K-val bemegy a csoportba, majd ott egyszer megáll. A csoport elhagyása után rövid alapállás, majd a pórázon vezetésben leírtak alapján megkezdődik a szabadon követés.

3. Menet közben ültetés 10 pont
vezényszó: „ülj”

Alapállásból kiindulva a KV elindul az őt szabadon követő K-val és 10-15 lépés megtétele után alapállást vesz fel, kiadja az „ülj” vezényszót és további 15 lépést távolodva továbbhalad, majd rögtön megfordul a K felé. A TB utasítására a KV visszatér a kutyájához, melynek jobb oldalán alapállást vesz fel. Ha a K nem marad ülve, hanem lefekszik, vagy feláll, 5 pontot le kell vonni.

4. Menet közben fektetés behívással 10 pont
vezényszó: „feküdj”, „hozzám”, „lábhoz”

Alapállásból indulva a KV és kutyája a „lábhoz” vezényszó kiadásával egyidejűleg elindulnak, 10-15 lépés megtétele után felveszi az alapállást, kiadja a „feküdj” vezényszót majd további 30 lépést tesz meg, szembefordul a kutyájával és megáll. A TB utasítására a KV behívja a K-t, akinek lelkesen és gyors tempóban kell megközelítenie gazdáját és előtte le kell ülnie. A „lábhoz” vezényszó kiadása után a kutyának a KV mellé le kell ülnie.

Amennyiben a K állva marad, vagy leül, de behíváskor kifogástalanul bejön, 5 pontot kell levonni.

5. Helyben maradás figyelemelvonással 10 pont
vezényszó: „lábhoz”, „feküdj”, „ülj”

A másik K első gyakorlatának megkezdés előtt a TB által meghatározott helyen a KV szabályos alapállásból a „feküdj” vezényszó kiadásával lefekteti pórázzal levett kutyáját, anélkül, hogy a póráz, vagy bármilyen tárgyat otthagyna. Ekkor a KV a pályán belül legalább 30 lépést tesz meg, ezt követően pedig a K-nak háttal megáll, és nyugodt pozícióban marad, miközben nem néz vissza. A kutyának a KV befolyásolása nélkül addig nyugodtan kell fekédnie, amíg a másik K az 1-től 4-ig számozott gyakorlatokat bemutatja.

A KV nyugtalan magatartásának, vagy a K rejtett segítésének, a K nyugtalan fekvésének - pl. túl korai felállás/felülés a KV közeledtekor - megfelelően a gyakorlat pontszáma is csökken. Amennyiben a K ül, áll, vagy nyugtalanul fekszik, de a helyén marad, részértékelést kap, Ha a második gyakorlat befejezése előtt 3 méternél messzebbre elhagyja a helyét, 0 pontot kap a gyakorlatára. Amennyiben ez után hagyja el a kijelölt helyét a K, részértékelésre kerül sor. Ha a felé induló vezetője elé megy, 3 pontig kell levonni.

B) Vizsga forgalomban

Általános szabályok

A következő gyakorlatokat a kiképzőpályán kívül, lakott területen belül, egy erre alkalmas környezetben, erre a célra lezárt területen kell bemutatni. A TB és a RV előre megbeszéli, hogy a közterületen lévő gyakorlatokat (úton, utcán, téren) hol és hogyan hajtsák végre. A nyilvános forgalom nem akadályozható.

A különlegessége miatt a vizsga e része jelentős időt igényel. A követelményrendszert a vizsgázók nagyobb számára tekintettel sem lehet enyhíteni.

A „B” ágazat gyakorlataiért nem jár pont. A forgalomban/közterületen folyó vizsga alatt végig figyelemmel kísért kutyáról kialakuló összbemutató a mértékadó. Ez alapján kell döntenie az eredményességről.

A következőkben leírt gyakorlatok ajánlások, melyeket a TB-nek hozzá kell igazítani a helyi viszonyokhoz. Kétséges esetben a TB jogosult a gyakorlatokat megismételteni, illetve variálni.

Vizsga lebonyolítása

1. Találkozás csoporttal

A TB utasítására a KV pórázon vezetett kutyájával a kijelölt útszakasz járdáján elindul. A TB megfelelő távolságból követi őket. A K vezetője bal oldalán, laza pórázon, jókedvűen úgy halad, hogy a lapockája a KV térdével egy vonalban legyen.

A gyalogosokkal és kerékpárosokkal szemben a K legyen közömbös.

Útközben a K előtt keresztben elfut egy járókelő (egy erre felkért segítő). A kutyára ez legyen hatástalan, maradjon közömbös.

A KV és a K továbbhaladva egy legalább 6 főből álló laza csoporton haladjon át. Eközben a csoport egyik tagja megszólítja a KV-t és kézfogással üdvözlí. A megszólításkor a KV utasítja a kutyát, hogy üljön, vagy feküdjön le. Mialatt a KV és a megszólító rövid ideig beszélgetnek, a kutyának a felvett pozícióban nyugodtan kell maradnia.

2. Találkozás kerékpárossal

A KV pórázon vezetett kutyájával elindul egy úton. Ezt követően egy kerékpáros hátulról elhalad mellettük, közben figyelmeztetésül megszólaltatja a kerékpár csengőjét. Eltávolodik, majd visszafordulva, a kerékpárcsengőt megszólaltatva, szemből is elhalad a páros K felőli oldalán.

A pórázon vezetett K a kerékpárossal szemben legyen elfogulatlan.

3. Találkozás gépjárművekkel

A KV pórázon vezetett kutyájával autók mellett halad el. Ezalatt az egyik járművet beindítják. Egy másik autónak pedig becsapják az ajtaját. Miközben a KV és a K továbbhaladnak, egy autó megáll mellettük. A vezetője letekerve az ablakot felvilágosítást kér a KV-től. A megszólításkor a KV utasítja a kutyát, hogy üljön, vagy feküdjön le. Az autókkal és a forgalom zajaival szemben a K maradjon közömbös és viselkedjen nyugodtan.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	25/116
---	-------------------------------	--------

4. Találkozás kocogókkal, vagy görkorcsolyásokkal

A KV pórázon vezetett kutyájával elindul egy nyugodt úton. Ezt követően legalább két kocogó hátulról megelőzi őket anélkül, hogy a tempójukat csökkentenék. Amint eltávolodtak újra kocogók érkeznek szemből és lassítás nélkül elfutnak a vizsgázók mellett. A kutyának nem kell láb mellett haladnia, de az előző, illetve szemből érkező futókat nem zaklathatja. A találkozáskor a K leültetése, vagy lefektetése megengedett.

A kocogók helyett egy-két görkorcsolyás is megelőzheti a KV-t és a K-t, illetve elhaladhat szemből a páros mellett.

5. Találkozás más kutyákkal

Miközben egy másik KV a pórázon vezetett kutyájával megelőzi a vizsgázó KV-t és a K-t, illetve a páros mellett szemből elhalad, a vizsgázó kutyának közömbösnek kell maradnia. A KV többször megismételheti a „lábhoz” vezényszót, illetve a találkozáskor leültetheti, vagy lefektetheti kutyáját.

6. Rövid időre forgalmas helyen kikötött és magára hagyott K viselkedése. Viselkedés más állatokkal szemben.

A KV pórázon vezetett kutyájával a TB utasítására elindul egy forgalmas út járdáján. Rövid távolság megtétele után, szintén a TB ad utasítást a K kikötésére. Kerítéshez, falban levő karikához, vagy más erre alkalmas helyhez kötheti a kutyáját, majd eltávolodik a K számára nem látható helyre, üzletbe, kapualjba. A K ülhet, állhat, vagy feket.

A KV távollétében egy gyalogos (megbízott segítő), pórázon vezetett kutyájával oldalról kb. öt lépés távolságban elhalad a kikötött K előtt.

A magára hagyott K a KV távollétében maradjon nyugodt. A zavaró kutyát (nem használható kötekedő K) elhaladás közben nem támadhatja (a póráz rángatásával, tartós ugatással). A KV kutyáját a TB utasítására hozza el.

Megjegyzés

A TB döntheti el, hogy az összes vizsgázóval végrehajtat egy gyakorlatot és utána a következőt, vagy egyesével végigmegy a vizsgázóval az összes feladaton.

Használati kutya vizsga A 1-3 (Hkv 1-3)

A Használati kutya vizsga „A” 1-3 gyakorlatai az IPO 1-3 „B” és „C” ágazatának feladatait tartalmazzák. Nyomkövető munka bemutatása ennél a vizsgarésznél nem történik.

Tenyésztési szempontból (Körung, tenyészszemle) értékelhető kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor!

Maximális pontszám	Kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	hiányos
200 pont	191-200	180-190	160-179	140-159	0-139

Nyomkövető vizsga 1-3 (Nyk 1-3)

Az Nyk vizsga 1-3 fokozatai az IPO 1-3 fokozatok „A” ágazatának gyakorlataiból állnak. Résztevőkkel kapcsolatos kiegészítés, hogy legalább négy résztvevőnek kell indulnia BH/VT, IPO vagy FH vizsgaágazatban. A KV számára szabadon választható, melyik vizsgaszinten vezeti fel kutyáját.

Tenyésztési szempontból (Körung, tenyészszemle) értékelhető kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor!

Maximális pontszám	Kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	hiányos
100 pont	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

Engedelmisségi vizsga 1-3 (E 1-3)

Az E vizsga 1-3 gyakorlatai az IPO 1-3 fokozatok „B” ágazatának gyakorlataiból állnak. Résztevőkkel kapcsolatos kiegészítés, hogy legalább négy résztvevőnek kell indulnia BH/VT, IPO vagy FH vizsgaágazatban. A KV számára szabadon választható, melyik vizsgaszinten vezeti fel kutyáját.

Tenyésztési szempontból (Körung, tenyészszemle) értékelhető kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor!

Maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	hiányos
100 pont	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

Védőkutya vizsga 1-3 (Vk 1-3)

A Vk vizsga 1-3 gyakorlatai az IPO 1-3 „C” ágazatának gyakorlataiból állnak. Résztevőkkel kapcsolatos kiegészítés, hogy legalább négy résztvevőnek kell indulnia BH/VT, IPO vagy FH vizsgaágazatban. A KV számára szabadon választható, melyik vizsgaszinten vezeti fel kutyáját.

Tenyésztési szempontból (Körung, tenyészszemle) értékelhető kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor!

Utalás: kizárólag „C” ágazati vizsga nem engedélyezett. A Vk vizsga 1-3. fokozatait nem kell egymás utáni sorrendben letenni!

Maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	hiányos
100 pont	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	27/116
---	-------------------------------	--------

IPO Tenyészkölyökközpont (IPO-TA)

Tagozódása:

„A” ágazat	100 pont
„B” ágazat	100 pont
„C” ágazat	100 pont
Összesen:	300 pont

A vizsgára bocsátás feltételei

A vizsga napján betöltött életkor (18 hónap). Kivételnek nem lehet. További vizsgafeltétel a TO-k által szabályozott BH/VT vizsga megléte.

IPO-TA „A” ágazat – nyomkövetés

A KV által fektetett, 20 percet hűlt saját nyom, mely legalább 300 lépés hosszú, 3 nyomszárral, 2 töréssel (kb. 90°), a KV által letett 2 tárggyal rendelkezik. A nyom kidolgozására álló idő 15 perc.

Nyomtartás	79 pont
Tárgyak (11 + 10)	21 pont
Összesen:	100 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Általános rendelkezések

A nyom alakját a terepadottságokat figyelembe véve a TB vagy a nyomfektetésért felelős személy határozza meg. A nyomok alakja különböző legyen. Nem lehetséges, hogy minden nyomnál a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkedjenek el. A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett, baloldalon a földre kell szúrni.

A résztvevők sorrendjét a TB jelenlétében sorsolással döntenek el.

A KV-nek, aki a nyomfektető (NYF) is egyben, a nyom fektetése előtt be kell mutatnia a tárgyakat a TB-nek (vagy a nyomfektetésért felelős személynek). Csak a nyomfektető szagával jól (legalább 30 percig) átitatott tárgy használható.

A KV (= NYF) kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A KV a törésben ugyancsak normál tempóban fordulhat. Az első tárgyat legalább 100 lépés megtétele után az első vagy a második nyomszárra teszi le. Ügyelni kell, hogy sem a törés előtti sem a törés utáni 20 lépésben ne tegyen le tárgyat. A második tárgy a nyom végére kerül. A tárgyakat menet közben, a nyomra kell helyezni. Az utolsó tárgy lerakása után a NYF menjen még tovább egyenesen néhány lépést.

Egy nyomon belül különböző tárgyakat kell használni (anyaga lehet pl. bőr, textília, fa). Az alkalmazandó tárgyak 10 cm hosszú, 2-3 cm széles, kb. 0,5-1 cm vastag és színben a területhez illőek legyenek. A nyom fektetését a K nem láthatja.

A kísérő személyek a K munkája közben nem tartózkodhatnak azon a területen, ahol a KV és kutyája keresnek.

a) Egy vezényszó a keresésre.

A „keresd” vezényszó a nyomkövetés elkezdésekor és az első tárgy megtalálása utáni indításkor engedélyezett.

b) Végrehajtás: A KV felkészíti kutyáját a nyomkövetésre. A K póráz nélkül, vagy 10 méteres pórázon kereshet. A 10 méteres nyomkövető pórázt a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátulsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hámphoz (mellkas-hám vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül).

Hívásra a KV kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél és bemondja, hogy kutyája a nyomtárgyakat felveszi vagy jelzi. A nyomkövetés előtt, induláskor és a keresés teljes ideje alatt mindennemű kényszerítés kerülendő. A TB utasítására a K-t lassan és nyugodtan a kiindulási ponthoz kell vezetni és elindítani. A K-nak az indulásnál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral szagot kell vennie. Ezután a K-nak mélyen tartott orral, egyenletes tempóban, intenzíven kell a nyom vonalán haladni. A KV a póráz végét fogva, 10 méteres távolságban követi kutyáját. A póráz nélküli (szabad) keresésnél szintén be kell tartani a 10 méteres távolságot. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV nem engedi el, belóghat.

A K-nak a törést pontosan kell kidolgoznia. A törés után az addigi tempóban kell tovább keresnie.

Amint a K megtalált egy tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azonnal fel kell vennie vagy egyértelműen jeleznie. A nyomtárgy felvételekor állva maradhat, leülhet, vagy a KV-hez mehet. A nyomtárggyal való továbbhaladás, vagy fekvő pozícióban való tárgy-felvétel hibának minősül.

A jelzés történhet (akár váltakozva is) fekvő, ülve vagy állva. Ha a K a tárgyat jelezte, vagy felvette, a KV leteszi a nyomkövető pórázt és odamegy a kutyájához. A tárgy felmutatásával jelzi, hogy a K megtalálta azt. Ezt követően a KV felveszi a földről a pórázt, és folytatja a kutyával a keresést. A nyomkövetést befejezve a tárgyakat a TB-nek meg kell mutatni.

c) Értékelés: Az értékelésnél a keresési tempónak akkor nincsen jelentősége, ha intenzív, egyenletes, meggyőzően kidolgozott a nyomkövetés és a K pozitív kereső viselkedést mutat. Nem hiba, a nyom ellenőrzése, ha a K a nyomot nem hagyja el. Érdektelenség, magas orr, ürítés, körözés a törésen, folyamatos bátorítás, segítség pórázzal vagy hanggal a nyomvonalon, vagy a tárgyaknál, a tárgy hibás felvétele vagy hibás jelzése, a téves bejelzés, a hibának súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a póráz hosszánál nagyobb távolságra elhagyja a nyomot, megszakítják a keresést. Ha a K elhagyja a nyomot és a KV visszafogja, a TB utasítja, hogy kövesse a kutyát. Ha a KV nem követi az utasítást, a TB megszakítja a munkát.

A TB szintén megszakítja a keresést, ha az indulástól számított 15 percen belül a K nem éri el a nyom végét. Ilyenkor a megszakításig végzett teljesítmény kerül elbírálásra.

Amennyiben egy nyomon belül a K mindkét tárgymegtalálási módot alkalmazza, tehát felveszi az egyik tárgyat és jelzi a másikat, ez hiba. Csak az a tárgyjelzés értékelhető, amelyik a jelentkezéskor közölt módon történt.

A téves bejelzés befolyásolja az adott nyomszár értékét.

A nem jelzett, illetve fel nem vett tárgyakért nem adható pont.

A nyom tartására adható pontok nyomszárankénti felosztását a nyomszár hossza és a feladat nehézségi foka határozza meg. Az egyes nyomszárak értékelése minősítések és pontok szerint történik. Ha a K nem keres (hosszabb tartózkodás ugyanazon helyen) a nyomkövetés akkor is megszakítható, ha a K még a nyomvonalon van.

IPO-TA „B” ágazat – engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat	Pórázon vezetés	25 pont
2. gyakorlat	Menetközben ültetés	15 pont
3. gyakorlat	Menetközben fektetés behívással	20 pont
4. gyakorlat	Apporthozás sík talajon	20 pont
5. gyakorlat	Ugrás akadályon keresztül	10 pont
6. gyakorlat	Helyben maradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések:

A gyakorlat megkezdésére a TB ad utasítást. A KV a gyakorlat valamennyi további részét, mint a fordulatok, megállások, ütemváltások, stb. a TB utasítása nélkül, önállóan hajtja végre.

A VR meghatározza a használható vezényszavakat, rövid, rendes hangon kiadott, egy szóból álló parancsok. Bármely nyelven kiadhatók, de egy tevékenységhez mindig csak azonos vezényszó tartozhat. Amennyiben a K egy gyakorlatot, vagy gyakorlatrészletet a harmadik vezényszóra sem hajt végre, a gyakorlatot értékelés nélkül meg kell szakítani. Behívásnál a „hozzám” vezényszó helyett a K nevét is lehet használni. A gyakorlat végrehajtásakor a vezényszó és a K neve együtt kiejtve hiba, dupla vezényszó kiadásnak minősül.

A szabályos alapállásban a K szorosan a KV bal oldalán a haladási iránnyal párhuzamosan ül úgy, hogy a lapockája a KV térdével egy vonalban van. Minden gyakorlat alapállással kezdődik és azzal is ér véget. Alapállást felvenni a gyakorlat kezdetén csak egyszer lehet. Minden gyakorlatnál csak egyszer, a gyakorlat végén, alapállásban lehet a K-t megdicsérni. Ezt követően a KV felvehet egy újabb alapállást. A dicséret és a következő gyakorlat kezdete között, mindig érzékelhető (kb. 3 másodperces) szünetet kell tartani.

Az alapállásból kiindulva az úgynevezett felvezető szakasz kezdődik. Ezalatt a KV legalább 10, de legfeljebb 15 lépést tesz meg. Ezután ad vezényszót a feladatra (pl. ültetés, fektetés). Az olyan gyakorlatrészek között, mint például az „elé ülés” és a „lábhoz rendelés” vagy az ülő, álló, fekvő kutyához belépés és az újabb vezényszó kiadása között, érzékelhető (kb. 3 másodperces) szünetet kell tartani. Az elhozásoknál a K mellé előlről vagy hátulról is be lehet lépni.

A kutyával az egyes gyakorlatok között is szabadon követésben kell haladni, az apportfáért menve is. A feloldás, illetve a játék nem megengedett.

A hátrafordulat (180°) ugyan két módon hajtható végre, de mindkettőnél balra kell fordulni. A K megkerülve a vezetőjét kerülhet a bal oldalára, vagy a KV és a K együtt fordulnak balra (ekkor a K végig a vezetője bal oldalán marad). Mindegy melyik módszert használja a KV, de a hátrafordulatot a vizsga folyamán egyformán kell bemutatni.

A KV előtti ülésnél (pl. behívást követően) a K a KV bal oldalára kerülés nélkül, direkt módon beigazodhat (pl. ún. „csehes” beülés), vagy a KV-t szorosan megkerülve is felveheti az alapállást.

A merev akadály 80 cm magas és 150 cm széles. Vizsgán minden kutyának ugyanazon akadályon kell átugrania.

Az apporthozó gyakorlatoknál csak apportfát lehet használni (650 g). Az összes résztvevőnek csak azt az apportfát szabad használni, melyet a rendezvényszervezők odakészítettek az akadályok mellé. Minden apporthozó gyakorlatra szabály, hogy a gyakorlat előtt az apportfát nem szabad a K szájába adni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	30/116
---	-------------------------------	--------

Amennyiben a KV elfelejt egy gyakorlatot, a TB pontlevonás nélkül felszólítja a hiányzó gyakorlat bemutatására.

Az alapállás felvételekor az ültetésre egy vezényszó kiadása megengedett.

1. Pórázon vezetés

25 pont

a) vezényszó: „lábhoz”

b) végrehajtás: A KV pórázon lévő kutyájával odamegy a TB-hez és alapállásban jelentkezik. Az alapállástól kezdve a K a KV „lábhoz” vezényszavára jókedvűen követi őt, lapockájával a KV baloldalán, annak térdével egyvonalban, a póráz nem feszülhet meg. A gyakorlat kezdeteként a KV kutyájával 50 lépést halad megállás nélkül előre. Hátrafordulat és további 10-15 lépés után „lábhoz” vezényszó kiadásával futólépésbe (10-15 lépés), majd lassúlépésbe vált (10-15 lépés). A futólépésből lassú lépésbe történő váltáskor közbenső tempójú lépés nem engedélyezett. A különböző lépésformáknak sebességüket tekintve jól elkülönültnek kell lenniük.

Miközben a KV kutyájával az első egyenesen halad, legalább 15 m távolságból kettő riasztólövés leadására kerül sor (6 mm, lövésintervallum 5 mp). A K-nak a lövésre közömbösnek kell maradnia. A normál lépésben két jobbra, egy balra és két hátrafordulatot kell végrehajtani, melyek közül a második hátrafordulat után meg kell állni. A hátrafordulatot a KV-nek balra (180°-os fordulat a haladás irányához képest) fordulva kell bemutatnia (végrehajtásra figyelni). Két végrehajtási lehetőség van:

- a K jobbrafordulással fordul, a KV mögött,
- a K balra kanyarodva fordul 180°-ot a haladás addigi irányához képest.

Egy vizsgán belül csak egyféle lehetőség megengedett.

A megállást a vázlatnak megfelelően egyszer, a második hátrafordulatot követően kell bemutatni.

A TB utasítására a KV kutyájával egy legalább 4 tagú mozgó csoporton halad át és legalább egyszer megáll. Ezt követően a KV kutyájával elhagyja a csoportot, felveszi az alapállást és kutyájáról leveszi a pórázt.

c) értékelés: A K elől haladása, lemaradása, oldalra való eltávolodása, figyelmetlensége és/vagy nyomott viselkedése, plusz vezényszavak adása, testjellel való segítség esetén, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

2. Menet közben ültetés

15 pont

a) vezényszó: „ülj”

b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az őt szabadon követő kutyával, 10-15 lépés megtétele után kiadja az „ülj” vezényszót – melyre a kutyának a haladási irányban rögtön le kell ülnie – majd további 15 lépést továbbhalad, anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, majd rögtön megfordul a kutyája felé. A TB utasítására a KV visszatér a kutyájához, melynek jobb oldalán alapállást vesz fel.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	31/116
---	-------------------------------	--------

c) értékelés: a felvezető szakaszban lévő hibákért, lassú leülésért, nyugtalan és figyelmetlen ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben ülés helyett lefekszik, vagy állva marad, a hibáért 10 pontot kell levonni.

3. Menet közben fektetés behívással

20 pont

a) vezényszó: „lábhoz“, „feküdj“, „hozzám“, majd „lábhoz“

b) végrehajtás: Alapállásból a KV, a mellette szabadon haladó kutyájával elindul egyenes irányba. Miután megtettek 10-15 lépést, „feküdj” vezényszóra a K-nak gyorsan a haladás irányában le kell feküdnie. Eközben a KV nem változtathat a tempóján, nem torpanhat meg, illetve nem nézhet vissza, hanem továbbmegy még 30 lépést. Azonnal a K felé fordulva a nyugodtan fekvő kutyával szemben megáll. A TB utasítására „hozzám” vezényszóval, vagy a K nevével magához hívja a kutyát. A K-nak örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV elé érkeznie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével.

c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, lassú lefekvésért, nyugtalan fekvésért, lassú, illetve lelassuló bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, illetve mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a „feküdj” vezényszóra állva marad, vagy leül, 13 pontot le kell vonni.

4. Apporthozás sík talajon

20 pont

a) egy-egy vezényszó: „elhozáshoz“, „eleresztéshez“, majd az „alapálláshoz“

b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból kb. 10 lépésnyire kidobja az apportfát (650 g). Akkor indíthatja kutyáját, ha a fa már nem mozdul. A mellette szabadon és nyugodtan ülő kutyának a „hozd” vezényszóra a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal felkapva gyorsan, egyenesen a vezetőjéhez vinnie. A kutyának, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve a fát addig kell nyugodtan tartania (kb. 3 mp.), amíg a KV „ereszd” vezényszó kiadásával egy időben azt el nem veszi.

Az elvett apportfát a KV leengedett, kinyújtott jobb kezében a teste mellett tartja. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú kifutásért, hibás felvételért, vontatott behozásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé és mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

Az apportfa rövid távolságra való dobása és a KV helyének elhagyása nélkül adott segítsége, szintén csökkentik a gyakorlat értékét. Ha a KV elhagyja a helyét a feladat vége előtt, a gyakorlat értéke „hiányos” lesz. Amennyiben a K nem hozza a fát a minősítés csak 0 pont lehet.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	32/116
---	-------------------------------	--------

5. Ugrás akadályon keresztül (80 cm) 10 pont

- a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, behíváshoz” és „alapálláshoz”
- b) végrehajtás: A KV kutyájával, az akadálytól min. 5 méterre alapállást vesz fel. A KV átmegy az akadály másik oldalára és az akadálytól legalább 5 méter távolságban helyezkedik el. Az „akadály” vezényszóra a kutyának szabadugrással át kell lendülnie az akadályon és gyorsan, a legrövidebb úton, a KV-hez kell mennie, majd előtte szorosan leülnie. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat végén a kutyára felkerül a póráz.
- c) értékelés: hibás alapállás, tétova ugrás, hibás elé- és mellé ülés a gyakorlat végén, KV által nyújtott segítség hibának minősülnek és mértékük függvényében csökkentik a gyakorlat értékét. Az akadály súrolásáért 2 pont, erős érintéséért 4 pont levonás jár. Amennyiben a K nem ugrik, a gyakorlat értéke 0 pont.

6. Helyben maradás figyelemelvonással 10 pont

- a) egy-egy vezényszó: „fektetéshez”, „felüléshez”
- b) végrehajtás: Mielőtt a másik K megkezdi gyakorlatait az engedelmes ágazatban, a KV a TB által kijelölt helyen szabályos alapállásban leveszi kutyájáról a póráz, majd lefekteti és anélkül, hogy a póráz, vagy más tárgyat előtte hagyna, a vizsgaterületen belül legalább 20 lépésnyire eltávolodik a K-tól, miközben nem nézhet vissza és ott háttal a kutyájának állva marad. A kutyának a KV befolyása nélkül nyugodtan kell feküdnie, amíg a másik K az 1-5 gyakorlatot teljesíti. A TB utasítására a KV visszatér kutyájához. Megállva annak jobb oldalán, és kivárva az előírt szünetet (3 mp), a TB felhívására az „ülj”, vagy „lábhoz” vezényszóval felülteti a kutyát. A K-nak gyorsan és menetirányban kell felülnie.
- c) értékelés: A KV nyugtalan viselkedésért, vagy más a K-nak adott rejtett jelzésért, a vezetőjének közeledtekor idő előtti fölállásért/fölülésért, nyugtalanul fekvésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül, áll, de a helyén marad, részértékelést kap. Ha a másik K 3. gyakorlatának befejezése előtt 3 méternél messzebbre elhagyja a helyét, 0 pontot kap a gyakorlatára.

IPO-TA „C” ágazat – őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat	Állás és felugatás	15 pont
2. gyakorlat	Rejtekhelyből kitámadás	10/30 pont
3. gyakorlat	Szembetámadás a kutyára	40 pont
4. gyakorlat	Bíróhoz kísérés	5 pont
Összesen:		100 pont

1. Állás és felugatás 15 pont

- a) vezényszó: „fűrkészéshez”
- b) végrehajtás: A SD a KV-től és kutyájától kb. 20 méterre, számukra nem láthatóan, egy rejtekhelyen tartózkodik. A TB utasítására a KV lecsatolja a póráz a kutyáról és „fűrkéssz” vezényszóval és/vagy kézjelzéssel a rejtekhelyhez küldi. A kutyának a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A K-nak nem szabad sem a SD-re felugornia, sem a SD-et megfognia.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	33/116
---	-------------------------------	--------

A TB felhívására a KV azonnal a kutyához megy, és nyakörvét megfogva megtartja. A SD kilépése után a kutyára rákerül a póráz és a KV-vel együtt a rejtekhelynél felveszik az alapállást.

c) értékelés: A figyelmességben, ugatásban és a SD állásában (a rejtekhelyen való őrzésében) való visszafogottság esetén azoknak megfelelően csökkenteni kell a gyakorlat értékét. A SD olyan provokálásért, mint a bebökés, a ráugrás, legfeljebb 3 pont, erős befogásért pedig legfeljebb 12 pont vonható le. Amennyiben a K nem marad a SD-nél, a gyakorlat hiányosnak minősül. Ha a K a segéddel nem törődik, a „C” ágazat megszakításra kerül.

2. Rejtekhelyből kitámadás

felvezetés 10 pont - támadás elhárítása 30 pont

a) vezényszavak: „fogáshoz”, eresztéshez, „alapállás felvételéhez”

b) végrehajtás: A TB utasítására a KV a rejtekhelytől 30 méterre lévő kijelölt helyen alapállást vesz fel és kutyájáról leveszi a póráz, melyet magára akaszthat vagy eltehet. A TB felhívására a KV az öt szabadon követő kutyájával a rejtekhely felé indul. A K-nak szorosan, láb mellett kell mennie. Amikor a rejtekhelytől kb. 10 lépés távolságban vannak, a TB utasítására a SD előjön és fenyegető hanggal a KV-re támad. A K-nak azonnal energikus és erőteljes fogással kell a támadást elhárítania. A fogás után a SD két botütést mér a kutyára. Botütés csak a K vállára és martájékára mérhető. A SD-et a K csak a védőkarnál fogva ragadhatja meg.

A KV magától nem változtathatja meg helyzetét. A K támadás elleni védekezését azonban egyszer bátoríthatja.

A TB felhívására a SD beszünteti a támadást, megáll, és nyugodt helyzetben marad. A kutyának az „ereszd” vezényszóra önállóan eresztetni és a SD-et őrizni kell.

Amennyiben a K az első vezényszóra nem ereszt, a TB felhívására két további vezényszó kiadására van lehetőség. Ha a K ezekre sem ereszt (egy adható és két TB által engedélyezett vezényszó, összesen három) ki kell zárni a vizsgából. A SD-nek a vezényszó kiadásakor nyugodtan, a K befolyásolása nélkül kell állnia.

A TB utasítására a KV normál lépésben azonnal a kutyához megy és megfelelő vezényszó (Pl. „ülj”) kiadásával alapállást vesz fel.

c) értékelés: az értékelési szempontok alapján megállapított hiányosságok súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét: energikus védekezés erős fogással, nyugodt, teljes támadás az eresztésig, eresztés után a SD folyamatos, koncentrált figyelése.

Amennyiben a K terhelési szakaszban elhagyja a SD-et, vagy az csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a gyakorlatot hiányosnak kell minősíteni.

Ha a K a rejtekhely megközelítésekor elhagyja a KV-t, a felvezetést meg kell ismételni, de 0 pont az értékelése. Amennyiben a második próbálkozásra is eltávolodik a K, ki kell zárni és ezzel befejezni az őrző-védő munkáját.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	34/116
---	-------------------------------	--------

3. Szembetámadás a kutyára

40 pont

- a) egy-egy vezényszó: „elfogásra”, „eresztésre”, „alapállás felvételéhez”, „láb melletti haladásra”
- b) végrehajtás: A KV a kutyát a nyakörvénel fogva megtarthatja, de nem bízathatja. A TB utasítására a SD rendes lépésben eltávolodik a KV-től és a K-tól. Kb. 40 lépés megtétele után megfordul, majd fenyegető hang és mozdulatok kíséretében a kutyára és a KV-re támad. A TB utasítására – mikor a SD kb. 30 lépésnyire van a K-tól – a KV a „fogd” vezényszó kiadásával a SD elfogására küldi a kutyát. A támadást habozás nélkül, energikus és erőteljes megragadással kell a K-nak elhárítania. Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV eközben a helyzetén nem változtathat. Bírói utasításra a SD határozottan megáll, a K-nak ekkor azonnal eresztenie kell. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Amennyiben a K az első vezényszóra nem ereszt, a TB felhívására két további vezényszó kiadására van lehetőség. Ha a K e vezényszavakra sem ereszt (egy adható és két TB által engedélyezett vezényszó, összesen három) ki kell zárni a vizsgából. A KV-nek a vezényszó kiadásakor nyugodtan, a K befolyásolása nélkül kell állnia. Az eresztés után a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasításakor a KV normál lépésben a kutyájához megy, és az alapállást vesz fel a feladathoz használt vezényszóval. (pl. „lábhoz”, „ülj”) A kutyát ezt követően pórázra veszi.

- c) értékelés: az értékelési szempontok alapján megállapított hiányosságok a súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét: energikus védekezés erős fogással, nyugodt, teljes támadás az eresztésig, eresztés után a SD folyamatos, koncentrált figyelése.

Amennyiben a K terhelési szakaszban elhagyja a SD-et, vagy az csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a gyakorlatot hiányosnak kell minősíteni.

4. Bíróhoz kísérés

5 pont

- a) egy vezényszó: „lábhoz”
- b) végrehajtás: A SD TB-hez való kísérése következik kb. 10 lépés távolságban, melyhez egy „lábhoz” vezényszó adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat befejezését.
- c) értékelés: az értékelési szempontok alapján megállapított hiányosságok súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét: a SD figyelmes felügyelése, laza pórázon pontos láb melletti haladás.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	35/116
---	-------------------------------	--------

IPO Elővizsga (IPO-Ev)

Tagozódása:

„A” ágazat	100 pont
„B” ágazat	100 pont
„C” ágazat	100 pont
Összesen:	300 pont

A vizsgára bocsátás feltételei

A vizsga napján a kutyanak be kell töltenie az előírt életkort (15 hónap). Nem szabad kivételt tenni. További feltétel a TO által szabályozott, sikeresen letett BH/VT vizsga. Az IPO-Ev három ágazatra tagolódik úgy, hogy egy TB naponta maximum 12 IPO-Ev-t bírálhat (36 ágazatot).

Általános rendelkezések

Ezt az előfokozatot az IPO-1 vizsgához az FCI Használati Kutya Bizottsága dolgozta ki. Ezt a vizsgát alkalmazhatják:

1. Engedélyezett vizsga a kiállítási munkaosztályba nevezéshez.
2. Előfeltételként az IPO-1 vizsgához: Ezt az FCI tagország döntheti el, hogy a hatáskörében kötelezően előírja-e.

Az IPO-Ev-t a Bizottság német nyelven tárgyalta és dolgozta ki. Vitás esetekben, főképpen más nyelvre való fordítás esetén a német szöveg az irányadó.

Ha az FCI TO másként nem rendelkezik, akkor a hatályos IPO szabályzat általános rendelkezései 2012-től érvényesek.

Közömbösségi vizsgálat

Minden vizsga kezdetekor az első teljesítendő rész, melynek során a kutyát közömbösségi vizsgálatnak (vézenteszt) vetik alá, melynek részletes leírását ld. fentebb.

IPO-Ev „A” ágazat – nyomkövetés

A KV által fektetett saját nyom, mely kb. 200 lépés hosszú, 2 nyomszárral, 1 töréssel (kb. 90°), és a KV által letett tárggyal rendelkezik. Hülési idő nincs, a nyomkidolgozási idő 10 perc.

Szagfelvétel	10 pont
Nyomtartás (29+30)	59 pont
Törés	10 pont
Tárgy	21 pont
Összesen:	100 pont

Amennyiben a K a tárgyat nem találja meg, az értékelés legfeljebb megfelelő lehet.

Általános rendelkezések

A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni.

A kutyavezetőnek, aki az IPO Ev-n azonos a nyomfektetővel (KV = NYF), a nyom fektetése előtt be kell mutatnia a tárgyat a TB-nek (vagy a nyomfektetésért felelős személynek). Csak a NYF szagával jól átítatott, kb. 15 cm hosszú, 3-5 cm széles, kb. 1 cm vastag és színben a területhez illő tárgy használható. A NYF kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A KV a törésben ugyancsak normál tempóban forduljon, és a tárgyat a nyom végére tegye le.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

a) egy vezényszó a „kereséshez”

b) végrehajtás: A KV felkészíti kutyáját a nyomkövetésre. A K póráz nélkül vagy 10 méteres pórázon kereshet. A 10 méteres nyomkövető póráz a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hámphoz (mellkas-hám vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül).

Hívásra a KV kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél és bemondja, hogy kutyája a nyomtárgyakat felveszi, vagy jelzi. A nyomkövetés előtt, induláskor és a keresés teljes ideje alatt mindennemű kényszerítés kerülendő. A TB utasítására a kutyát lassan és nyugodtan a kiindulási ponthoz kell vezetni és elindítani. A kutyának az indulásnál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral szimatot kell vennie. Ezután a kutyának továbbra is mélyen tartott orral, egyenletes tempóban, intenzíven kell a nyom vonalán haladni. A KV a póráz végét fogva, 10 méteres távolságban követi kutyáját. A póráz nélküli (szabad) keresésnél szintén be kell tartani a 10 méteres távolságot. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV nem engedi el, belóghat.

A K-nak a törést pontosan kell kidolgoznia. A törés után a K-nak az addigi tempóban kell tovább keresnie.

Amint megtalálta a tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azonnal felveszi vagy egyértelműen jelzi. A nyomtárgy felvételekor a K állva maradhat vagy leülhet, illetve a KV-hez mehet. Ha a K a tárgyat felvette és a KV-hez megy, akkor annak álló helyzetben kell várnia. A jelzés történhet fekve, ülve vagy állva (akár váltakozva is). Ha a K a tárgyat jelezte, vagy felvette, a KV leteszi a nyomkövető pórázát és odamegy a kutyájához. A tárgy felmutatásával jelzi, hogy a K megtalálta azt.

c) értékelés: Az értékelésnél a keresési tempónak akkor nincsen jelentősége, ha intenzív, egyenletes, meggyőzően kidolgozott a nyomkövetés és a K pozitív kereső viselkedést mutat. Nem hiba, a nyom ellenőrzése, ha a nyomot nem hagyja el. Érdektelenség, magas orr, ürités, körözés a törésen, folyamatos bátorítás, segítség pórázzal vagy hanggal a nyomvonalon, vagy a tárgynál, a tárgy hibás felvétele vagy hibás jelzése, a téves bejelzés, a hiba súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét.

Ha a KV egy pórázhossznál nagyobb távolságra elhagyja a nyomot, megszakítják a keresést. Ha a K elhagyja a nyomot és a KV visszafogja, a TB utasítja, hogy kövesse a kutyát. Ha a KV nem követi az utasítást, a TB megszakítja a munkát.

A TB szintén megszakítja a keresést, ha az indulástól számított 10 percen belül a K nem éri el a nyom végét. Ilyenkor a megszakításig végzett teljesítmény kerül elbírálásra.

A száraz értékelése minősítések és pontok szerint történik. Ha a K nem keres (hosszabb tartózkodás egyazon helyen) akkor is meg lehet szakítani a nyomkövetést, ha a K még a nyomvonalon van.

IPO-Ev „B” ágazat – engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat	Pórázon vezetés	30 pont
2. gyakorlat	Szabadon követés	20 pont
3. gyakorlat	Menetközben fektetés behívással	15 pont
4. gyakorlat	Apporthozás sík talajon	10 pont
5. gyakorlat	Ugrás akadályon keresztül	10 pont
6. gyakorlat	Helyben maradás figyelemelvonással	15 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Az alapálláshoz egy „ülj” vezényszó engedélyezett.

1. Pórázon vezetés 30 pont

a) egy vezényszó: „lábhoz”

b) végrehajtás: A KV pórázon vezetett kutyájával odamegy a TB-hez, a K-t leülteti és bemutatkozik, majd ezt követően a kiindulási ponton alapállást vesz fel. A TB utasítására a KV kiadja a „lábhoz” vezényszót, melyre a K örömmel, figyelmesen és párhuzamosan követi a vezetőjét. A K lapockája mindig egy vonalban legyen a KV bal térdével. A gyakorlat kezdetén a KV 30 lépést egyenesen halad megállás nélkül. A hátrafordulat után legalább egy jobbra- és egy balrafordulást kell bemutatni. Mialatt a KV a kutyájával az első egyenes szakaszt teljesíti, 5 másodperces különbséggel két pisztolylövést (6 mm) kell leadni, a K-tól legalább 15 lépésnyi távolságról. A K-nak közömbösnek kell maradnia a lövésekkel szemben.

A TB utasítására a KV kutyájával egy legalább 4 tagú mozgó csoporton halad át és legalább egyszer megáll. Ezt követően a KV kutyájával elhagyja a csoportot, felveszi az alapállást és kutyájáról leveszi a pórázt.

c) értékelés: A K elöl haladása, lemaradása, oldalra való eltávolodása, figyelmetlensége és/vagy nyomott viselkedése, plusz vezényszavak adása, testtel való segítség miatt, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

2. Szabadon követés 20 pont

a) egy vezényszó: „lábhoz”

b) végrehajtás: Alapállásból indulva a KV által kiadott „lábhoz” vezényszóra a K figyelmesen és jókedvűen követi gazdáját, úgy, hogy a lapockája a KV térdével egyvonalban marad. A gyakorlat kezdetén a KV és kutyája 30 lépést tesz meg előre megállás nélkül, majd a hátrafordulat után legalább egy jobb- és egy bal fordulatot kell bemutatni. A gyakorlat végén a KV megáll, alapállást vesz fel, majd pórázra veszi a kutyáját.

c) értékelés: A K elöl haladása, lemaradása, oldalra való eltávolodása, figyelmetlensége és/vagy nyomott viselkedése, további vezényszavak adása, testtel való segítség miatt, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

3. Menet közben fektetés behívással**10 pont**

a) vezényszó: „lábhoz“, „feküdj“, „hozzám“, majd „lábhoz“

b) végrehajtás: Alapállásból a KV, az öt szabadon követő kutyájával elindul egyenes irányba. Miután megtettek 10-15 lépést, „feküdj” vezényszóra a kutyának gyorsan, a haladás irányában le kell fektednie. Eközben a KV nem változtathat a tempóján, nem torpanhat meg, illetve nem nézhet vissza, hanem továbbmegy még 30 lépést. Azonnal a K felé fordulva a nyugodtan fekvő kutyával szemben megáll. A TB utasítására „hozzám” vezényszóval vagy a K nevével magához hívja a K-t. A kutyának örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV elé érkeznie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön le, hogy lapockája egyvonalon legyen a KV térdével. A KV a gyakorlat végén pórázra veszi a kutyáját.

c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, lassú lefekvésért, nyugtalan fekvésért, lassú bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, vagy mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a „feküdj” vezényszóra állva marad, vagy leül, 7 pontot kell levonni.

4. Apporthozás sík talajon**10 pont**

a) egy-egy vezényszó: „elhozáshoz“, „eleresztéshez“, majd az „alapálláshoz“

b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásban lecsatolja a pórázt a kutyáról, majd legalább 5 lépésnyire kidobja az apportfát. Akkor indíthatja K-t, ha az apporttárgy nyugalmi helyzetbe kerül. A mellé szabadon és nyugodtan ülő kutyának a „hozd” vezényszóra a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal felkapva gyorsan, egyenesen a KV-hez vinnie. A kutyának, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve a fát addig kell nyugodtan tartania (kb. 3 mp), amíg a KV „ereszd” vezényszó kiadásával egy időben a fát el nem veszi. A K a „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön le, hogy lapockája egyvonalon legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét. A gyakorlat végén a kutyára póráz kerül.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú kifutásért, hibás felvételért, vontatott behozásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé és mellé ülésért, a KV helyzetének változtatása nélkül a K-nak nyújtott segítségért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a KV elhagyja a helyét a gyakorlat vége előtt, azt hiányosnak kell értékelni. Amennyiben a K nem hozza vissza az apporttárgyat, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont).

5. Ugrás akadályon keresztül (80 cm)**10 pont**

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, behíváshoz”, „visszaugráshoz” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, az akadálytól legalább 5 méterre alapállást vesz fel. Az „akadály” vezényszóra a KV mellett nyugodtan és szabadon ülő K-nak szabadugrással át kell lendülnie az akadályon, majd a behívás és visszaugrás vezényszóira azonnal vissza kell ugrania és a KV előtt szorosan leülnie. A K a „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalon legyen a KV térdével. A KV az „akadály” vezényszó kiadásakor a kutyával 2 lépést tehet előre. A gyakorlat végén a kutyára felkerül a póráz.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	39/116
---	-------------------------------	--------

c) értékelés: hibás alapállás, tétova ugrás, hibás elé- és mellé ülés a gyakorlat végén, KV által nyújtott segítségek hibának minősülnek és mértékük függvényében csökkentik a gyakorlat értékét. Az akadály súrolásáért ugrásonként 1 pont, erős érintéséért 2 pont levonás jár.

6. Helyben maradás figyelemelvonással 10 pont

a) egy-egy vezényszó: „fektetéshez“, „felüléshez“

b) végrehajtás: Mielőtt a másik K megkezdi gyakorlatait az engedelmes ágazatban, a KV a TB által kijelölt helyen alapállásban leveszi kutyájáról a pórát, majd lefekteti és anélkül, hogy a pórát, vagy más tárgyat előtte hagyna, legalább 20 lépésnyire eltávolodik a K-tól, miközben nem nézhet vissza, majd ott háttal a kutyájának állva marad. A K-nak a KV befolyása nélkül nyugodtan kell feküdni, amíg a másik K az 1-3. gyakorlatokat teljesíti. TB utasítására a KV visszatér a K-hoz, megáll annak jobb oldalán és a TB felhívására az „ülj” vezényszóval felülteti a kutyát. A K-nak gyorsan alapállás helyzetbe kell felülnie. A kutyára póráz kerül.

c) értékelés: A KV nyugtalan viselkedésért vagy más, a kutyának adott rejtett jelzésért, nyugtalan fekvésért, a vezetőjének közeledtekor idő előtti felállásért/felülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül, áll, de a helyén marad, részértékelést kap. Ha a másik K 3. gyakorlatának befejezése előtt 3 méternél messzebbre elhagyja a helyét, 0 pontot kap a gyakorlatára.

IPO-Ev „C” ágazat – őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat	Állás és felugatás	15 pont
2. gyakorlat	Szökés megakadályozása	30 pont
3. gyakorlat	Szembetámadás a kutyára	50 pont
4. gyakorlat	Kísérés a teljesítménybíróhoz	5 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Amennyiben más szabályozás nincs, az IPO általános rendelkezései 2012-től lépnek hatályba. ÖMT értékelés nem történik. A SD bottal rendelkezik, mellyel a K-t fenyegeti, de nem üti meg.

Az „ereszd” vezényszó minden védőgyakorlatnál egyszer engedélyezett. Az eresztés értékelésére ld. alábbi táblázatot.

Vezényszó nélkül, vagy első vezényszóra vontatott eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő azonnali eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő vontatott eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő azonnali eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő vontatott eresztés	Harmadik hangjelre sem eresz, beavatkozás szükséges
0,5-3,0	3,0	3,5-6,0	6,0	6,5-9,0	kizárás

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	40/116
---	-------------------------------	--------

1. Állás és felugatás

15 pont

a) vezényszó a „fűrkészéshez”

b) végrehajtás: A SD a KV-től és kutyájától kb. 20 méterre, számukra nem láthatóan, egy rejtkehelyen tartózkodik. A TB utasítására a KV leveszi pórázról a kutyát és „fűrkéssz” vezényszóval és/vagy karjelzéssel a rejtkehelyhez küldi. A kutyának a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A K nem ugorhat fel a SD-re, és nem foghatja meg a SD-et. A TB felhívására a KV azonnal a K-hoz megy, és nyakörvét megfogva megtartja.

c) értékelés: A figyelmességben, ugatásban és a SD állásában (rejtkehelyen őrzésében) való visszafogottság esetén azoknak megfelelően csökkenteni kell a gyakorlat értékét. A SD olyan provokálásért, mint a bebökés, a ráugrás, legfeljebb 3 pont, erős befogásért pedig legfeljebb 12 pont vonható le. Amennyiben a K nem marad a SD-nél, a gyakorlat hiányosnak minősül, a K részértékelést kap. Ha a K a segíddel nem törődik, a „C” ágazat megszakításra kerül.

2. A segéd szökésének megakadályozása

30 pont

a) egy vezényszó „eresztéshez”

b) végrehajtás: Mialatt a KV a kutyát a nyakörvénel megtartja, a SD kilép a rejtkehelyről, és szökést kísérel meg. A TB utasítására a KV elengedi kutyáját. A K-nak a szökést önállóan, energikus és erőteljes megragadással hatékonyan meg kell akadályoznia. Csak a SD védőkarját foghatja meg. Bírói utasításra a SD határozottan megáll. Miután a SD megállt a kutyának azonnal eresztenie kell. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „Ereszd!” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további, legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő plusz) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A kb. 20 másodperces őrzési fázist követően, a TB utasításra a KV kutyájához megy és megfogja annak nyakörvét.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, energikus reagálás és üldözés, erőteljes megragadás, a szökés hatékony megakadályozása, mély és nyugodt fogás az eresztésig, a SD figyelmes, szoros őrzése), a hibák mértékük függvényében csökkentik a gyakorlat értékét. Ha a K kb. 20 lépésen belül megragadással és erős fogással nem akadályozza meg a szökést, a „C” ágazat bírálatát meg kell szakítani.

3. Szembetámadás a kutyára

50 pont

a) egy-egy vezényszó: „elfogásra”, „eresztésre”, „alapállás felvételéhez”, „láb melletti haladásra”

b) végrehajtás: A KV a kutyát a nyakörvénel fogva megtarthatja, de nem bízathatja. A TB utasítására a SD rendes lépésben eltávolodik a KV-től és a K-tól. Kb. 20 lépés megtétele után megfordul, majd a bottal és hanggal fenyegetve a kutyára és a KV-re támad. A KV a „fogd” vezényszó kiadásával a SD elfogására elereszti a kutyát. A támadást habozás nélkül, energikus és erőteljes megragadással kell a K-nak elhárítania. Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV eközben nem változtathat a helyzetén. A TB utasítására a SD megáll, a kutyának ekkor azonnal eresztenie kell. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Amennyiben a K az első vezényszóra nem ereszt, a TB felhívására két további vezényszó kiadására van lehetőség. Ha a K ezen vezényszavakra sem ereszt (egy adható és két TB által engedélyezett vezényszó, összesen három) ki kell zárni a versenyből. A KV-nek a vezényszó kiadásakor egyhelyben, a K befolyásolása nélkül kell állnia. Az eresztés után a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasításakor a KV normál lépésben a kutyájához megy és „lábhoz” vezényszóval maga mellé rendeli, alapállást vesz fel, majd pórázra veszi.

c) értékelés: az értékelési szempontok alapján megállapított hiányosságok súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét: energikus védekezés erőteljes megragadással, nyugodt és teli fogás az eresztésig, eresztés után a SD folyamatos, koncentrált őrzése.

Amennyiben a K a terhelési szakaszban megfutamodik, vagy az eresztést követően otthagyja a SD-et, illetve csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a gyakorlatot hiányosnak kell minősíteni.

4. Bíróhoz kísérés

5 pont

a) egy vezényszó „lábhoz”

b) végrehajtás: A SD TB-hez kísérése következik kb. 10 lépés hosszan. Egy „lábhoz” vezényszó adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat befejezését.

c) értékelés: az értékelési szempontok alapján megállapított hiányosságok súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	42/116
---	-------------------------------	--------

IPO-1

Tagozódása:

„A” ágazat	100 pont
„B” ágazat	100 pont
„C” ágazat	100 pont
Összesen:	300 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Vizsgára bocsátási feltételek:

A vizsga napján a kutynak be kell töltenie az előírt életkort (18 hónap). Nem szabad kivételt tenni. További feltétel a TO által szabályozott, sikeresen letett BH/VT vizsga.

IPO-1 „A” ágazat – nyomkövetés

A KV saját maga által fektetett, legalább 300 lépés hosszú, 3 szárból és 2 törésből (kb. 90°) álló, 20 percet hűlt nyoma, melyre a KV két saját tárgyat rak le. A kidolgozási idő legfeljebb 15 perc.

Nyomtartás	79 pont
Tárgyak (11+10)	21 pont
Összesen:	100 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Általános rendelkezések

A nyom alakját a terepadottságokat figyelembe véve a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy határozza meg. A nyomok alakja különböző legyen. Nem fordulhat elő, hogy például minden nyomnál a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkednek el. A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

A sorrendet nyomfektetés után a TB jelenlétében sorsolják ki.

Nyomkövetésre alkalmas terület

Nyomkövetésre alkalmas terület minden természetes talaj, pl.: rét, kaszáló, szántóföld, vagy erdei talaj.

A tájékozódási pontok használata kerülendő. Minden vizsgafokozatban lehetőség nyílik arra, hogy a rendelkezésre álló nyomterülethez alkalmazkodva a nyom változó terepen legyen.

Nyomfektetés

A TB vagy a nyomfektetési felelős feladata:

- a nyom alakjának felosztása,
- a nyomfektetők irányítása,
- a nyomfektetők munkájának felügyelete.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	43/116
---	-------------------------------	--------

Az egyes nyomoknak alkalmazkodniuk kell a rendelkezésre álló területhez.

A nyomfektetéskor ügyelni kell arra, hogy azokat természetes lépésmódban fektessék le. A NYF (KV = NYF) - segítségnyújtása céljából alkalmazott - természetellenes lépésmódja a törések közelében, a nyomszáron, a tárgyaknál a nyomfektetés egészére vonatkozóan tilos.

A kutyavezetőnek, aki a nyomfektetővel azonos (KV = NYF), a nyom fektetése előtt be kell mutatnia a tárgyakat a TB-nek (vagy a nyomfektetésért felelős személynek). Csak a NYF szagával jól (legalább 30 percig) átitatott tárgy használható. A KV (= NYF) kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A KV a törésben ugyancsak normál tempóban forduljon, anélkül, hogy a talajt megsértené, vagy a tempót megváltoztatná. Az egyes száraz közötti távolság legalább 30 lépés.

A töréseket szintén normál lépésben kell kialakítani úgy, hogy a következő nyomszár kereső munkája is biztosított legyen (lásd a rajzon). A talaj megsértése, vagy a lépésmód megváltoztatása itt sem engedélyezett. A nyomról nem készíthető vázlat. A nyomfektetést úgy kell végezni, hogy az a K számára ne legyen látható.

A tárgyak letétele

Az első tárgyat legalább 100 lépés megtétele után az első, vagy a második nyomszárra (törés előtti vagy utáni 20 lépésben tárgy letétele nem lehetséges), a második tárgyat a nyom végére kell letenni. A tárgyakat menet közben, a nyomra kell helyezni. Az utolsó tárgy lerakása után a NYF menjen még tovább egyenesen néhány lépést.

A nyomtárgyak

Csak a NYF szaganyagával jól átitatott (min. 30 perc), különböző anyagú (bőr, fa, textília) tárgyakat lehet használni. Az alkalmazható tárgy kb. 10 cm hosszú, 2-3 cm széles, kb. 0,5-1 cm vastag és színben a területhez alkalmazkodó legyen.

Regionális rendezvényeken a nyomtárgyakat számokkal látják el, melyeknek a nyom számával egyezniük kell.

A nyomkövetés végrehajtása és értékelése

a) vezényszó a „keresésre”, mely a nyomkövetés elkezdésekor és az első tárgy megtalálása után, vagy téves jelzéskor engedélyezett.

b) végrehajtás: A KV felkészíti kutyáját a nyomkövetésre. A K póráz nélkül, vagy 10 méteres pórázon kereshet. A 10 méteres nyomkövető pórázt a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátulsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hámphoz (mellkas-hám vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül). Hívásra a KV kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél és bemondja, hogy kutyája a nyomtárgyakat felveszi, vagy jelzi. A nyomkövetés előtt, induláskor és a keresés teljes ideje alatt mindennemű kényszerítés kerülendő.

A póráznak legalább 10 méter hosszúnak kell lennie. A póráz hosszának, a nyakörv, vagy a hám esetleges gyakorlat előtti ellenőrzése a TB jogosultsága. Öncsévélő pórázt használni nem lehet.

A kutya indítása (szagfelvétel)

A TB utasítására a kutyát lassan és nyugodtan a kiindulási ponthoz kell vezetni és leültetni. A nyomkatlan előtt, kb. 2 méterre a K leültetése engedélyezett. (a póráz megfelelő elhelyezésének céljából).

A K önállóan veszi fel a szagot a katlannál (a tárgy megtalálása utáni szagfelvételnél is). A KV számára bizonyos mozgásteret lehetővé kell tenni. A kutyának az indulásnál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral szimatot kell vennie, melyben a KV semmilyen segítséget nem adhat (a „keresd” vezényszón kívül”). A K indítása nincs időhöz kötve. A TB-nek sokkal inkább a K sikeres szagfelvételét követő aktivitására (első nyomszár kidolgozás) kell figyelnie.

A 3-ik sikertelen indítási kísérlet esetén a nyomkövetést meg kell szakítani.

A K-nak mélyen tartott orral, egyenletes tempóban, intenzíven kell a nyom vonalán haladni. A KV a póráz végét fogva, 10 méteres távolságban követi kutyáját. A póráz nélküli (szabad) keresésnél szintén be kell tartani a 10 méteres távolságot. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV nem engedi el, belóghat, de a követelt távolságot semmilyen formában nem rövidítheti meg. A talaj érintése nem minősül hibának.

Keresőtjeljesítmény

A K-nak a nyomot intenzíven, kitartóan és lehetőség szerint azonos tempóban (területtől- és nehézségi fokozattól függően) kell kidolgoznia. A KV-nek kutyáját nem kell szorosan a nyomvonalon követnie. Vontatott, vagy lassú keresőmunka abban az esetben nem tekinthető hibának, ha a nyom kidolgozása azonos tempójú és meggyőző.

Törés

A K-nak a törést pontosan kell kidolgoznia. A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A törésnél való körözés hibának minősül. A törés után a K-nak az addigi tempóban kell tovább keresnie. A törés környékén a KV-nek az előírt távolságot lehetőség szerint be kell tartania.

A tárgyak jelzése vagy felvétele

Amint a K megtalált egy tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azonnal fel kell vennie vagy egyértelműen jeleznie. A nyomtárgy felvételekor állva maradhat, leülhet, vagy a KV-hez mehet. Ha a K a tárgyat felveszi és a KV-hez megy, akkor annak álló helyzetben kell maradnia. A jelzés történhet (akár váltakozva) fekve, ülve vagy állva. A tárggyal való továbbhaladás, vagy fekvéskor a tárgy felvétele hibának minősül. A jelzés történhet fekve, ülve vagy állva (akár váltakozva is).

A tárgynál a menetirányhoz képest enyhén ferde fekvés nem hiba, a tárgy mellé fekvés, vagy erősen a KV irányába forduló fekvés viszont hibának minősül. Olyan tárgyakat, melyeket a K csak a KV intenzív segítségével talál meg, elhagyottnak kell tekinteni. Ilyennek minősül pl.: a K a tárgyat nem jelzi és a KV a póráz rántásával, vagy hangjelzéssel a továbbhaladását megakadályozza.

Ha a K a tárgyat jelezte, vagy felvette, a KV leteszi a nyomkövető póráz és odamegy a kutyájához. A tárgy felmutatásával jelzi, hogy a K megtalálta azt. A tárgy jelzése és felvétele hibának minősül.

A tárggyal való továbbhaladás vagy fekvés közbeni felvétele minden tárgy esetében hibaként értékelendő. Ha a K a tárgyat a KV-nek beviszi, a KV nem mehet a K felé. Ha a K a tárgyat felveszi vagy jelzi, a KV-nek a K mellé kell állnia.

A K-nak mindaddig a jelző, vagy felvételi pozícióban kell maradnia, amíg a KV röviden tartott pórázon ismételten elindítja.

A nyom elhagyása

Amennyiben a KV akadályozza a K-t a nyom elhagyásában, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t, melyet a KV-nek végre kell hajtania. A nyomkövetést meg kell szakítani, ha a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi (szabadon kereső K esetében 10 métert meghaladó) távolsággal elhagyja, vagy a KV nem tesz eleget a TB kutyá követésére vonatkozó utasításának.

A kutya dicsérete

Alkalmankénti dicséret (ahová nem tartozik „keresd” vezényszó) csak az 1-es vizsgafokozatban engedélyezett. A K csak a tárgyaknál dicsérhető meg.

Lejelentkezés

A nyomkövető munka befejezése után a megtalált tárgyakat a TB részére be kell mutatni. A kutyával való játék, vagy jutalomfalat adása, illetőleg a TB részéről az elért pontszám ismertetése nem engedett. A lejelentkezés alapállásban történik.

c) értékelés

Az „A” ágazat értékelése a felvezetett K indításával kezdődik.

A **kutyával szemben** a meggyőző, intenzív és kitartó szimatmunka ugyanannyira elvárás, mint a megfelelő képzettségi állapot.

A **KV-nek** a feladatot teljes átéléssel kell végrehajtania. Pontosan kell értelmeznie kutyája reakcióit, összpontosítania kell a feladatra és a környezetében történő események nem terelhetik el a figyelmét.

A TB-nek nemcsak a KV-t és a kutyát kell néznie, hanem a területi körülményeket, az időjárást, a lehetséges zavaró tényezőket és az időtényezőt is szem előtt kell tartania. Értékelésének a benyomások erősségének összességén kell alapulnia:

- kereső viselkedés (pl.: kereső tempó a nyomszáron, a törés előtt és után, tárgyak előtt és után),
- a K képzettségi állapota (pl.: zaklatott nyomfelvétel, lehangolt viselkedés, óvatosság),
- a KV tiltott segítségnyújtásai,
- a nyom kidolgozása közbeni nehézségek a:
 - talajviszonyokból (növényzet, homok terepviszonyok, trágya),
 - széljárási viszonyokból,
 - vadcsapásokból,
 - időjárásból (hőség, hideg, eső, hó) és az időjárás változásaiból adódóan.

Az értékelést e kritériumok alapján kell megtenni.

Miután a KV nyomkövetésre jelentkezik, a TB-nek úgy kell helyezkednie, vagy a nyomkövető munkát követnie, hogy a történéseket és a munkával kapcsolatos benyomásokat figyelni és fogadni tudja, a vezényszavakat és a KV esetleges segítségnyújtását hallani, vagy észrevenni képes legyen.

A távolságot úgy kell megválasztani, hogy a K-t a keresésben ne akadályozza és a KV ne érezze magát szorongatva. A TB-nek az egész nyomkövető munkát figyelemmel kell kísérnie.

Meg kell ítélnie, hogy a K milyen igyekezettel, biztonsággal, bizonytalansággal, vagy figyelmetlenséggel lát neki a munkának.

Vontatott, vagy lassú nyomkidolgozás akkor nem minősül hibának, ha a K a nyomot azonos tempóban, intenzíven és meggyőzően dolgozza ki és pozitív kereső viselkedést mutat.

A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A K figyelmetlen munkája, ürités, töréseknél való körözés, KV általi tartós biztatás, vagy a KV által pórázalattal nyújtott, illetőleg verbális segítség a tárgyaknál és a nyom kidolgozásakor, hibás tárgyfelvétel, vagy tárgyjelzés, téves bejelzés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét (egyenként max. 4 pont levonásával).

Erős figyelmetlenség, intenzitás nélküli nyomkövetés, túl gyors vagy kapkodó nyomkövetés, ürités, egérfogás miatt esetenként legfeljebb 8 pont vonható le.

Amennyiben a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi távolságban elhagyja, a nyomkövető munkát meg kell szakítani. Amennyiben a K elhagyja a nyomot és a KV ezt megakadályozza, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a kutyát. Amennyiben a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának, a nyomkövetést meg kell szakítani.

Ha a maximálisan megadott időn belül (1. és 2. fokozat = 15 perc, 3. = 20 perc az indítástól számítva) a nyom végét a K nem érte el, a TB megszakítja a bírálatot és a K részértékelést kap (a megszakítás pillanatáig).

A nyomtárgyak egyidejű jelzése és felvétele hibának minősül. Csak a TB-vel közölt tárgy észlelési módnak megfelelő jelzés értékelhető.

Tárgy hibás vagy téves jelzése esetén 4 pont levonás jár, ha az a kutya ismételt elindítását eredményezi, és 2 pont levonás jár, ha a KV a póráz végéről rendeli el az ismételt indítást.

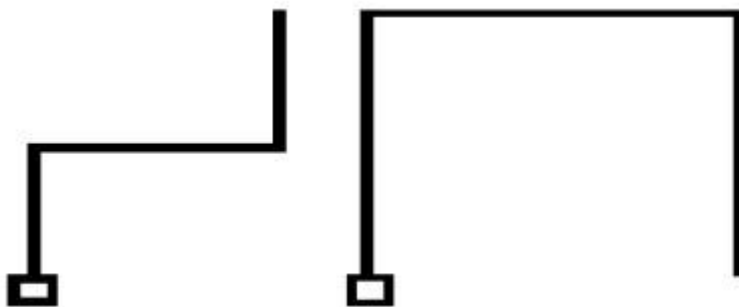
A meg nem talált tárgyakért nem adható pont. Amennyiben a K a NYF egyetlen tárgyát sem találja meg, a nyomkövetés értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet. Fontos megjegyezni, hogy a KV semmilyen módon nem befolyásolhatja a K-t a tárgy megtalálásában.

Nyomkövetés közben, ha a K a megjelenő vadat üldözőbe veszi, a KV megpróbálhatja a „feküdj” vezényszóval engedelmessegre bírni. Amennyiben a K engedelmeskedik, a nyomkövetés a TB utasítására folytatható. Ha a próbálkozás nem jár sikerrel, a vizsgát „engedetlenség” miatt meg kell szakítani.

Viselkedés	Következmény
3x sikertelen indítás	Megszakítás
- Minden fokozatban: a K egy pórázhossznál messzebbre elhagyja a nyomot, vagy a KV a TB utasítása ellenére nem követi őt - a K az előírt idő alatt nem teljesíti a nyomkövetést (1. vf-ban 15 perc)	Megszakítás (az addig nyújtott teljesítmény részértékelése) ISMERTETÉS A MEGSZAKÍTÁSIG!
- a K a megfogott tárgyat nem eresztí el - a K a vad után indul és nem megállítható	Engedetlenség miatti kizárás

Nyomalakzatok

A következőkben, példaként közölt nyomalakzatok tükörképei szintén lefektethetők:

IPO-1 „B” ágazat – engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat	Szabadon követés	20 pont
2. gyakorlat	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat	Menet közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat	Apporthozás sík talajon	10 pont
5. gyakorlat	Apporthozás akadályon keresztül	15 pont
6. gyakorlat	Apporthozás palánkon keresztül	15 pont
7. gyakorlat	Előre küldés fektetéssel	10 pont
8. gyakorlat	Helyben maradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Az IPO-1 vizsgafokozatban a KV pórázon lévő kutyával jelenik meg és alapállásban jelentkezik a TB-nél. Ezt követően leveszi pórázról a kutyáját.

Az engedelmesség során figyelni kell arra, hogy olyan K, amelyről első ránézésre tisztán látszik, hogy nincs önbizalma, valamint amelyet a KV-je „sporteszköznek” tekint, nem vezethető fel.

A kutyának a KV-re minden gyakorlat alatt a szükséges összpontosítással és ehhez társult jókedvvel kell figyelnie. Ez a munkakedvére és a korrekt végrehajtásra is vonatkozik és az értékelésben egyértelműen meg kell jelenjen.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB azonnal utasítja a KV-t a hiányzó gyakorlat bemutatására. Pontlevonásra nem kerül sor.

Legkésőbb az engedelmességi gyakorlatok kezdetéig a TB a VR-ben előírt eszközöket megfelelőségi szempontból ellenőrzi. Az eszközöknek a VR-ben foglalt rendelkezéseknek meg kell felelniük.

A „szabadon követés” és „helyben maradás figyelemelvonással” gyakorlatok közben alkalmazott pisztoly kalibere 6 mm.

A gyakorlatok kezdésére a TB ad utasítást. A további fordulatok, megállások, lépésváltások a TB utasítása nélkül történnek.

Az adható vezényszavak az útmutatóban rögzítésre kerültek. A vezényszavak egyszerűen kiadható, rövid, egy szóból álló parancsok. Bármely nyelven kiadhatóak, de egy tevékenységhez mindig ugyanannak a vezényszónak kell tartoznia. Amennyiben a K a harmadik vezényszóra sem hajtja végre a gyakorlatot, akkor azt a gyakorlatot minősítés nélkül meg kell szakítani. Behívásnál a K neve, vagy a behíváshoz tartozó vezényszó adható ki, de a kettő egyidejű használata dupla vezényszó kiadásának minősül.

A gyakorlat kezdése

A gyakorlat kezdésére a TB ad utasítást.

Alapállás

Az alapállást akkor kell felvenni, mikor a másik KV kutyájával a helyben maradásra kijelölt helyre megy és a gyakorlat kezdésére az alapállást felvette. Ettől a pillanattól kezdődik a kutyák munkáinak értékelése.

Minden gyakorlat alapállással kezdődik és végződik. Alapállásban a KV sportos testtartásban áll. Terpeszállás egy gyakorlatnál sem megengedett.

Az alapállás felvétele minden gyakorlat előtt egyszer engedélyezett. Alapállásban a K-nak egyenesen, nyugodtan, figyelmesen és a KV baloldalán, szorosan mellette kell ülnie. Egy rövid dicséret minden befejezett gyakorlat után, alapállásban lehetséges. Ezután a KV egy új alapállást vehet fel. A dicséret és az új gyakorlat kezdete között érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani.

Minden felvezető szakasz alapállásból indul. Ezalatt a KV legalább 10, de legfeljebb 15 lépést tesz meg. Ezután adhat hangjelet a feladatra (pl. ültetés, fektetés). Az olyan gyakorlatrészek között, mint például az elé ülés és a lábhoz kerülés, vagy az ülő, álló, fekvő kutyához belépés és az újabb hangjel kiadása között, érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani. Az elhozásoknál a K mellé előlről, vagy hátulról is be lehet lépni.

Az egyes gyakorlatok között is szabadon követésben kell haladni a kutyával. Az apportfa elhozásakor a K (szabadon követésben) a vezetőjét követi. A feloldás, illetve a játék nem megengedett.

A hátrafordulatot a KV-nek balra fordulva (a K felé) kell kiviteleznie. A K a hátrafordulatnál vagy a KV-t szorosan megkerülve, vagy szorosan mellette visszakanyarodva is fordulhat, de a vizsgán csak egyfajta végrehajtás engedélyezett. A KV előtti ülésnél (pl. behívást követően) a K a KV bal oldalára kerülés nélkül, direkt módon beigazodhat (pl. ún. „csehes” beülés), vagy a KV-t szorosan megkerülve is felveheti az alapállást.

A merev akadály magassága 100 cm, szélessége 150 cm. A palánk két felső részénél összekapcsolt 190 cm magasságú, 150 cm szélességű fal, melyeket oly módon kell elhelyezni, hogy a talajtól számított magassága 180 cm legyen. A palánk egész felületét csúszásgátló anyaggal kell ellátni, felső felénél 3-3 darab 24/48 mm-es mászó fokot kell elhelyezni. Minden kutyának ugyanazokat az akadályokat kell leküzdenie.

Az apporthozási gyakorlatokat csak apportfával lehet elvégezni. A rendező által rendelkezésre bocsátott apportfát kell használnia minden résztvevőnek. Az apportfát az apporthozási gyakorlatok megkezdése előtt a K szájába adni nem lehet.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB utasítására – pont levonása nélkül – kötelező azt bemutatni.

A gyakorlatok felosztása

Kétrészes gyakorlatok, mint pl.: menet közben ültetés”, vagy „menet közben fektetés behívással”, „menet közben állítás”, differenciáltan értékelendő gyakorlatok, melyeknek differenciálása a következőképp alakul:

a) alapállás, felvezető szakasz, végrehajtás	5 pont
b) további viselkedés a gyakorlat végéig	5 pont

A K viselkedését az alapállástól a gyakorlat befejezéséig figyelmesen vizsgálni kell.

További vezényszavak

Ha a K harmadik vezényszóra sem hajtja végre az adott gyakorlatot, a gyakorlatot „elégtelen” minősítéssel (= 0 pont) kell értékelni. Amennyiben a K csak a harmadik vezényszóra teljesíti a feladatot, akkor annak értékelése legfeljebb a legmagasabb „hiányos” minősítés lehet.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	49/116
---	-------------------------------	--------

A behívásnál vezényszóként a „hozzám”, vagy a K neve használható. A K nevének és a „hozzám” vezényszó egyidejű használata viszont dupla vezényszó kiadásának minősül.

Értékelés: További első vezényszó „megfelelő” részértékelés
 További második vezényszó „hiányos” részértékelés

Példa: 5 pontos gyakorlatok
 További első vezényszó: „megfelelő” az 5 pontból 1,5 pont levonandó
 További második vezényszó: „hiányos” az 5 pontból 2,5 pont levonandó

Az egyes gyakorlatrészek között jól érzékelhető kb. 3 mp szünetet kell tartani. (pl.: a KV előtti leülés és lábhoz vétel között a különböző vezényszavak kiadásakor)

Miközben a helyben maradáshoz vezetett K az erre kijelölt helyet elérte és az alapállást felvette, a szabadon követés gyakorlattal kezdő KV-nek is fel kell vennie az alapállást.

1. Szabadon követés

20 pont

a) vezényszó: „lábhoz” csak elinduláskor és ütemváltáskor engedélyezett.

b) végrehajtás: A KV a pórázon lévő kutyájával a TB-nél alapállásban jelentkezik. A TB engedélyére a KV a pórázt lecsatolja, majd az őt szabadon követő kutyájával a kiindulási ponton alapállást vesz fel. A TB további utasítására a KV megkezdi a gyakorlatot. A KV szabályos alapállásból elindulva kiadja a „lábhoz” vezényszót, melynek hallatán a kutyának örömmel, figyelmesen és párhuzamosan kell a vezetőjét követnie. A K lapockája mindig egy vonalban legyen a KV bal térdével. Megálláskor külön utasítás nélkül, önállóan, gyorsan és a haladás irányában üljön le.

A gyakorlat kezdetén a KV 50 lépést egyenesen halad megállás nélkül. Hátrafordulatot követő 10-15 lépés megtétele után előbb futást (legalább 10 futólépés), majd lassú lépést (legalább 10 lassú lépés) mutat be. A futásból a lassú lépésbe átmeneti tempó nélkül kell váltania. A különböző járásmódok tempói érzéketlenül térjenek el. Normál lépésben így összesen két jobbra fordulást, egy balra és két hátrafordulatot, majd a másodikat követően egy megállást kell bemutatni.

A hátrafordulatot a KV-nek balra (180°-os fordulat a haladás irányához képest) fordulva kell bemutatnia (végrehajtásra figyelni). Két végrehajtási lehetőség van:

- a K jobbrafordulással, szűken a KV mögött kerül,
- a K balra kanyarodva fordul 180°-ot a haladás addigi irányához képest.

Egy vizsgán belül csak egyféle lehetőség megengedett.

A szabadon követés közben legalább egyszer normál lépésben, a második hátrafordulatot követően meg kell állni. (a vázlatnak megfelelően)

A kutyának a KV térdével egyvonalban, annak baloldalán kell haladnia. Nem mehet előre, nem maradhat le, vagy térhet ki oldalra. A hátrafordulatnál a KV-nek balra kell fordulnia.

Miközben a KV és a K az első hosszú egyenesen haladnak, legalább 15 lépésre a K-tól, egy 6 mm kaliberű riasztópisztolyból 5 másodperces időközökben, két lövést kell leadni. A kutyának a lövészej iránt közömbösnek kell lennie. Amennyiben a K lövésfélősnek mutatkozik, ki kell zárni és minden addig megszerzett pontját érvényteleníteni kell. A gyakorlat végén a TB utasítására a KV és a K bemennek egy legalább 4 főből álló, mozgó csoportba. Eközben egyszer jobbról és egyszer balról meg kell kerülni a csoport egy-egy tagját. A KV a csoportban legalább egyszer megáll. A TB egyszer megismételheteti ezt a gyakorlatrészt. Ezt követően a KV és a K elhagyják a csoportot és alapállást vesznek fel. Ez az alapállás a következő gyakorlat kezdő alapállása is.

c) értékelés: előretörés, oldalra kitérés, lemaradás, lassú vagy vontatott leülés, megerősítő vezényszó, testtel való segítség, figyelmetlenség a járásmódoknál, a fordulatoknál és/vagy a K nyomott viselkedése megfelelő pontlevonással jár.

2. Menet közben ültetés

10 pont

a) vezényszó: „lábhoz” és az ültetéshez

b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyával. A felvezető szakaszban a kutyának a KV-t jókedvűen, figyelmesen, koncentrálni, a KV térdével egy vonalban és gyorsan kell követnie. Legalább 10-15 lépés után a KV kiadja az „ülj” vezényszót – melyre a K-nak a haladási irányban azonnal le kell ülnie – és további 15 lépést távolodva továbbhalad anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, majd az előírt távolság megtétele után rögtön megfordul a figyelmes, ülő testhelyzetben lévő K felé. A TB utasítására a KV visszatér a K-hoz, melynek jobb oldalán alapállást vesz fel. A K mellé akár azt megkerülve, vagy mellélépve is be lehet állni.

c) értékelés: hibás alapállásért, a felvezető szakaszban lévő hibákért, lassú leülésért, nyugtalan és figyelmetlen ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben ülés helyett lefekszik, vagy állva marad, a hibáért 5 pontot kell levonni.

3. Menet közben fektetés behívással

10 pont

a) vezényszó: „lábhoz”, „feküdj”, „hozzám”, majd „lábhoz”

b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyával. A felvezető szakaszban a kutyának a KV-t jókedvűen, figyelmesen, koncentrálni, a KV térdével egy vonalban és gyorsan kell követnie. 10-15 lépés megtétele után, „feküdj” vezényszóra a K-nak gyorsan, a haladás irányában le kell feküdnie. Eközben a KV nem változtathat a tempóján, nem torpanhat meg, illetve nem nézhet vissza, hanem továbbmegy még 30 lépést. Azonnal a nyugodtan fekvő K felé fordul és megáll. A TB utasítására „hozzám” vezényszóval, vagy a K nevével magához hívja a K-t. A kutyának örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV-hez érkeznie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével.

c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, lassú lefekvésért, nyugtalan fekvésért, lassú, vagy lassuló bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, illetve mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a „feküdj” vezényszóra állva marad, vagy leül, 5 pontot le kell vonni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	51/116
---	-------------------------------	--------

4. Apporthozás sík talajon

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „elhozáshoz“, „elérésztéshez“, majd az „alapálláshoz“

b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból kb. 10 méternyire kidobja az apportfát (súlya 650 gramm). A „hozd“ vezényszót csak akkor adhatja ki, ha az apporttárgy nyugalmi helyzetbe kerül. A KV a helyzetén nem változtathat. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak a „hozd“ vezényszóra a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd“ vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz“ vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú kifutásért, hibás felvételért, vontatott behozásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért, a kutyanak nyújtott segítségért (a KV helyzetét nem változtatja meg), a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.), Amennyiben a KV helyét a gyakorlat vége előtt elhagyja, azt hiányosnak kell értékelni. Amennyiben a K nem hozza vissza az apporttárgyat, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont).

5. Apporthozás akadályon keresztül (100 cm)

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz“, „elhozáshoz“, „elérésztéshez“ és „alapálláshoz“

b) végrehajtás: A KV kuttyájával, az akadálytól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) egy 100 cm magas akadályon át. Az „akadály“ vezényszót a kutyanak csak akkor szabad kiadni, mikor az apportfa nyugalmi helyzetbe került. A mellette szabadon és nyugodtan ülő kutyanak a „akadály“ és „hozd“ vezényszavakra (a „hozd“ vezényszót ugrás közben kell kiadni) szabadugrással át kell lendülnie az akadály felett a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd“ vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz“ vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Az akadály enyhe érintéséért ugrásonként 1 pont, az erős érintéséért 2 pont levonás jár.

Az apporthozás akadályon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

Átugrás	behozatal	visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Részértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan 15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan 10 pont
- oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatalt nem hajtja végre 0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa erősen oldal irányban áll meg, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülni kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont). Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos. Ha az akadály az átugrásnál felborul, a gyakorlatot meg kell ismételni, ekkor az első ugrás „hiányosság miatt” 4 pont levonásával jár. Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszti el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

6. Apporthozás palánkon keresztül (180 cm)

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, „elhozáshoz”, „eleresztéshez” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, a palántól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) a palánkon át. A mellette szabadon és nyugodtan ülő kutyának a „akadály” és „hozd” vezényszavakra (a „hozd” vezényszót ugrás közben kell kiadni) át kell másznia a palánkon, a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a palánkon visszamászva, egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

Az apporthozás palánkon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

átugrás	behozatal	Visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Részértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan	15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan	10 pont
- az oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatalt nem hajtja végre	0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa erősen oldal irányban áll meg, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülni kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra 0 pont adható. Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	53/116
---	-------------------------------	--------

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos.

Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszt el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

7. Előre küldés fektetéssel

10 pont

a) vezényszó”előre küldéshez”, „fektetéshez” és „ültetéshez”

b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból indulva az őt szabadon követő kutyával a kijelölt irányban egyenesen elindulnak. 10-15 lépés megtétele után az „előre” vezényszó kiadásával, valamint ezzel egy időben karjának egyszeri előre lendítésével előre küldi a K-t, miközben ő állva marad. A K-nak célratörően, egyenes vonalban és gyors tempóban legalább 30 lépésnyi távolságra, a mutatott irányba el kell távolodnia. A TB utasítására a KV kiadja a „feküdj” vezényszót, mire a K-nak azonnal le kell feküdnie. A KV addig tarthatja fent „irányközlésként” a karját, amíg a K le nem feküdt. A TB engedélyére a KV kutyájához megy és belép jobb oldalára. Kb. 3 mp elteltével felülteti, melyre a K-nak szabályos ülő helyzetbe kell kerülnie.

c) értékelés: hibák a felvezetési szakaszban, a K-val való együtt futás, túl lassú előre futás, erős kitérés oldalirányban, túl rövid távolság, vontatott, vagy túl hamar történő lefekvés, nyugtalan fekvés, KV közeledtekor idő előtti felállás, felülés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. További segítség pl.: „előre”, vagy a „feküdj” vezényszavak elnyújtása szintén beleszámít az értékelésbe.

Miután a K a kívánt távolságba ért, a fektetéshez alapvetően TB utasítása szükséges. Ha a K nem áll meg, 0 pontot kap a gyakorlatra.

További első vezényszó a fektetéshez -1,5 pont

További második vezényszó a fektetéshez -2,5 pont

Ha a K megáll, de nem fekszik le a további második vezényszóra -3,5 pont

Ha a K elhagyja a pályát, vagy visszamegy a KV-hez, a gyakorlat értéke 0 pont.

8. Helyben maradás figyelemelvonással

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „fektetéshez”, „felüléshez”

b) végrehajtás: Mire a másik K megkezdje gyakorlatait az engedelmes ágazatban, a KV a TB által kijelölt helyen alapállást vesz fel, majd lefekteti kutyáját és anélkül, hogy a pórázt, vagy más tárgyat előtte hagyna, a vizsgaterületen belül legalább 30 lépésnyire eltávolodik a K-tól, miközben nem nézhet vissza, és háttal a kutyájának állva marad. A kutyának a KV befolyása nélkül nyugodtan kell feküdnie, amíg a másik K az 1-6. gyakorlatokat teljesíti. A TB utasítására a KV visszatér kutyájához. Megáll annak jobb oldalán, és kb. 3 mp kivárása után, a TB felhívására az „ülj” vezényszóval felülteti a K-t. A K-nak gyorsan alapállás helyzetbe kell felülnie.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	54/116
---	-------------------------------	--------

c) értékelés: A KV nyugtalan viselkedésért, vagy más a kutyának adott rejtett segítségért, a vezetőjének közeledtekor idő előtti felállásért/felülésért, nyugtalan fekvésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül, áll, de a helyén marad, részértékelést kap. Ha a másik K 3. gyakorlatának befejezése előtt 3 méternél messzebbre elhagyja a helyét, 0 pontot kap a gyakorlatára. Amennyiben a másik K 3. gyakorlatának befejezése után hagyja el a helyét, szintén részértékelést kap. Ha a K a KV közeledtekor a KV elé megy, max. 3 pontig lehet levonni.

IPO-1 „C” ágazat – őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat	Fürkészás	5 pont
2. gyakorlat	Állás és felugatás	10 pont
3. gyakorlat	Szökési kísérlet megakadályozása	20 pont
4. gyakorlat	Visszatámadás elhárítása	35 pont
5. gyakorlat	Szembetámadás a kutyára	30 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Szükséges egy erre alkalmas pálya, melynek hosszában hat, oldalanként három-három rejtekhelyet állítanak fel. A KV, a TB és a SD számára kijelölt helyeket megfelelően láthatóvá kell tenni.

Segéd/segédöltözet

A SD felszerelése védőruházat, védőkar, és a puhabot. A védőkar megfelelő fogórésszel, természetes színű, jutából készült rágóval rendelkezzen. Az őrzési fázisban, a SD-et esetlegesen megkerülő K-t a SD lassú, hirtelen mozdulatok nélkül, együtt fordulással kövesse azért, hogy folyamatosan szemmel tudja tartani. Közben viszont nem vehet fel fenyegető tartást, és nem tehet védekező mozdulatokat. A védőkart a teste védelme érdekében maga előtt tartja. A puhabot elvételének módja a SD-től a KV-re van bízva.

Minden vizsgafokozatban lehet vizsgát rendezni egy SD-del is. Ha viszont egy vizsgafokozatban hét kutyánál több indul, két SD-et kell alkalmazni. Egy vizsgafokozaton induló kutyáknak ugyanarra a segédre/segédekre kell dolgozniuk.

Segédváltás abban az esetben engedélyezett, amennyiben a SD a rendezvényen maga is K-t vezet fel.

Jelentkezés

- A KV a pórázon lévő kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél.
- Ezután veszi fel a kiinduló helyzetet a „segéd utáni fürkészás” gyakorlathoz. A kutyáról ekkor kerül le a póráz.
- Alapállásból kiindulva, a TB utasítására kezdi el a fürkészt.

Megjegyzés

Amennyiben a KV nem tud az előírásoknak megfelelően jelentkezni, azaz a K nincs kontroll alatt, és pl.: azon rejtekhelyhez szalad, ahol a SD elbújt, vagy kiszalad a pályáról, a KV-nek három vezényszó kiadására van lehetősége, hogy kutyáját visszahívja.

Amennyiben a K a harmadik hívásra sem jön be, „engedetlenség miatt” ki kell zárni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	55/116
---	-------------------------------	--------

Diszkvalifikálni kell azokat a kutyákat, amelyeket vezetőjük nem tud kézben tartani, a fogások után nem, vagy csak erőteljes behatásra eresztenek, illetve nem az erre szánt védőkart ragadják meg, hanem a SD más testrészét fogják meg. Ilyenkor nincs ÖMT értékes sem.

Jelzések

A VR-ben előírt jelzéseket a KV, a SD és a TB számára egyaránt jól láthatóvá kell tenni.

E jelzések a következők:

- a KV helyzetének megjelölése a K kihívásához a rejtekhelyről,
- a SD helyzetének megjelölése szökés elején és végén,
- a K kifestési helyének megjelölése szökéshez,
- a KV helyének megjelölése a „szembetámadás a kutyára” gyakorlathoz.

Amennyiben a K a fogást nem teljesíti, vagy hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Ilyenkor nincs értékelés, a TB csak az ÖMT-t értékeli.

Az „ereszd” vezényszó minden őrző-védő gyakorlatnál egyszer engedélyezett. Az „eresztés” értékelésére ld. az alábbi táblázatot:

Vezényszó nélkül, vagy első vezényszóra vontatott eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő azonnali eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő vontatott eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő azonnali eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő vontatott eresztés	Harmadik hangjelre sem ereszt, beavatkozás szükséges
0,5-3,0	3,0	3,5-6,0	6,0	6,5-9,0	kizárás

1. Fürkészés a segéd után

5 pont

a) egy-egy vezényszó: „fürkészéshez”, „behíváshoz” (behívás vezényszava elhangozhat a K nevével együtt is)

b) végrehajtás: A SD a K számára nem láthatóan az utolsó rejtekhelyen áll. A KV és kutyája a negyedik és az ötödik rejtekhely között úgy helyezkedik el, hogy két oldalirányú fürkészést végre tudjon hajtani, majd leveszi pórázról a kutyáját. A TB utasítására kezdődik meg a „C” ágazat. A KV rövid „fürkessz” hangjellel és a jobb, vagy a balkezének jelére indítja a K-t. A fürkészés jele az iránymutató kar felemelése, mely többször ismételhető. Az elindított K lendületesen távolodva vezetőjétől, határozottan és gyorsan fusson az ötödik rejtekhelyhez, azt figyelmesen és szűken kerülje meg.

Miután megkerülte a rejtekhelyet a KV „hozzám” vezényszóval maga felé hívja a K-t. A közelébe érő K-t újabb „fürkessz” vezényszóval (és iránymutató karjellel) továbbküldi a SD-et rejtő hatodik rejtekhelyhez. A KV normál ütemben halad a pálya képzeletbeli középvonalán, amit a fürkészés közben nem hagyhat el. A K-nak mindig a vezetője előtt kell mozognia. Amikor a K elért a SD-et rejtő búvóhelyhez, a KV álljon meg. Ezután állva kell maradnia, és már nem adhat hang, illetve karjelet.

c) értékelés: hiányosságok a vezethetőségben, a folyamatosságban és céltudatosságban, valamint a szűk és figyelmes fürkészésben, melyek súlyuknak megfelelő pontlevonással járnak.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	56/116
---	-------------------------------	--------

Hibának minősül többek között:

- a nyugodt és figyelmes alapállás felvételének hiánya a gyakorlat kezdetén,
- további vezényszavak és kézjelek,
- a képzeletbeli középvonal meg nem tartása,
- a normál lépéstepó meg nem tartása,
- tág ívű fürkészés,
- a KV irányításától független, önálló fürkészés,
- a rejtekhely felületes átvizsgálása vagy kihagyása,
- a K nehezebb irányíthatósága és vezethetősége.

Ha a K az általa ismeretlen SD-et az utolsó rejtekhelyen a harmadik próbálkozásra sem találja meg, az őrző-védő fázist meg kell szakítani. Amennyiben gyakorlat közben a KV a kutyát vezényszóval lábhoz rendeli, az ágazatot szintén meg kell szakítani („megszakítás”, pontszám bevezetése nélkül, a rendezvényen eddig elért pontok megmaradnak).

2. Állás és felugatás

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „kihíváshoz”, „lábhoz rendeléshez” vagy „elhozáshoz”

A „kihíváshoz” és „lábhoz rendeléshez” használt vezényszavaknak összefüggő vezényszóként kell hangzaniuk.

b) végrehajtás: A kutyának a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A kutyának nem szabad sem a SD-re felugornia, sem a SD-et megfognia. Kb. 20 másodpercig tartó ugatás után a KV a TB utasítására 5 lépésnyire megközelíti a búvóhelyet és megáll. A TB utasítására kihívja és alapállásba rendeli a kutyáját. Alternatíva lehet, hogy a bíró utasítására a KV nem kihívja, hanem szabadon követésben kivezeti a kutyáját. Mindkét variáció értékelése azonos. A TB engedélyére a KV a SD-et kilépteti a rejtekhelyről, aki a számára kijelölt szökési helyre áll. A K végig nyugodtan (pl.: ugatás nélkül), szabályos alapállásban ül.

c) értékelés: A vezényszó elhangzásáig, vagy a TB utasításáig a figyelmességben, ugatásban és a SD állásában (rejtekhelyen való őrzésében) való visszafogottság esetén megfelelően csökkenteni kell a gyakorlat értékét. A kitartó ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlén ugatásért 2, nem ugató, de a SD-et folyamatosan figyelő K munkájáért 5 pont levonás jár. A SD olyan provokálásáért, mint a bebökés, a ráugrás, legfeljebb 2 pont, erős befogásért pedig legfeljebb 9 pont vonható le.

Ha a K a rejtekhelyen befog és nem ereszt, a TB utasítása alapján a KV az 5 lépéses távolságban megjelölt területre áll és egy összetett vezényszóval „hozzám-lábhoz” (nem az „ereszd”) kihívja a K-t. Amennyiben a K nem hagyja el a SD-et, kizárásra kerül. Ha a K eljön, a feladat „hiányos” (- 9 pont) értékelésű.

Más testrészre való szándékos befogás esetén (nem bebökés) a K-t kizárják.

Ha K a SD-et azelőtt elhagyja, hogy a TB engedélyt adott volna vezetőjének a középvonal elhagyására, a KV még egyszer visszaküldheti. Amennyiben így a SD-nél marad, folytatni lehet a „C” ágazatot, de az „állás és felugatás” gyakorlat értéke csak hiányos lehet.

Ha a K-t a vezetője nem tudja visszaküldeni, vagy a K ismét elhagyja a SD-et, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Amennyiben a K hozzá közeledő vezetője elé megy, vagy még a kihívás előtt a vezetője felé indul, a gyakorlat részértékelés mellet „hiányos” minősítésű.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	57/116
---	-------------------------------	--------

A felugatás értékelése

A kitaró ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlen ugatásért (dominancia nélküli, nem energikus), nem kitaró ugatásért legfeljebb 2, nem ugató, de SD-et folyamatosan figyelő K munkája pedig 5 pont kötelező levonással jár.

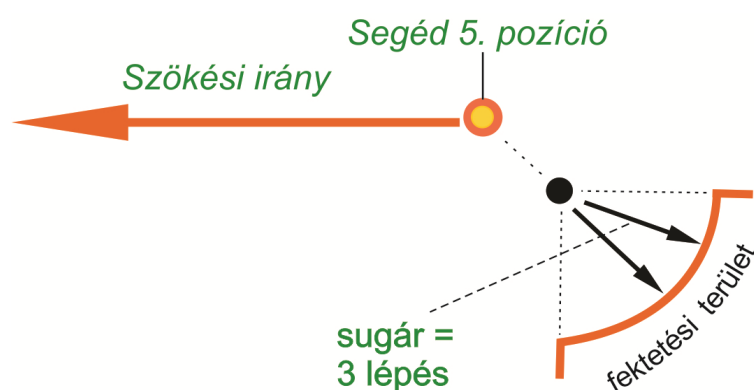
3. A segéd szökésének megakadályozása

20 pont

a) egy-egy vezényszó „lábhoz”, „fektetéshez”, „a K indításához” és „eresztéshez”

b) végrehajtás: A TB utasítására a KV felszólítja a SD-et, hogy lépjen ki a rejtekhelyből. A SD rendes tempóban a szökés előre megjelölt kiindulási pontjára megy. A TB utasítására a KV az őt szabadon követő kutyáját a szintén megjelölt kifektetési helyre vezeti. A K-nak felszabadultan, figyelmesen és koncentrálni, a KV térdével egyvonalon haladva, gyorsan kell bemutatnia a gyakorlatot. A „feküdj” vezényszó előtt a K-nak nyugodtan és figyelmesen alapállásba kell leülnie. A „feküdj” vezényszóra a K azonnal és gyorsan felveszi a fekvőhelyzetet, miközben a SD irányában figyelmes marad.

A SD és a K közötti távolság 5 lépés. A KV fekvő helyzetben otthagyja a K-t és a rejtekhelyhez megy, és úgy helyezkedik el, hogy a K-t, a SD-et és a TB-t egyaránt lássa.

A TB utasítására a SD szökést kísérel meg. A KV ezzel egyidejűleg a „fogd vagy álljon meg” vezényszóval a K-t a SD szökésének megakadályozására küldi. A K-nak habozás nélkül, kifejezett dominanciával és erőteljes, energikus megragadással kell a szökést megghiúsítania. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a kutyanak a SD-et egy **átmeneti fázis** után kell eleresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” hangjelet.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további, legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (kifejezett dominancia, gyors, energikus reagálás és üldözés erőteljes megragadással, valamint a szökés nyugodt fogással történő hatékony megakadályozása az eresztésig, a SD figyelmes, szoros őrzése) a hiba mértékének függvényében csökkentik a gyakorlat értékét.

Ha a K fekvő marad, vagy kb. 20 lépésen belül határozott megragadással és erőteljes fogással nem akadályozza meg a szökést, a „C” ágazat bírálatát meg kell szakítani.

Amennyiben a K a KV vezényszava nélkül indul a SD után, vagy az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap. Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et, vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

4. Visszatámadás a kutyára

35 pont

a) egy-egy hangjel: „eresztésre”, majd az „alapálláshoz” (üléshez)

b) végrehajtás: A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis után a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A kutyának a KV befolyása nélkül, energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A SD a K-t ütéssel és erős pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K aktivitását és magabiztosságát. A K a terhelés során két botütést kap. Csak a mar- és a lapockatájékra szabad ütni. A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től nem veszi el.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teli és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése). Amennyiben a K a SD terhelését nem viseli el, elereszti a kart és hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani.

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

5. Szembetámadás a kutyára**30 pont**

a) egy-egy vezényszó: „ültetéshez”, „támadás elhárítására”, „eresztésre”, „alapállás felvételéhez” és „lábhoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával a pálya középvonala és az első rejtekhely metszéspontjában kijelölt helyre áll. A K vezetőjét jókedvűen, figyelmesen és koncentrálni, a KV térdével egyvonalban követi. Az első rejtekhely vonalát elérve a KV megáll és megfordul, „ülj” vezényszóval a K felveszi az alapállást. A szabályosan, nyugodtan és figyelmesen ülő K-t a nyakörvénel fogva meg lehet tartani, de vezetője nem befolyásolhatja. A TB utasítására SD a rejtekhelyről a pálya középvonaláig fut. A KV felszólítását semmibe véve, a bottal fenyegető mozdulatokat téve és elkergető szavakat kiabálva, futva, szemből a K-ra és a KV-re támad. Amint a SD a KV-t és a K-t 40-50 lépésnyire megközelítette, a KV egyszeri „álljon meg” vezényszóval figyelmezteti a SD-et, majd a TB utasítására kutyáját a „fogd” vezényszó kiadásával a SD elfogására engedi. A K a SD támadását kifejezett dominanciával, hatékonyan megghiúsítja. Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV közben a helyzetén nem változtathat.

A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus, és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a K-nak a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrizi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a K-hoz megy és egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től elveszi.

A SD TB-hez való kísérése következik kb. 20 lépés távolságban, melyhez egy „lábhoz” vezényszó adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat befejezését.

A KV és az öt szabadon követő K a TB utasítására a feladatsor ismertetési helyére mennek, mely után, szintén a TB utasítására a SD elhagyja a pályát. A TB utasítására az eredmény ismertetése előtt a kutyára póráz kerül.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (energikus védekezés, erőteljes megragadással, teli és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése).

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrizi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	60/116
---	-------------------------------	--------

IPO-2

Tagozódása:

„A” ágazat	100 pont
„B” ágazat	100 pont
„C” ágazat	100 pont
Összesen:	300 pont

IPO-2 „A” ágazat – nyomkövetés

Legalább 400 lépés hosszú, 3 szárral, 2 töréssel (kb. 90°) és 2 tárggyal rendelkező, legalább 30 percet hűlt idegen nyom, mely kidolgozási ideje 15 perc.

Nyomtartás	79 pont
Tárgyak (11+10)	21 pont
Összesen:	100 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Általános rendelkezések

A nyom alakját a terepadottságokat figyelembe véve a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy határozza meg. A nyomok alakja különböző legyen. Nem fordulhat elő, hogy például minden nyomnál, a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkedjenek el. A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

A sorrendet nyomfektetés után a TB jelenlétében sorsolják ki.

Nyomkövetésre alkalmas terület

Nyomkövetésre alkalmas terület minden természetes talaj, pl.: rét, kaszáló, szántóföld, vagy erdei talaj.

A tájékozódási pontok használata kerülendő. Minden vizsgafokozatban lehetőség nyílik arra, hogy a rendelkezésre álló nyomterülethez alkalmazkodva a nyom változó terepen legyen.

Nyomfektetés

A TB, vagy a nyomfektetési felelős feladata:

- a nyom alakjának felosztása,
- a nyomfektetők irányítása,
- a nyomfektetők munkájának felügyelete.

Az egyes nyomoknak alkalmazkodniuk kell a rendelkezésre álló területhez.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	61/116
---	-------------------------------	--------

A nyomfektetéskor ügyelni kell, hogy azokat természetes lépésmódban fektessék le. A NYF - segítségnyújtása céljából alkalmazott - természetellenes lépésmódja törések közelében, a nyomszáron, tárgyaknál a nyomfektetés egészére vonatkozóan tilos. A NYF-nek (a 2. vizsgafokozattól kezdődően) gyakorlattal kell rendelkeznie a nyomfektetésben.

A NYF a nyom fektetése előtt bemutatja a tárgyakat a TB-nek vagy a nyomfektetésért felelős személynek. A NYF kis időt tartózkodik a szimatkatlanban, majd normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A NYF a törésben ugyancsak normál tempóban forduljon, anélkül, hogy a talajt megsértené, vagy a tempót megváltoztatná. A szárazakat normál tempóban kell lefektetni, ügyelve arra, hogy az egyes száraz közötti minimális távolság legalább 30 lépés legyen.

A töréseket is normál lépésben kell kialakítani úgy, hogy a következő nyomszár kereső munkája is biztosított legyen. A talaj megsértése, vagy a tempó megváltoztatása itt sem engedélyezett. A nyomról nem készíthető vázlat. A nyomfektetést úgy kell végezni, hogy az a K számára ne legyen látható.

A tárgyak letétele

Az első tárgyat legalább 100 lépés megtétele után az első, vagy a második nyomszárra (törés előtti vagy utáni 20 lépésben tárgy letétele nem lehetséges), a második tárgyat a nyom végére kell letenni. A tárgyakat menet közben kell a nyomra helyezni. Az utolsó tárgy lerakása után a NYF menjen még tovább egyenesen néhány lépést.

A nyomtárgyak

Csak a NYF szaganyagával jól átitatott (min. 30 perc), különböző anyagú (bőr, fa, textil) tárgyakat lehet használni. Az alkalmazható tárgy 10 cm hosszú, 2-3 cm széles, kb. 0,5-1 cm vastag és színben a területhez illőek legyen.

Regionális rendezvényeken a nyomtárgyakat számokkal látják el, melyeknek a nyom számával egyezniük kell.

A nyomkövetés végrehajtása és értékelése

a) vezényszó: „keresésre”, mely a nyomkövetés elkezdésekor és az első tárgy megtalálása után, vagy téves jelzéskor engedélyezett.

b) végrehajtás: A KV felkészíti kutyáját a nyomkövetésre. A K póráz nélkül, vagy 10 méteres pórázon kereshet. A 10 méteres nyomkövető pórázt a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátulsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hámphoz (mellkas-hám vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül). Hívásra a KV kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél és bemondja, hogy kutyája a nyomtárgyakat felveszi, vagy jelzi. A nyomkövetés előtt, induláskor és a keresés teljes ideje alatt mindennemű kényszerítés kerülendő.

A póráznak legalább 10 méter hosszúnak kell lennie. A póráz hosszának, a nyakörvnek, vagy a hámnak esetleges gyakorlat előtti ellenőrzése a TB jogosultsága. Öncsévélő pórázt használni nem lehet.

A kutya indítása (szagfelvétel)

A TB utasítására a K-t lassan és nyugodtan a kiindulási ponthoz kell vezetni és leültetni. A nyomkatlan előtt, kb. 2 méterre a K leültetése engedélyezett. (a póráz megfelelő elhelyezésének céljából).

A K önállóan veszi fel a szagot a katlannál (a tárgy megtalálása utáni szagfelvételnél is). A KV számára bizonyos mozgásteret lehetővé kell tenni. A K-nak az indulásnál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral kell szimatot vennie, melyben a KV semmilyen segítséget nem adhat (a „keresd” vezényszón kívül). A K indítása nincs időhöz kötve. A TB-nek sokkal inkább a K sikeres szagfelvételét követő aktivitására (első nyomszár kidolgozás) kell figyelnie.

A 3-ik sikertelen szagfelvételi kísérlet esetén a nyomkövetést meg kell szakítani.

A K-nak továbbra is mélyen tartott orral, egyenletes tempóban, intenzíven kell a nyom vonalán haladni. A KV a póráz végét fogva 10 méteres távolságban követi kutyáját. A póráz nélküli (szabad) keresésnél szintén be kell tartani a 10 méteres távolságot. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV nem engedi el, belóghat, de a követelt távolságot semmilyen formában nem rövidítheti meg. A talaj érintése nem minősül hibának.

Keresőtjeljesítmény

A K-nak a nyomot intenzíven, kitartóan és lehetőség szerint azonos tempóban (területtől- és nehézségi fokozattól függően) kell kidolgoznia. A KV-nek kutyáját nem kell szorosan a nyomvonalon követnie. Vontatott, vagy lassú keresőmunka abban az esetben nem tekinthető hibának, ha a nyom kidolgozása azonos tempójú és meggyőző.

Törés

A K-nak a törést pontosan kell kidolgoznia. A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A törésnél való körözés hibának minősül. A törés után a K-nak az addigi tempóban kell tovább keresnie. A törés környékén a KV-nek az előírt távolságot lehetőség szerint be kell tartania.

A tárgyak jelzése, vagy felvétele

Amint a K megtalált egy tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azonnal fel kell vennie vagy egyértelműen jeleznie. A nyomtárgy felvételekor állva maradhat, leülhet, vagy a KV-hez mehet. Ha a K a tárgyat felveszi és a KV-hez megy, akkor annak álló helyzetben kell maradnia. A jelzés történhet (akár váltakozva) fekve, ülve vagy állva. A tárggyal való továbbhaladás, vagy fekvéskor a tárgy felvétele hibának minősül. A jelzés történhet fekve, ülve vagy állva (akár váltakozva is).

A tárgynál a menetirányhoz képest enyhén ferde fekvés nem hiba, a tárgy mellé fekvés, vagy erősen a KV irányába forduló fekvés viszont hibának minősül. Olyan tárgyakat, melyeket a K csak a KV intenzív segítségével talál meg, elhagyottnak kell tekinteni. Ilyennek minősül pl.: a K a tárgyat nem jelzi be és a KV a póráz rántásával, vagy hangjelzéssel a továbbhaladását megakadályozza.

Ha a K a tárgyat jelezte, vagy felvette, a KV leteszi a nyomkövető póráz és odamegy a kutyájához. A tárgy felmutatásával jelzi, hogy a K megtalálta azt. A tárgy jelzése és felvétele hibának minősül.

A tárggyal való továbbhaladás, vagy fekvés közben való felvétele minden tárgy esetében hibaként értékelendő. Ha a K a tárgyat a KV-nek beviszi, a KV nem mehet a K felé. Ha a K a tárgyat felveszi vagy jelzi, a KV-nek a K mellé kell állnia.

A K-nak mindaddig a jelző, vagy felvételi pozícióban kell maradnia, amíg a KV röviden tartott pórázon ismételten elindítja.

A nyom elhagyása

Amennyiben a KV akadályozza a K-t a nyom elhagyásában, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t, melyet a KV-nek végre kell hajtania. A nyomkövetést meg kell szakítani, ha a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi (szabadon kereső K esetében 10 métert meghaladó) távolsággal elhagyja, vagy a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának.

A kutya dicsérete

A K dicsérete csak a tárgyaknál, azok bemutatása előtt vagy után lehetséges.

Alkalmankénti dicséret (ahová nem tartozik „keresd” vezényszó) kizárólag az 1-es vizsgafokozatban engedélyezett, és ott sem alkalmazható a töréseknél.

Lejelentkezés

A nyomkövető munka befejezése után a megtalált tárgyakat a TB részére be kell mutatni. A K-val való játék, vagy jutalomfalat adása, illetőleg a TB részéről az elért pontszám ismertetése nem engedett. A lejelentkezés alapállásban történik.

c) értékelés

Az „A” ágazat értékelése a felvezetett K indításával kezdődik.

A **kutyával szemben** a meggyőző, intenzív és kitartó szimatmunka ugyanannyira elvárás, mint a megfelelő képzettségi állapot.

A **KV-nek** a feladatba bele kell éreznie magát, illetve azt át kell élnie. Pontosan kell értelmeznie kutyája reakcióit, összpontosítania kell a feladatra és a környezetében történő események nem terelhetik el a figyelmét.

A TB-nek nemcsak a KV-t és a K-t kell néznie, hanem a területi körülményeket, az időjárást, a lehetséges zavaró tényezőket és az időtényezőt is szem előtt kell tartania. Értékelésének a benyomások erősségének összességén kell alapulnia.

- kereső viselkedés (pl.: kereső tempó a nyomszáron, a törés előtt és után, tárgyak előtt és után),
- a K képzettségi állapota (pl.: zaklatott nyomfelvétel, lehangolt viselkedés, óvatosság),
- a KV tiltott segítségnyújtásai,
- a nyom kidolgozása közbeni nehézségek a:
 - talajviszonyokból (növényzet, homok terepviszonyok, trágya),
 - széljárási viszonyokból,
 - vadcsapásokból,
 - időjárásból (hőség, hideg, eső, hó) és az időjárás változásaiból adódóan.

Az értékelést e kritériumok alapján kell megtenni.

Miután a KV nyomkövetésre jelentkezik, a TB-nek úgy kell helyezkednie, vagy a nyomkövető munkát követnie, hogy a történéseket és a munkával kapcsolatos benyomásokat figyelni és fogadni tudja, a vezényszavakat és a KV esetleges segítségnyújtását hallani, vagy észrevenni képes legyen.

A távolságot úgy kell megválasztani, hogy a K-t a keresésben ne akadályozza és a KV ne érezze magát szorongatva. A TB-nek az egész nyomkövető munkát figyelemmel kell kísérnie.

Meg kell ítélnie, hogy a K milyen igyekezettel, biztonsággal, bizonytalansággal, vagy figyelmetlenséggel lát neki a munkának.

Vontatott, vagy lassú nyomkidolgozás akkor nem minősül hibának, ha a K a nyomot azonos tempóban, intenzíven és meggyőzően dolgozza ki és pozitív kereső viselkedést mutat.

A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A K figyelmetlen munkája, ürítés, töréseknél való körözés, KV általi tartós biztatás, vagy a KV által pórázzal nyújtott, illetőleg verbális segítség a tárgyaknál és a nyom kidolgozásakor, hibás tárgyfelvétel, vagy tárgyjelzés, téves bejelzés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét (egyenként max. 4 pont levonásával).

Erős figyelmetlenség, intenzitás nélküli nyomkövetés, túl gyors vagy kapkodó nyomkövetés, ürítés, egerfógás miatt esetenként legfeljebb 8 pont vonható le.

Amennyiben a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi távolságban elhagyja, a nyomkövető munkát meg kell szakítani. Amennyiben a K elhagyja a nyomot és KV ezt megakadályozza, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t. Amennyiben a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának, a nyomkövetést meg kell szakítani.

Ha a maximálisan megadott időn belül (1. és 2. fokozat = 15 perc, 3. = 20 perc az indítástól számítva) a nyom végét a K nem érte el, a TB megszakítja a bírálatot és a K részértékelést (a megszakítás pillanatáig) kap.

A nyomtárgyak egyidejű jelzése és felvétele hibának minősül. Csak a TB-vel közölt tárgy észlelési módnak megfelelő jelzés értékelhető.

Tárgy hibás vagy téves jelzése esetén 4 pont levonás jár, ha az a kutya ismételt elindítását eredményezi, és 2 pont levonás jár, ha a KV a póráz végéről rendeli el az ismételt indítást.

A meg nem talált tárgyakért nem adható pont. Amennyiben a K a NYF egyetlen tárgyát sem találja meg, a nyomkövetés értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet. Fontos megjegyezni, hogy a KV semmilyen módon nem befolyásolhatja a K-t a tárgy megtalálásában.

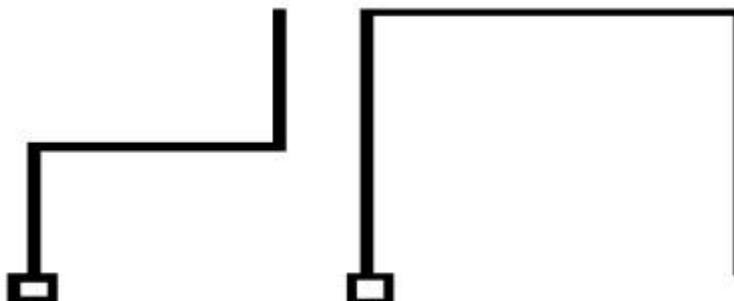
Nyomkövetés közben, ha a K a megjelenő vadat üldözőbe veszi, a KV megpróbálhatja a „feküdj” vezényszóval engedelmessegre bírni. Amennyiben a K engedelmeskedik, a nyomkövetés a TB utasítására folytatható. Ha a próbálkozás nem jár sikerrel, a vizsgát „engedetlenség” miatt meg kell szakítani.

Viselkedés	Következmény
3x sikertelen indítás	Megszakítás
- Minden fokozatban: a K egy pórázhossznál messzebbre elhagyja a nyomot, vagy a KV a TB utasítása ellenére nem követi őt - a K az előírt idő alatt nem teljesíti a nyomkövetést (1. vf-ban 15 perc)	Megszakítás (az addig nyújtott teljesítmény részértékelése) ISMERTETÉS A MEGSZAKÍTÁSIG!
- a K a megfogott tárgyat nem ereszti el - a K a vad után indul és nem megállítható	Engedetlenség miatti kizárás

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	65/116
---	-------------------------------	--------

Nyomalakzatok (IPO- 1 és IPO-2)

A következőkben példaként közölt nyomalakzatok tükörképei szintén lefektethetők:

IPO-2	„B” ágazat - engedelmisségi gyakorlatok	
1. gyakorlat	Szabadon követés	10 pont
2. gyakorlat	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat	Menet közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat	Menet közben állítás	10 pont
5. gyakorlat	Apporthozás sík talajon	10 pont
6. gyakorlat	Apporthozás akadályon keresztül	15 pont
7. gyakorlat	Apporthozás palánkon keresztül	15 pont
9. gyakorlat	Előre küldés fektetéssel	10 pont
10. gyakorlat	Helyben maradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Az IPO-2 vizsgafokozatban a KV szabadon lévő kutyájával jelenik meg és alapállásban jelentkezik a TB-nél.

Az engedelmisség során figyelni kell arra, hogy olyan K, amelyről első ránézésre tisztán látszik, hogy nincs önbizalma, valamint amelyet a KV-je „sporteszköznek” tekint, nem vezethető fel.

A kutyának a KV-re minden gyakorlat alatt a szükséges összpontosítással és ehhez társult jókedvvel kell figyelnie. Ez a munkakedvére és a korrekt végrehajtásra is vonatkozik és az értékelésben egyértelműen meg kell jelenjen.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB azonnal utasítja a KV-t a hiányzó gyakorlat bemutatására. Pontlevonásra nem kerül sor.

Legkésőbb az engedelmisségi gyakorlatok kezdetéig a TB a VR-ben előírt eszközöket megfelelőségi szempontból ellenőrzi. Az eszközöknek a VR-ben foglalt rendelkezéseknek meg kell felelniük.

A „szabadon követés” és „helyben maradás figyelemelvonással” gyakorlatok közben alkalmazott pisztoly kalibere 6 mm.

A gyakorlatok kezdésére a TB ad utasítást. A további fordulatok, megállások, lépésváltások a TB utasítása nélkül történnek.

Az adható vezényszavak az útmutatóban rögzítésre kerültek. A vezényszavak egyszerűen kiadható, rövid, egy szóból álló parancsok. Bármely nyelven kiadhatóak, de egy tevékenységhez mindig ugyanannak a vezényszónak kell tartoznia. Amennyiben a K a harmadik vezényszóra sem hajtja végre a gyakorlatot, akkor azt a gyakorlatot minősítés nélkül meg kell szakítani. Behívásnál a K neve, vagy a behíváshoz tartozó vezényszó adható ki, de a kettő egyidejű használata dupla vezényszó kiadásának minősül.

A gyakorlat kezdése

A gyakorlat kezdésére a TB ad utasítást.

Alapállás

Az alapállást akkor kell felvenni, mikor a másik KV kutyájával a helyben maradásra kijelölt helyre megy és a gyakorlat kezdésére az alapállást felvette. Ettől a pillanattól kezdődik a K munkájának értékelése.

Minden gyakorlat alapállással kezdődik és végződik. Alapállásban a KV sportos testtartásban áll. Terpeszállás egy gyakorlatnál sem megengedett.

Az alapállás felvétele minden gyakorlat előtt egyszer engedélyezett. Alapállásban a K-nak egyenesen, nyugodtan, figyelmesen és a KV baloldalán, szorosan mellette kell ülnie. Egy rövid dicséret minden befejezett gyakorlat után, alapállásban lehetséges. Ezután a KV egy új alapállást vehet fel. A dicséret és az új gyakorlat kezdete között érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani.

Minden felvezető szakasz alapállásból indul. Ezalatt a KV legalább 10, de legfeljebb 15 lépést tesz meg. Ezután adhat hangjelet a feladatra. Az olyan gyakorlatrészek között, mint például az elé ülés és a lábhoz kerülés, vagy az ülő, álló, fekvő kutyához belépés és az újabb hangjel kiadása között, érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani. Az elhozásnál a K mellé előlről, vagy hátulról is be lehet lépni.

Az egyes gyakorlatok között is szabadon követésben kell haladni a kutyával. Az apportfa elhozásakor a K (szabadon követésben) a vezetőjét követi. A feloldás, illetve a játék nem megengedett.

A hátrafordulatot a KV-nek balra fordulva (a K felé) kell kiviteleznie. A K a hátrafordulatnál vagy a KV-t szorosan megkerülve, vagy szorosan mellette visszakanyarodva is fordulhat, de a vizsgán csak egyfajta végrehajtás engedélyezett. A KV előtti ülésnél (pl. behívást követően) a K a KV bal oldalára kerülés nélkül, direkt módon beigazodhat (pl. ún. „csehes” beülés), vagy a KV-t szorosan megkerülve is felveheti az alapállást.

A merev akadály magassága 100 cm, szélessége 150 cm. A palánk két felső részénél összekapcsolt 190 cm magasságú, 150 cm szélességű fal, melyeket oly módon kell elhelyezni, hogy a talajtól számított magassága 180 cm legyen. A palánk egész területét csúszásgátló anyaggal kell ellátni, felső felénél 3-3 darab 24/48 mm-es mászó fokot kell elhelyezni. Minden kutyának ugyanazon akadályokat kell leküzdenie.

Az apporthozási gyakorlatokat csak olyan apportfával lehet elvégezni, melynek tömege az előírásnak megfelelő (sík talaj – 1000 gramm, akadály és palánk – 650 gramm). A rendező által rendelkezésre bocsátott apportfát kell használnia minden résztvevőnek. Az apportfát az apporthozási gyakorlatok megkezdése előtt a K szájába adni nem lehet.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB utasítására – pont levonása nélkül – kötelező azt bemutatni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	67/116
---	-------------------------------	--------

Mire a helyben maradáshoz vezetett K vezetőjével felveszi a gyakorlat alapállását, a szabadon követés gyakorlatot kezdő KV-nek és kutyájának az alapállást szintén fel kell venniük.

A gyakorlatok felosztása

Kétrészes gyakorlatok, mint pl.: menet közben ültetés”, vagy „menet közben fektetés behívással”, „menet közben állítás”, differenciáltan értékelendő gyakorlatok, melyeknek differenciálása a következőképp alakul:

a) alapállás, felvezetési szakasz, végrehajtás	5 pont
b) további viselkedés a gyakorlat végéig	5 pont

A K viselkedését az alapállástól a gyakorlat befejezéséig figyelmesen vizsgálni kell.

További vezényszavak

Ha a K harmadik vezényszóra sem hajtja végre az adott gyakorlatot, a gyakorlatot „elégtelen” osztályzattal (= 0 pont) kell értékelni. Amennyiben a K csak a harmadik vezényszóra teljesíti a feladatot, akkor annak értékelése legfeljebb a legmagasabb „hiányos” lehet.

A behívásnál vezényszóként a „hozzám”, vagy a K neve használható. A K nevének és a „hozzám” vezényszó egyidejű használata viszont dupla vezényszó kiadásnak minősül.

Értékelés:	További első vezényszó	„megfelelő” részértékelés
	További második vezényszó	„hiányos” részértékelés

Példa: 5 pontos gyakorlatok
További első vezényszó: „megfelelő”, az 5 pontból 1,5 pont levonandó.
További második vezényszó: „hiányos”, az 5 pontból 2,5 pont levonandó.

Az egyes gyakorlatrészek között jól érzékelhető kb. 3 mp szünetet kell tartani. (pl.: a KV előtti leülés és lábhoz vétel között a különböző vezényszavak kiadásakor)

Miközben a helyben maradáshoz vezetett K az erre kijelölt helyet elérte és az alapállást felvette, a szabadon követés gyakorlattal kezdő KV-nek is fel kell vennie az alapállást.

1. Szabadon követés 10 pont

- a) vezényszó: „lábhoz” csak elinduláskor és ütemváltáskor engedélyezett.
- b) végrehajtás: A KV az öt szabadon követő K-val a TB-nél alapállásban jelentkezik. A KV szabályos alapállásból elindulva kiadja a „lábhoz” vezényszót, melynek hallatán a K-nak örömmel, figyelmesen és párhuzamosan kell a KV-t követnie. A K lapockája mindig egy vonalban legyen a KV bal térdével. Megálláskor külön utasítás nélkül, önállóan, gyorsan és a haladás irányában üljön le.

A gyakorlat kezdetén a KV 50 lépést egyenesen halad megállás nélkül. Hátrafordulatot követő 10-15 lépés megtétele után előbb futást (legalább 10 futólépés), majd lassú lépést (legalább 10 lassú lépés) mutat be. A futásból a lassú lépésbe átmeneti tempó nélkül kell váltania. A különböző járásmódok tempói érzékeltesen térjenek el. Normál lépésben így összesen két jobbra fordulást, egy balra és két hátrafordulatot, majd a másodikat követően egy megállást kell bemutatni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	68/116
---	-------------------------------	--------

A hátrafordulatot a KV-nek balra (180°-os fordulat a haladás irányához képest) fordulva kell bemutatnia. Két végrehajtási lehetőség van:

- a K jobbrafordulással, szűken a KV mögött kerül,
- a K balra kanyarodva fordul 180°-ot a haladás addigi irányához képest.

Egy vizsgán belül csak egyféle lehetőség megengedett.

A szabadon követés közben legalább egyszer normál lépésben, a második hátrafordulatot követően meg kell állni. (a vázlatnak megfelelően)

A kutyának a KV térdével egyvonalban, annak baloldalán kell haladnia. Nem mehet előre, nem maradhat le, vagy térhet ki oldalra. A hátrafordulatnál a KV-nek balra kell fordulnia.

Miközben a KV és a K az első hosszú egyenesen haladnak, legalább 15 lépésre a K-tól, egy 6 mm kaliberű riasztópisztolyból 5 másodperces időközökben, két lövést kell leadni. A kutyának a lövészej iránt közömbösnek kell lennie. A gyakorlat végén a TB utasítására a KV és a K bemennek egy legalább 4 főből álló, mozgó csoportba. Eközben egyszer jobbra és egyszer balra meg kell kerülni a csoport egy-egy tagját. A KV a csoportban legalább egyszer megáll. A TB egyszer megismételtetheti ezt a gyakorlatrészt. Ezt követően a KV és a K elhagyják a csoportot és alapállást vesznek fel.

Ez az alapállás egyben a következő gyakorlat kezdő alapállása is.

c) értékelés: elötörés, oldalra kitérés, lemaradás, lassú vagy vontatott leülés, megerősítő vezényszó, testtel való segítés, figyelmetlenség a járásmódoknál, a fordulatoknál és/vagy a K nyomott viselkedése megfelelő pontlevonással jár.

2. Menet közben ültetés

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „láb mellett való haladáshoz” és „ültetéshez”

b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyával. A felvezető szakaszban a kutyának a KV-t jókedvűen, figyelmesen, koncentrálni, a KV térdével egy vonalban és gyorsan kell követnie. Legalább 10-15 lépés után a KV kiadja az „ülj” vezényszót – melyre a K-nak a haladási irányban azonnal le kell ülnie – és további 15 lépést távolodva továbbhalad, anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, majd az előírt távolság megtétele után rögtön megfordul a figyelmes, ülő testhelyzetben lévő K felé. A TB utasítására a KV visszatér a K-hoz, melynek jobb oldalán alapállást vesz fel. A K mellé akár azt megkerülve, vagy mellélépve is be lehet állni.

c) értékelés: hibás alapállásért, a felvezető szakaszban lévő hibákért, lassú leülésért, nyugtalan és figyelmetlen ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben ülés helyett lefekszik, vagy állva marad, a hibáért 5 pontot kell levonni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	69/116
---	-------------------------------	--------

3. Menet közben fektetés behívással

10 pont

- a) vezényszó: „lábhoz“, „feküdj“, „hozzám“, majd „lábhoz“
- b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyájával. A felvezető szakaszban a kutyának a KV-t jókedvűen, figyelmesen, koncentrálni, a KV térdével egy vonalban és gyorsan kell követnie. 10-15 lépés megtétele után a KV „feküdj” vezényszavára a K-nak gyorsan, a haladás irányában le kell feküdnie. Eközben a KV nem változtathat a tempóján, nem torpanhat meg, illetve nem nézhet vissza. További 30 lépés megtétele után megáll és azonnal a K felé fordul. A TB utasítására „hozzám” vezényszóval, vagy a K nevével magához hívja a K-t. A kutyának örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV-hez érkeznie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével.
- c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, lassú lefekvésért, nyugtalan fekvésért, lassú, vagy lassuló bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, illetve mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a „feküdj” vezényszóra állva marad, vagy leül, 5 pontot le kell vonni.

4. Menet közben állítás

10 pont

- a) egy-egy vezényszó: „lábhoz”, „állításhoz” és „ültetéshez”
- b) végrehajtás: Legalább 10-15 lépés után a KV kiadja az „állj” vezényszót – melyre a kutyának a haladási irányban azonnal meg kell állnia – és további 15 lépést távolodva továbbhalad, anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, majd rögtön megfordul a nyugodtan, egyhelyben álló K felé. A TB utasítására a KV visszatér a kutyájához, melynek jobb oldalán alapállást vesz fel. Kb. 3 mp elteltével a KV kiadja az „ülj” vezényszót, melyre a K gyorsan, szabályosan leül.
- c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, vezényszó elhangzása után a K továbbhaladásáért, nyugtalan, vagy figyelmetlen állás, nyugtalan viselkedés a KV visszajövelekor, a gyakorlat végénél lassú felülését a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K az „állj” vezényszóra lefekszik, vagy leül, 5 pontot le kell vonni.

5. Apporthozás sík talajon

10 pont

- a) egy-egy vezényszó: „elhozáshoz“, „elérésztéshez“, majd az „alapálláshoz“
- b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból kb. 10 lépésnyire kidobja az apportfát (súlya 1000 gramm). A „hozd” vezényszót csak akkor adhatja ki, ha az apporttárgy nyugalmi helyzetbe kerül. A mellé szabadon és nyugodtan ülő K-nak a „hozd” vezényszóra a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan, egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karal kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú kifutásért, hibás felvételért, vontatott behozásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé- és mellé ülésért; túl rövid dobásért, valamint a kutyának nyújtott segítségért (a KV helyzetét nem változtatja meg), a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a KV helyét a gyakorlat vége előtt elhagyja, azt hiányosnak kell értékelni. Amennyiben a K nem hozza vissza az apporttárgyat, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont).

6. Apporthozás akadályon keresztül (100 cm)

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, „elhozáshoz”, „eleresztéshez” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, az akadálytól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) egy 100 cm magas akadályon át. Az „akadály” vezényszót a K-nak csak akkor szabad kiadni, mikor az apportfa nyugalmi helyzetbe került. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak a „akadály” és „hozd” vezényszavakra (a „hozd” vezényszót ugrás közben kell kiadni) szabadugrással át kell lendülnie az akadály felett a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért (súrolásért) és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Az akadály enyhe érintéséért ugrásonként 1 pont, az erős érintéséért 2 pont levonás jár.

Az apporthozás akadályon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

Átugrás	behozatal	visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Résztértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan	15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan	10 pont
- az oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatalt nem hajtja végre	0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa erősen oldal irányban áll meg, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülve kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont). Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos. Ha az akadály az átugrásnál felborul, a gyakorlatot meg kell ismételni, ekkor az első ugrás „hiányosság miatt” 4 pont levonásával jár. Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszti el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

7. Apporthozás palánkon keresztül (180 cm)

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, „elhozáshoz”, „eleresztéshez” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, a palánktól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) a palánkon át. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak az „akadály” és „hoz” vezényszavakra (a „hoz” vezényszót ugrás közben kell kiadni) át kell másznia a palánkon, a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a palánkon visszamászva, egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

Az apporthozás palánkon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

átugrás	behozatal	visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Résztértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan	15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan	10 pont
- az oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatalt nem hajtja végre	0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa erősen oldal irányban áll meg, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülve kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont). Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos.

Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszti el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	72/116
---	-------------------------------	--------

8. Előre küldés fektetéssel

10 pont

a) vezényszó"előre küldéshez", „fektetéshez” és „ültetéshez”

b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból indulva az őt szabadon követő kutyával a kijelölt irányban egyenesen elindulnak. 10-15 lépés megtétele után az „előre” vezényszó kiadásával, valamint ezzel egy időben karjának egyszeri előre lendítésével előre küldi a K-t, miközben ő állva marad. A K-nak célratörően, egyenes vonalban és gyors tempóban legalább 30 lépésnyi távolságra, a mutatott irányba el kell távolodnia. A TB utasítására a KV kiadja a „feküdj” vezényszót, mire a K-nak azonnal le kell feküdnie. A KV addig tarthatja fent „irányközlésként” a karját, amíg a K le nem feküdt. A TB engedélyére a KV kutyájához megy és belép jobb oldalára. Kb. 3 mp elteltével felülteti, melyre a kutyának gyorsan szabályos ülő helyzetbe kell kerülnie.

c) értékelés: hibák a felvezetési szakaszban, a kutyával való együtt futás, túl lassú előre futás, erős kitérés oldalirányban, túl rövid távolság, vontatott, vagy túl hamar történő lefekvés, nyugtalan fekvés, KV közeledtekor idő előtti felállás, felülés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. További segítség pl.: „előre”, vagy a „feküdj” vezényszavak elnyújtása szintén beleszámít az értékelésbe.

Miután a K a kívánt távolságba ért, a fektetéshez alapvetően TB utasítása szükséges. Ha a K nem áll meg, 0 pontot kap a gyakorlatra.

További első vezényszó a fektetéshez	-1,5 pont
További második vezényszó a fektetéshez	-2,5 pont
Ha a K megáll, de nem fekszik le a további második vezényszóra	-3,5 pont

Ha a K elhagyja a pályát, vagy visszamegy a KV-hez, a gyakorlat értéke 0 pont.

9. Helyben maradás figyelemelvonással

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „fektetéshez”, „felüléshez”

b) végrehajtás: Mire a másik K megkezdi gyakorlatait az engedelmes ágazatban, a KV a TB által kijelölt helyen alapállásban lefekteti kutyáját és anélkül, hogy a póráz, vagy más tárgyat előtte hagyna, a vizsgaterületen belül legalább 30 lépésnyire eltávolodik a K-tól, miközben nem nézhet vissza, majd háttal a kutyájának állva marad. A kutyának a KV befolyása nélkül nyugodtan kell feküdnie, amíg a másik K az 1-7. gyakorlatokat teljesíti. A TB utasítására a KV visszatér kutyájához. Megáll annak jobb oldalán, és kb. 3 mp kivárása után, a TB felhívására az „ülj” vezényszóval felülteti a K-t. A K-nak gyorsan alapállás helyzetbe kell felülnie.

c) értékelés: A KV nyugtalan viselkedésért, vagy más a kutyának adott rejtett segítségért, a vezetőjének közeledtekor idő előtti felállásért/felülésért, nyugtalanul fekvésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül, áll, de a helyén marad, részértékelést kap. Ha a másik K 4. gyakorlatának befejezése előtt 3 méternél messzebbre elhagyja a helyét, 0 pontot kap a gyakorlatára. Amennyiben a másik K 4. gyakorlatának befejezése után hagyja el a helyét, részértékelést kap. Ha a K a KV közeledtekor elé megy, legfeljebb 3 pontig lehet levonni.

IPO-2 „C” ágazat – őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat	Fürkészés	5 pont
2. gyakorlat	Állás és felugatás	10 pont
3. gyakorlat	Szökési kísérlet megakadályozása	10 pont
4. gyakorlat	Visszatámadás elhárítása	20 pont
5. gyakorlat	Követés	5 pont
6. gyakorlat	Követésből visszatámadás a kutyára	30 pont
7. gyakorlat	Szembetámadás a kutyára	20 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Szükséges egy erre alkalmas pálya, melynek hosszában hat, oldalanként három-három rejtekhelyet állítanak fel. A KV, a TB és a SD számára kijelölt helyeket megfelelően láthatóvá kell tenni.

Segéd/segédöltözet

A SD felszerelése védőruházat, védőkar, és a puhabot. A védőkar megfelelő fogórésszel, természetes színű, jutából készült rágóval rendelkezzen. Az őrzési fázisban, a SD-et esetlegesen megkerülő K-t a SD lassú, hirtelen mozdulatok nélkül, együtt fordulással kövesse azért, hogy folyamatosan szemmel tudja tartani. Közben viszont nem vehet fel fenyegető tartást, és nem tehet védekező mozdulatokat. A védőkart a teste védelme érdekében maga előtt tartja. A puhabot elvételének módja a SD-től a KV-re van bízva.

Minden vizsgafokozatban lehet vizsgát rendezni egy SD-del is. Ha viszont egy vizsgafokozatban hét kutyánál több indul, két SD-et kell alkalmazni. Egy vizsgafokozaton induló kutyáknak ugyanarra a segédre/segédekre kell dolgozniuk.

Segédváltás abban az esetben engedélyezett, amennyiben a SD a rendezvényen maga is K-t vezet fel.

Jelentkezés

- A KV az öt szabadon követő kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél.
- Ezután veszi fel a kiinduló helyzetet a „segéd utáni fürkészés” gyakorlathoz.
- Alapállásból kiindulva, a TB utasítására kezdi el a fürkészést.

Megjegyzés

Amennyiben a KV nem tud az előírásoknak megfelelően jelentkezni, azaz a K nincs kontroll alatt, és pl.: azon rejtekhelyhez szalad, ahol a SD elbújt, vagy kiszalad a pályáról, a KV-nek három vezényszó kiadására van lehetősége, hogy kutyáját visszahívja.

Amennyiben a K a harmadik hívásra sem jön be, „engedetlenség miatt” ki kell zárni.

Diszkvalifikálni kell azokat a kutyákat, amelyeket vezetőjük nem tud kézben tartani, a fogások után nem, vagy csak erőteljes behatásra eresztenek, illetve nem az erre szánt védőkart ragadják meg, hanem a SD más testrészét fogják meg. Ilyenkor nincs ÖMT értékes sem.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	74/116
---	-------------------------------	--------

Jelzések

A VR-ben előírt jelzéseket a KV, a SD és a TB számára egyaránt jól láthatóvá kell tenni.

E jelzések a következők:

- a KV helyzetének megjelölése a K kihívásához a rejtekhelyről,
- a SD helyzetének megjelölése szökés elején és végén,
- a K kifektetési helyének megjelölése szökéshez,
- a KV helyének megjelölése a „szembetámadás a kutyára” gyakorlathoz.

Amennyiben a K a fogást nem teljesíti, vagy hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Ilyenkor nincs értékelés, a TB csak az ÖMT-t értékeli.

Az „ereszd” vezényszó minden őrző-védő gyakorlatnál egyszer engedélyezett. Az „eresztés” értékelésére ld. az alábbi táblázatot:

Vezényszó nélkül, vagy első vezényszóra vontatott eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő azonnali eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő vontatott eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő azonnali eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő vontatott eresztés	Harmadik hangjelre sem ereszt, beavatkozás szükséges
0,5-3,0	3,0	3,5-6,0	6,0	6,5-9,0	kizárás

1. Fűrészés a segéd után

5 pont

a) egy-egy vezényszó: „fűrészéshez”, „behíváshoz” (behívás vezényszava elhangozhat a K nevével együtt is)

b) végrehajtás: A SD a K számára nem láthatóan az utolsó rejtekhelyen áll. A KV és kutyája a második és harmadik rejtekhely között úgy helyezkedik el, hogy négy oldalirányú fűrészést végre tudjon hajtani. A TB utasítására kezdődik meg a „C” ágazat. A KV rövid „fűrészsz” hangjellel és a jobb, vagy a balkezeének jelére indítja a K-t. A karjelzés többször ismételhető. Az elindított K lendületesen távolodva vezetőjétől, határozottan és gyorsan fusson a rejtekhelyhez, azt figyelmesen és szűken kerülje meg.

Miután megkerülte a rejtekhelyet a KV „hozzám” vezényszóval maga felé hívja a K-t. A közelébe érő K-t újabb „fűrészsz” vezényszóval (és iránymutató karjellel) továbbküldi a következő rejtekhelyhez. A KV normál ütemben halad a pálya képzeletbeli középvonalán, amit a fűrészés közben nem hagyhat el. A K-nak mindig a vezetője előtt kell mozognia. Amikor a K elért a SD-et rejtő búvóhelyhez, a KV álljon meg. Ezután állva kell maradnia, és már nem adhat hang, illetve karjelet.

c) értékelés: hiányosságok a vezethetőségben, a folyamatosságban és céltudatosságban, valamint a szűk és figyelmes fűrészésben, melyek súlyuknak megfelelő pontlevonással járnak.

Hibának minősül többek között:

- a nyugodt és figyelmes alapállás felvételének hiánya a gyakorlat kezdetén,
- további vezényszavak és kézjelek,
- a képzeletbeli középvonal meg nem tartása,
- a normál lépéstepó meg nem tartása,
- tág ívű fűrészés,
- a KV irányításától független, önálló fűrészés,
- a rejtekhely felületen átvizsgálása vagy kihagyása,
- a K nehezebb irányíthatósága és vezethetősége.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	75/116
---	-------------------------------	--------

Ha a K az általa ismeretlen SD-et az utolsó rejtekhelyen a harmadik próbálkozásra sem találja meg, az őrző-védő fázist meg kell szakítani. Amennyiben gyakorlat közben a KV a K-t vezényszóval lábhoz rendeli, az ágazatot szintén meg kell szakítani („megszakítás”, pontszám bevezetése nélkül, a rendezvényen eddig elért pontok megmaradnak).

2. Állás és felugatás

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „kihíváshoz”, „lábhoz rendeléshez”. A „kihíváshoz” és „lábhoz rendeléshez” használt vezényszavaknak összefüggő vezényszóként kell hangzaniuk.

b) végrehajtás: A kutyanak a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A kutyanak nem szabad sem a SD-re felugornia, sem a SD-et megfognia. Kb. 20 másodpercig tartó ugatás után a KV a TB utasítására 5 lépésnyire megközelíti a búvóhelyet és megáll. A TB utasítására kihívja és alapállásba rendeli a K-t. A TB engedélyére a KV a SD-et kilépteti a rejtekhelyről, aki a számára kijelölt szökési helyre áll. A K végig nyugodtan (pl.: ugatás nélkül), szabályos alapállásban ül.

c) értékelés: A vezényszó elhangzásáig, vagy a TB utasításáig a figyelmességben, ugatásban és a SD állásban (a rejtekhelyen való őrzésében) való visszafogottság esetén megfelelően csökkenteni kell a gyakorlat értékét. A kitartó ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlen ugatásért 2, nem ugató, de a SD-et folyamatosan figyelő K munkájáért 5 pont levonás jár. A SD olyan provokálásáért, mint a bebökés, a ráugrás, legfeljebb 2 pont, erős befogásért pedig legfeljebb 9 pont vonható le.

Ha a K a rejtekhelyen befog és nem ereszt, a TB utasítása alapján a KV az 5 lépés távolságban megjelölt területre áll és egy összetett vezényszóval „hozzám-lábhoz” (nem az „ereszd”) kihívja a K-t. Amennyiben a K nem hagyja el a SD-et, kizárásra kerül. **Ha a K eljön, a feladat „hiányos” (- 9 pont) értékelésű.** Más testrészeire való szándékos befogás esetén (nem bebökés) a K-t kizárják.

Ha K a SD-et azelőtt elhagyja, hogy a TB engedélyt adott volna vezetőjének a közép vonal elhagyására, a KV még egyszer visszaküldheti. Amennyiben így a SD-nél marad, folytatni lehet a „C” ágazatot, de az „állás és felugatás” gyakorlat értéke csak hiányos lehet.

Ha a K-t vezetője nem tudja visszaküldeni, vagy a K ismét elhagyja a SD-et, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Amennyiben a K a hozzá közeledő vezetője elé megy, vagy még a kihívás előtt a KV felé indul, a gyakorlat részértékelés mellet „hiányos” minősítésű.

A felugatás értékelése

A kitartó ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlen ugatásért (dominancia nélküli, nem energikus), nem kitartó ugatásért legfeljebb 2, nem ugató, de a SD-et folyamatosan figyelő K munkája pedig 5 pont kötelező levonással jár.

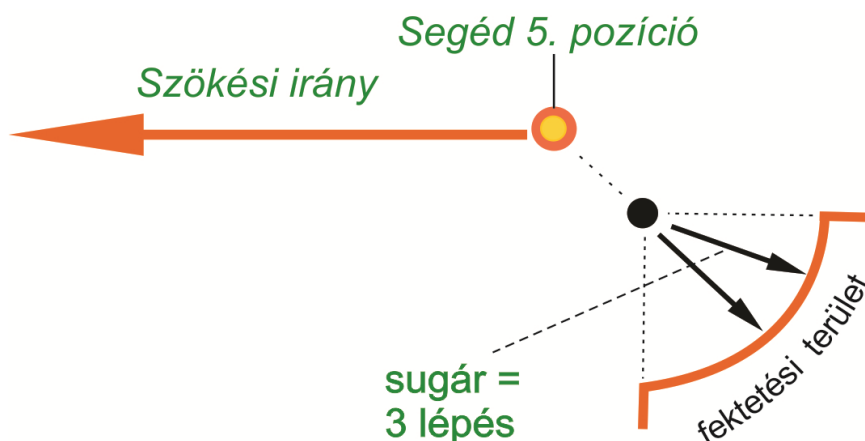
3. A segéd szökésének megakadályozása

10 pont

a) egy-egy vezényszó „lábhoz”, „fektetéshez”, „a K indításához” és „eresztéshez”

b) végrehajtás: A TB utasítására a KV felszólítja a SD-et, hogy lépjen ki a rejtekhelyből. A SD rendes tempóban a szökés előre megjelölt kiindulási pontjára megy. A TB utasítására a KV az öt szabadon követő kutáját a szintén megjelölt kifestési helyre vezeti. A kutyanak felszabadultán, figyelmesen és koncentrálni, a KV térdével egyvonalban haladva, gyorsan kell bemutatnia a gyakorlatot. A „feküdj” vezényszó előtt a K-nak nyugodtan és figyelmesen alapállásba kell leülnie. A „feküdj” vezényszóra a K azonnal és gyorsan felveszi a fekvőhelyzetet, miközben a SD irányában figyelmes marad.

A SD és a K közötti távolság 5 lépés. A KV fekvő helyzetben otthagyja a K-t és a rejtekhelyhez megy, miközben látnia kell a K-t, a SD-et és a TB-t.

A TB utasítására a SD szökést kísérel meg. A KV ezzel egyidejűleg a „fogd vagy álljon meg” vezényszóval a K-t a SD szökésének megakadályozására küldi. A K-nak habozás nélkül, kifejezett dominanciával és erőteljes, energikus megragadással kell a szökést megghiúsítania. Eközben csak a védőkart ragadhatja meg. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a kutyanak a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” hangjelet.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (kifejezett dominancia, gyors, energikus reagálás és üldözés erőteljes megragadással és a szökés nyugodt fogással történő hatékony megakadályozása az eresztésig, a SD figyelmes, szoros őrzése) a hiba mértékének függvényében csökkentik a gyakorlat értékét.

Ha a K fekvő marad, vagy kb. 20 lépésen belül határozott megragadással és erőteljes fogással nem akadályozza meg a szökést, a „C” ágazat bírálatát meg kell szakítani.

Amennyiben a K a KV vezényszava nélkül indul a SD után, vagy az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel rosszabbat kap. Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et, vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	77/116
---	-------------------------------	--------

4. Visszatámadás a kutyára

20 pont

a) egy-egy hangjel: „eresztésre”, majd az „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis után a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A kutyának a KV befolyása nélkül, energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A SD a K-t ütéssel és erős pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K aktivitását és magabiztosságát. A K a terhelés során két botütést kap. Csak a mar- és a lapockatájékra szabad ütni. A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. Ezt követően a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től nem veszi el.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teljes és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a s figyelmes és szoros őrzése). Amennyiben a K a SD terhelését nem viseli el, elereszti a kart és hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani.

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

5. Követés

5 pont

a) vezényszó: „lábhoz”

b) végrehajtás: A 4. gyakorlat után következik a SD követése kb. 30 lépés távolságban. A követés útvonalát a TB határozza meg. A SD a KV utasítására indul el, a KV és az őt szabadon követő, a SD-re összpontosító kutyája kb. 5 lépés távolságban haladnak mögötte. Az 5 lépésnyi távolság az egész gyakorlat alatt betartandó.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban a súlyuknak megfelelő pontlevonással járnak. (a SD figyelmes követése, szabályos láb mellett haladás, az 5 lépésnyi távolság megtartása)

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	78/116
---	-------------------------------	--------

6. Követésből visszatámadás a kutyára

30 pont

a) egy-egy vezényszó: „eresztéshez”, „alapállás felvételéhez” és „lábhoz”

b) végrehajtás: A TB utasítására kísérés közben a SD anélkül, hogy a tempóját megváltoztatná, visszatámad a K-ra. A kutyának - vezetője befolyása nélkül - energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A KV a K támadásának pillanatában megáll. A TB utasítására a SD határozottan megáll. Ezt követően a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től elveszi.

A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat első részének befejezését.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban. (gyors, erőteljes megragadás, teli és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése)

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

7. Szembetámadás a kutyára

20 pont

a) egy-egy vezényszó: „ültetéshez”, „támadás elhárításra”, „eresztésre”, „alapállás felvételéhez” és „lábhoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával a pálya középvonala és az első rejtekhely metszéspontjában kijelölt helyre áll. A K vezetőjét jókedvűen, figyelmesen és koncentrálna, a KV térdével egyvonalban követi. Az első rejtekhely vonalát elérve a KV megáll és megfordul, „ülj” vezényszóval a K felveszi az alapállást. A szabályosan, nyugodtan és figyelmesen ülő K-t a nyakörvénel fogva meg lehet tartani, de vezetője nem befolyásolhatja. A TB utasítására SD a rejtekhelyről a pálya középvonaláig fut. A KV felszólítását semmibe véve, a bottal fenyegető mozdulatokat téve és elkergető szavakat kiabálva, futva, szemből a K-ra és a KV-re támad. Amint a SD a KV-t és a K-t 40-50 lépésnyire megközelítette, a KV egyszeri „álljon meg” vezényszóval figyelmezteti a SD-et, majd a TB utasítására kutyáját a „fogd” vezényszó kiadásával a SD elfogására engedi. A K a SD támadását kifejezett dominanciával, hatékonyan megghiúsítja. Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV közben a helyzetén nem változtathat.

A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. Ezt követően a K-nak a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a K-hoz megy és egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től elveszi.

A SD TB-hez való kísérése következik kb. 20 lépés távolságban, melyhez egy „lábhoz” vezényszó adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat befejezését.

A KV és az öt szabadon követő K a TB utasítására a feladatsor ismertetési helyére mennek, mely után, szintén a TB utasítására a SD elhagyja a pályát. A TB utasítására az eredmény ismertetése előtt a kutyára póráz kerül.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (energikus védekezés, erőteljes megragadással, teli és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése).

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	80/116
---	-------------------------------	--------

IPO-3

Tagozódása:

„A” ágazat	100 pont
„B” ágazat	100 pont
„C” ágazat	100 pont
Összesen:	300 pont

IPO-3 „A” ágazat – nyomkövetés

Legalább 600 lépés hosszú, 5 szárral, 4 töréssel (kb. 90°), és 3 tárggyal rendelkező, legalább 60 percet hűlt idegen nyom, melynek kidolgozási ideje 20 perc.

Nyomtartás	79 pont
Tárgyak (7+7+7)	21 pont
Összesen:	100 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Általános rendelkezések

A nyom alakját a terepadottságokat figyelembe véve a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy határozza meg. A nyomok alakja különböző legyen. Nem fordulhat elő, hogy például minden nyomnál, a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkedjenek el.

A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

A sorrendet nyomfektetés után a TB jelenlétében sorsolják ki.

Nyomkövetésre alkalmas terület

Nyomkövetésre alkalmas terület minden természetes talaj, pl.: rét, kaszáló, szántóföld, vagy erdei talaj.

A tájékozódási pontok használata kerülendő. Minden vizsgafokozatban lehetőség nyílik arra, hogy a rendelkezésre álló nyomterülethez alkalmazkodva a nyom változó terepen legyen.

Nyomfektetés

A TB, vagy nyomfektetési felelős feladata:

- a nyom alakjának felosztása,
- a nyomfektetők irányítása,
- a nyomfektetők munkájának felügyelete.

Az egyes nyomoknak alkalmazkodniuk kell a rendelkezésre álló területhez.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	81/116
---	-------------------------------	--------

A nyomfektetéskor ügyelni kell arra, hogy azokat természetes lépésmódban fektessék le. A NYF - segítségnyújtása céljából alkalmazott - természetellenes lépésmódja a törések közelében, a nyomszáron, a tárgyaknál a nyomfektetés egészére vonatkozóan tilos.

A NYF-nek gyakorlattal kell rendelkeznie a nyomfektetésben.

A NYF a nyom fektetése előtt bemutatja a tárgyakat a TB-nek vagy a nyomfektetésért felelős személynek. A NYF kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A törésben ugyancsak normál tempóban fordul, anélkül, hogy a talajt megsértené, vagy a tempót megváltoztatná.

A szárazakat normál tempóban kell lefektetni, ügyelve arra, hogy az egyes száraz közötti minimális távolság legalább 30 lépés legyen.

A töréseket (kb. 90°) is normál lépésben kell kialakítani úgy, hogy a következő nyomszár kereső munkája is biztosított legyen (lásd a rajzon). A talaj megsértése, vagy a tempó megváltoztatása itt sem engedélyezett. A nyomról nem készíthető vázlat. A nyomfektetést úgy kell végezni, hogy az a K számára ne legyen látható.

A tárgyak letétele

Az első tárgyat legalább 100 lépés megtétele után az első, vagy a második nyomszárra kell letenni úgy, hogy a törés előtti vagy utáni 20 lépésben a tárgy letétele nem lehetséges. A második tárgyat a TB utasításának megfelelően, a harmadik tárgyat a nyom végére kell letenni. A tárgyakat menet közben kell a nyomra helyezni. Az utolsó tárgy lerakása után a NYF menjen még tovább egyenesen néhány lépést.

A nyomtárgyak

Csak a NYF szaganyagával jól átitatott (min. 30 perc), különböző anyagú (bőr, fa, textília) tárgyakat lehet használni. Az alkalmazható tárgy 10 cm hosszú, 2-3 cm széles, kb. 0,5-1 cm vastag és színben a területhez illő legyen.

Regionális rendezvényeken a nyomtárgyakat számokkal látják el, melyeknek a nyom számával egyezniük kell.

A nyomkövető munka kidolgozása és értékelése

a) vezényszó: „keresésre”, mely a nyomkövetés elkezdésekor és az első tárgy megtalálása után, vagy téves jelzéskor engedélyezett.

b) végrehajtás: A KV felkészíti kutyáját a nyomkövetésre. A K póráz nélkül, vagy 10 méteres pórázon kereshet. A 10 méteres nyomkövető pórázt a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátulsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hámphoz (mellkas-hám vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül). Hívásra a KV kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél és bemondja, hogy kutyája a nyomtárgyakat felveszi, vagy jelzi. A nyomkövetés előtt, induláskor és a keresés teljes ideje alatt mindennemű kényszerítés kerülendő.

A póráznak legalább 10 méter hosszúnak kell lennie. A póráz hosszának, a nyakörv, vagy a hám esetleges gyakorlat előtti ellenőrzése a TB jogosultsága. Öncsévélő pórázt használni nem lehet.

A kutya indítása (szagfelvétel)

A TB utasítására a K-t lassan és nyugodtan a kiindulási ponthoz kell vezetni és leültetni. A nyomkötés előtt, kb. 2 méterre a K leültetése engedélyezett. (a póráz megfelelő elhelyezésének céljából).

A K önállóan veszi fel a szagot a katlannál (a tárgy megtalálása utáni szagfelvételnél is). A KV számára bizonyos mozgásteret lehetővé kell tenni. A K-nak az indulásnál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral szimatot kell vennie, melyben a KV semmilyen segítséget nem adhat (a „keresd” vezényszón kívül). A K indítása nincs időhöz kötve. A TB-nek sokkal inkább a K sikeres szagfelvételét követő aktivitására (első nyomszár kidolgozás) kell figyelnie.

A 3-ik sikertelen szagfelvételi kísérlet esetén a nyomkövetést meg kell szakítani.

A K-nak továbbra is mélyen tartott orral, egyenletes tempóban, intenzíven kell a nyom vonalán haladni. A KV a póráz végét fogva, 10 méteres távolságban követi kutyáját. A póráz nélküli (szabad) keresésnél szintén be kell tartani a 10 méteres távolságot. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV nem engedi el, belőghet, de a követelt távolságot semmilyen formában nem rövidítheti meg. A talaj érintése nem minősül hibának.

Keresőteljesítmény

A K-nak a nyomot intenzíven, kitartóan és lehetőség szerint azonos tempóban (területtől- és nehézségi fokozattól függően) kell kidolgoznia. A KV-nek kutyáját nem kell szorosan a nyomvonalon követnie. Vontatott, vagy lassú keresőmunka abban az esetben nem tekinthető hibának, ha a nyom kidolgozása azonos tempójú és meggyőző.

Törés

A K-nak a törést pontosan kell kidolgoznia. A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A törésnél való körözés hibának minősül. A törés után a K-nak az addigi tempóban kell tovább keresnie. A törés környékén a KV-nek az előírt távolságot lehetőség szerint be kell tartania.

A tárgyak jelzése, vagy felvétele

Amint a K megtalált egy tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azonnal fel kell vennie vagy egyértelműen jeleznie. A nyomtárgy felvételekor állva maradhat, leülhet, vagy a KV-hez mehet. Ha a K a tárgyat felveszi és a KV-hez megy, akkor annak álló helyzetben kell maradnia. A jelzés történhet (akár váltakozva) fekve, ülve vagy állva. A tárggyal való továbbhaladás, vagy fekvéskor a tárgy felvétele hibának minősül. A jelzés történhet fekve, ülve vagy állva (akár váltakozva is).

A tárgynál a menetirányhoz képest enyhén ferde fekvés nem hiba, a tárgy mellé fekvés, vagy erősen a KV irányába forduló fekvés viszont hibának minősül. Olyan tárgyakat, melyeket a K csak a KV intenzív segítségével talál meg, elhagyottnak kell tekinteni. Ilyennek minősül pl.: a K a tárgyat nem jelzi be és a KV a póráz rántásával, vagy hangjelzéssel a továbbhaladását megakadályozza.

Ha a K a tárgyat jelezte, vagy felvette, a KV leteszi a nyomkövető póráz és odamegy a kutyájához. A tárgy felmutatásával jelzi, hogy a K megtalálta azt. A tárgy jelzése és felvétele hibának minősül.

A tárggyal való továbbhaladás, vagy fekvés közbeni felvétele minden tárgy esetében hibaként értékelendő. Ha a K a tárgyat a KV-nek beviszi, a KV nem mehet a K felé. Ha a K a tárgyat felveszi vagy jelzi, a KV-nek a K mellé kell állnia.

A K-nak mindaddig a jelző, vagy felvételi pozícióban kell maradnia, amíg a KV röviden tartott pórázon ismételt elindítja.

A nyom elhagyása

Amennyiben a KV akadályozza a K-t a nyom elhagyásában, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t, melyet a KV-nek végre kell hajtania. A nyomkövetést meg kell szakítani, ha a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi (szabadon kereső K esetében 10 métert meghaladó) távolságban elhagyja, vagy a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának.

A kutya dicséréte

Alkalmankénti dicséret (ahová nem tartozik „kereső” vezényszó) csak az 1-es vizsgafokozatban engedélyezett, mely a töréseknél nem alkalmazható.

A K dicséréte a tárgyaknál, azok bemutatása előtt vagy után lehetséges.

Lejelentkezés

A nyomkövető munka befejezése után a megtalált tárgyakat a TB részére be kell mutatni. A K-val való játék, vagy jutalomfalat adása, illetőleg a TB részéről az elért pontszám ismertetése nem engedett. A lejelentkezés alapállásban történik.

c) értékelés

Az „A” ágazat értékelése a felvezetett K indításával kezdődik.

A **kutyával szemben** a meggyőző, intenzív és kitartó szimatmunka ugyanannyira elvárás, mint a megfelelő képzettségi állapot.

A **KV-nek** a feladatot át kell éreznie. Pontosan kell értelmeznie kutyája reakcióit, összpontosítania kell a feladatra és a környezetében történő események nem terelhetik el a figyelmét.

A TB-nek nemcsak a KV-t és a K-t kell néznie, hanem a területi körülményeket, az időjárást, a lehetséges zavaró tényezőket és az időtényezőt is szem előtt kell tartania. Értékelésének a benyomásokról összességének kell alapulnia.

- kereső viselkedés (pl.: kereső tempó a nyomszáron, a törés előtt és után, tárgyak előtt és után),
- a K képzettségi állapota (pl.: zaklatott nyomfelvétel, lehangolt viselkedés, óvatosság),
- a KV tiltott segítségnyújtásai,
- a nyom kidolgozása közbeni nehézségek a:
 - talajviszonyokból (növényzet, homok terepviszonyok, trágya),
 - széljárási viszonyokból,
 - vadcsapásokból,
 - időjárásból (hőség, hideg, eső, hó) és az
 - időjárás változásaiból adódóan.

Az értékelést e kritériumok alapján kell megtenni.

Miután a KV nyomkövetésre jelentkezik, a TB-nek úgy kell helyezkednie, vagy a nyomkövető munkát követnie, hogy a történéseket és a munkával kapcsolatos benyomásokat figyelni és fogadni tudja, a vezényszavakat és a KV esetleges segítségnyújtását hallani, vagy észrevenni képes legyen.

A távolságot úgy kell megválasztani, hogy a K-t a keresésben ne akadályozza és a KV ne érezze magát szorongatva. A TB-nek az egész nyomkövető munkát át kell élnie.

Meg kell ítélnie, hogy a K milyen igyekezettel, biztonsággal, bizonytalansággal, vagy figyelmetlenséggel lát neki a munkának.

Vontatott, vagy lassú nyomkidolgozás akkor nem minősül hibának, ha a K a nyomot azonos tempóban, intenzíven és meggyőzően dolgozza ki és pozitív kereső viselkedést mutat.

A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat. A K figyelmetlen munkája, ürítés, töréseknél való körözés, KV általi tartós biztatás, vagy a KV által pórázzal nyújtott, illetőleg verbális segítség a tárgyaknál és a nyom kidolgozásakor, hibás tárgyfelvétel, vagy tárgyjelzés, téves bejelzés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét (egyenként max. 4 pont levonásával).

Erős figyelmetlenség, intenzitás nélküli nyomkövetés, túl gyors vagy kapkodó nyomkövetés, ürítés, égerfogás miatt esetenként legfeljebb 8 pont vonható le.

Amennyiben a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi távolságban elhagyja, a nyomkövető munkát meg kell szakítani. Amennyiben a K elhagyja a nyomot és a KV ezt megakadályozza, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t. Amennyiben a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának, a nyomkövetést meg kell szakítani.

Ha a maximálisan megadott időn belül (1. és 2. fokozat = 15 perc, 3. = 20 perc az indítástól számítva) a nyom végét a K nem érte el, a TB megszakítja a bírálatot és a K részértékelést (a megszakítás pillanatáig) kap.

A nyomtárgyak egyidejű jelzése és felvétele hibának minősül. Csak a TB-vel közölt tárgy észlelési módnak megfelelő jelzés értékelhető.

Tárgy hibás vagy téves jelzése esetén 4 pont levonás jár, ha az a kutya ismételt elindítását eredményezi, és 2 pont levonás jár, ha a KV a póráz végéről rendeli el az ismételt indítást.

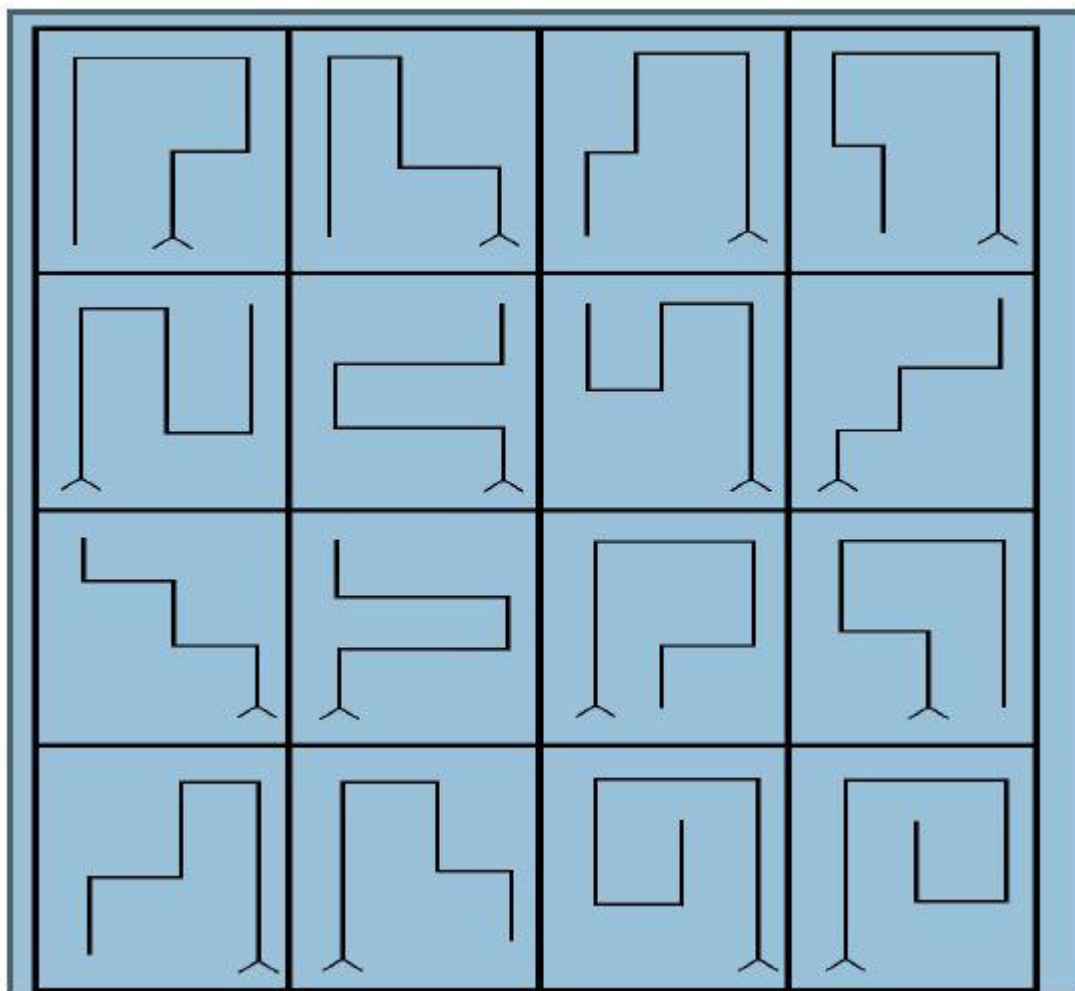
A meg nem talált tárgyakért nem adható pont. Amennyiben a K a NYF egyetlen tárgyát sem találja meg, a nyomkövetés értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet. Fontos megjegyezni, hogy a KV semmilyen módon nem befolyásolhatja a K-t a tárgy megtalálásában.

Nyomkövetés közben, ha a K a megjelenő vadat üldözőbe veszi, a KV megpróbálhatja a „feküdj” vezényszóval engedelmessegre bírni. Amennyiben a K engedelmeskedik, a nyomkövetés a TB utasítására folytatható. Ha a próbálkozás nem jár sikerrel, a vizsgát „engedetlenség” miatt meg kell szakítani.

Viselkedés	Következmény
3x sikertelen indítás	Megszakítás
- Minden fokozatban: a K egy pórázhossznál messzebbre elhagyja a nyomot, vagy a KV a TB utasítása ellenére nem követi őt - a K az előírt idő alatt nem teljesíti a nyomkövetést (1. vf-ban 15 perc)	Megszakítás (az addig nyújtott teljesítmény részértékelése) ISMERTETÉS A MEGSZAKÍTÁSIG!
- a K a megfogott tárgyat nem ereszti el - a K a vad után indul és nem megállítható	Engedetlenség miatti kizárás

Nyomalakzatok (IPO-3)

A következőkben példaként közölt nyomalakzatok tükörképei szintén lefektethetők:

IPO-3 „B” ágazat – engedelmességi gyakorlatok

1. gyakorlat	Szabadon követés	10 pont
2. gyakorlat	Menet közben ültetés	10 pont
3. gyakorlat	Futás közben fektetés behívással	10 pont
4. gyakorlat	Futás közben állítás	10 pont
5. gyakorlat	Apporthozás sík talajon	10 pont
6. gyakorlat	Apporthozás akadályon keresztül	15 pont
7. gyakorlat	Apporthozás palánkon keresztül	15 pont
8. gyakorlat	Előre küldés fektetéssel	10 pont
9. gyakorlat	Helyben maradás figyelemelvonással	10 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Az IPO-3 vizsgafokozatban a KV szabadon lévő kutyájával jelenik meg és alapállásban jelentkezik a TB-nél.

Az engedelmesség során figyelni kell arra, hogy olyan K, amelyről első ránézésre tisztán látszik, hogy nincs önbizalma, valamint amelyet a KV-je „sporteszköznek” tekint, nem vezethető fel.

A kutyának a KV-re minden gyakorlat alatt a szükséges összpontosítással és ehhez társult jókedvvel kell figyelnie. Ez a munkakedv és a korrekt végrehajtásra is vonatkozik és az értékelésben egyértelműen meg kell jelenjen.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB azonnal utasítja a KV-t a hiányzó gyakorlat bemutatására. Pontlevonásra nem kerül sor.

Legkésőbb az engedelmességi gyakorlatok kezdetéig a TB a VR-ben előírt eszközöket megfelelőségi szempontból ellenőrzi. Az eszközöknek a VR-ben foglalt rendelkezéseknek meg kell felelniük.

A „szabadon követés” és „helyben maradás figyelemelvonással” gyakorlatok közben alkalmazott pisztoly kalibere 6 mm.

A gyakorlatsor kezdésére a TB ad utasítást. A további fordulatok, megállások, lépésváltások a TB utasítása nélkül történnek.

Az adható vezényszavak az útmutatóban rögzítésre kerültek. A vezényszavak egyszerűen kiadható, rövid, egy szóból álló parancsok. Bármely nyelven kiadhatóak, de egy tevékenységhez mindig ugyanannak a vezényszónak kell tartania. Amennyiben a K a harmadik vezényszóra sem hajtja végre a gyakorlatot, akkor azt a gyakorlatot minősítés nélkül meg kell szakítani. Behívásnál a K neve, vagy a behíváshoz tartozó vezényszó adható ki, de a kettő egyidejű használata dupla vezényszó kiadásának minősül.

A gyakorlat kezdése

A gyakorlat kezdésére a TB ad utasítást.

Alapállás

Az alapállást akkor kell felvenni, mikor a másik KV kutyájával a helyben maradásra kijelölt helyre megy és a gyakorlat kezdésére az alapállást felvette. Ettől a pillanattól kezdődik a kutyák munkáinak értékelése.

Minden gyakorlat alapállással kezdődik és végződik. Alapállásban a KV sportos testtartásban áll. Terpeszállás egy gyakorlatnál sem megengedett.

Az alapállás felvétele minden gyakorlat előtt egyszer engedélyezett. Alapállásban a K-nak egyenesen, nyugodtan, figyelmesen és a KV baloldalán, szorosan mellette kell ülnie. Egy rövid dicséret minden befejezett gyakorlat után, alapállásban lehetséges. Ezután a KV egy új alapállást vehet fel. A dicséret és az új gyakorlat kezdete között érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani.

Minden felvezető szakasz alapállásból indul. Ezalatt a KV legalább 10, de legfeljebb 15 lépést tesz meg. Ezután adhat hangjelet a feladatra. Az olyan gyakorlatrészek között, mint például az elé ülés és a lábhoz kerülés, vagy az ülő, álló, fekvő kutyához belépés és az újabb hangjel kiadása között, érzékelhető (kb. 3 mp) szünetet kell tartani. Az elhozásnál a K mellé előlről, vagy hátulról is be lehet lépni.

Az egyes gyakorlatok között is szabadon követésben kell haladni a kutyával. Az apportfa elhozásakor a K (szabadon követésben) a vezetőjét követi. A feloldás, illetve a játék nem megengedett.

A hátrafordulatot a KV-nek balra fordulva (a K felé) kell kiviteleznie. A K a hátrafordulatnál vagy a KV-t szorosan megkerülve, vagy szorosan mellette visszakanyarodva is fordulhat, de a vizsgán csak egyfajta végrehajtás engedélyezett. A KV előtti ülésnél (pl. behívást követően) a K a KV bal oldalára kerülés nélkül, direkt módon beigazodhat (pl. ún. „csehes” beülés), vagy a KV-t szorosan megkerülve is felveheti az alapállást.

A merev akadály magassága 100 cm, szélessége 150 cm. A palánk két felső részénél összekapcsolt 190 cm magasságú, 150 cm szélességű fal, melyeket oly módon kell elhelyezni, hogy a talajtól számított magassága 180 cm legyen. A palánk egész felületét csúszásgátló anyaggal kell ellátni, felső felénél 3-3 darab 24/48 mm-es mászó fokot kell elhelyezni. Minden kutyának ugyanazon akadályokat kell leküzdenie.

Az apporthozási gyakorlatokat csak olyan apportfával lehet elvégezni, melynek tömege az előírásnak megfelel (sík talaj – 2000 gramm, akadály és palánk – 650 gramm). A rendező által rendelkezésre bocsátott apportfát kell használnia minden résztvevőnek. Az apportfát az apporthozási gyakorlatok megkezdése előtt a K szájába adni nem lehet.

Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB utasítására – pont levonása nélkül – kötelező azt bemutatni.

Mire a helyben maradáshoz vezetett K vezetőjével felveszi a gyakorlat alapállását, a szabadon követés gyakorlatot kezdő KV-nek és kutyájának az alapállást szintén fel kell venniük.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	88/116
---	-------------------------------	--------

A gyakorlatok felosztása

Kétrészes gyakorlatok, mint pl.: menet közben ültetés”, vagy „menet közben fektetés behívással”, „menet közben állítás”, differenciáltan értékelendő gyakorlatok, melyeknek differenciálása a következőképp alakul:

a) alapállás, felvezetési szakasz, végrehajtás	5 pont
b) további viselkedés a gyakorlat végéig	5 pont

A K viselkedését az alapállástól a gyakorlat befejezéséig figyelmesen vizsgálni kell.

További vezényszavak

Ha a K harmadik vezényszóra sem hajtja végre az adott gyakorlatot, a gyakorlatot „elégtelen” osztályzattal (= 0 pont) kell értékelni. Amennyiben a K csak a harmadik vezényszóra teljesíti a feladatot, akkor annak értékelése legfeljebb a legmagasabb „hiányos” lehet.

A behívásnál vezényszóként a „hozzám”, vagy a K neve használható. A K nevének és a „hozzám” vezényszó egyidejű használata viszont dupla vezényszó kiadásának minősül.

Értékelés:	További első vezényszó	„megfelelő” részértékelés
	További második vezényszó	„hiányos” részértékelés

Példa:

5 pontos gyakorlatok
További első vezényszó: „megfelelő”, az 5 pontból 1,5 pont levonandó
További második vezényszó: „hiányos”, az 5 pontból 2,5 pont levonandó

Az egyes gyakorlatrészek között jól érzékelhető kb. 3 mp szünetet kell tartani. (pl.: a KV előtti leülés és lábhoz vétel között a különböző vezényszavak kiadásakor)

Miközben a helyben maradáshoz vezetett K az erre kijelölt helyet elérte és az alapállást felvette, a szabadon követés gyakorlattal kezdő KV-nek is fel kell vennie az alapállást.

1. Szabadon követés 10 pont

a) vezényszó: „lábhoz” csak elinduláskor és ütemváltáskor engedélyezett.

b) végrehajtás: A gyakorlat: A KV az öt szabadon követő K-val a TB-nél alapállásban jelentkezik. A KV szabályos alapállásból elindulva kiadja a „lábhoz” vezényszót, melynek hallatán a kutyanak örömmel, figyelmesen és párhuzamosan kell a vezetőjét követnie. A K lapockája mindig egy vonalban legyen a KV bal térdével. Megálláskor külön utasítás nélkül, önállóan, gyorsan és a haladás irányában üljön le.

A gyakorlat kezdetén a KV 50 lépést egyenesen halad megállás nélkül. Hátrafordulatot követő 10-15 lépés megtétele után előbb futást (legalább 10 futólépés), majd lassú lépést (legalább 10 lassú lépés) mutat be. A futásból a lassú lépésbe átmeneti tempó nélkül kell váltania. A különböző járásmódok tempói érzéketlenül térjenek el. Normál lépésben így összesen két jobbra fordulást, egy balra és két hátrafordulatot, majd a másodikat követően egy megállást kell bemutatnia.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	89/116
---	-------------------------------	--------

A hátrafordulatot a KV-nek balra (180°-os fordulat a haladás irányához képest) fordulva kell bemutatnia (végrehajtásra figyelni). Két végrehajtási lehetőség van:

- a K jobbrafordulással, szűken a KV mögött kerül,
- a K balra kanyarodva fordul 180°-ot a haladás addigi irányához képest.

Egy vizsgán belül csak egyféle lehetőség megengedett.

A szabadon követés közben legalább egyszer normál lépésben, a második hátrafordulatot követően meg kell állni. (a vázlatnak megfelelően)

A kutyának a KV térdével egyvonalban, annak baloldalán kell haladnia. Nem mehet előre, nem maradhat le, vagy térhet ki oldalra. A hátrafordulatnál a KV-nek balra kell fordulnia.

A megállást egyszer, normál lépésben kell végrehajtani. Miközben a KV és a K az első hosszú egyenesen haladnak, legalább 15 lépésre a K-tól, egy 6 mm kaliberű riasztópisztolyból 5 másodperces időközökben, két lövést kell leadni. A K-nak a lövés zaj iránt közömbösnek kell lennie.

A bal fordulatot követően a KV és a K bemennek egy legalább 4 főből álló, mozgó csoportba, ahol egyszer jobbról és egyszer balról meg kell kerülni a csoport egy-egy tagját. A KV a csoportban legalább egyszer megáll. A TB egyszer megismételtetheti ezt a gyakorlatrészt. Ezt követően a KV és a K elhagyják a csoportot és alapállást vesznek fel.

Ez az alapállás egyben a következő gyakorlat kezdő alapállása is.

c) értékelés (minden járásmódra érvényes): előretörés, oldalra kitérés, lemaradás, lassú vagy vontatott leülés, megerősítő vezényszó, testtel való segítség, figyelmetlenség a járásmódoknál, a fordulatoknál és/vagy a K nyomott viselkedése megfelelő pontlevonással jár.

2. Menet közben ültetés

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „lábhoz” és „ültetéshez”

b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyával. A felvezető szakaszban a kutyának a KV-t jókedvűen, figyelmesen, koncentrálni, a KV térdével egy vonalban és gyorsan kell követnie. Legalább 10-15 lépés után a KV kiadja az „ülj” vezényszót – melyre a K-nak a haladási irányban azonnal le kell ülnie – és további 15 lépést távolodva továbbhalad, anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, majd az előírt távolság megtétele után rögtön megfordul a figyelmes, ülő testhelyzetben lévő K felé. A TB utasítására a KV visszatér a K-hoz, melynek jobb oldalán alapállást vesz fel. A K mellé akár azt megkerülve, vagy mellélépve is be lehet állni.

c) értékelés: hibás alapállásért, a felvezető szakaszban lévő hibákért, lassú leülésért, nyugtalan és figyelmetlen ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben ülés helyett lefekszik, vagy állva marad, a hibáért 5 pontot kell levonni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	90/116
---	-------------------------------	--------

3. Futás közben fektetés behívással

10 pont

- a) vezényszó: „lábhoz“, „feküdj“, „hozzám“, majd „lábhoz“
- b) végrehajtás: Alapállásból kiindulva a KV elindul az öt szabadon követő kutyájával. 10-15 normál lépés megtétele után a KV további 10-15 futólépést tesz meg. Ezt követően a KV kiadja a „feküdj” vezényszót, melyre a K-nak gyorsan, a haladás irányában le kell feküdnie. Eközben a KV nem változtathat a tempóján, nem torpanhat meg, nem nézhet vissza. További 30 lépés megtétele után megáll és azonnal a K felé fordul. A TB utasítására „hozzám” vezényszóval, vagy a K nevével magához hívja a K-t. A kutyának örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV-hez érkeznie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével.
- c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, lassú lefekvésért, nyugtalan fekvésért, lassú, vagy lassuló bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, illetve mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a „feküdj” vezényszóra állva marad vagy leül, 5 pontot le kell vonni.

4. Futás közben állítás

10 pont

- a) egy-egy vezényszó: „lábhoz”, „állításhoz” és „ültetéshez”
- b) végrehajtás: A KV alapállásból futólépésben indul el az öt szabadon követő K-val. 10-15 futólépés után kiadja az „állj” vezényszót – melyre a kutyának a haladási irányban rögtön meg kell állnia – majd anélkül, hogy tempóját megváltoztatná, megállna, vagy hátranézne, továbbfut. 30 lépés után megáll és rögtön megfordul az öt nyugodtan, figyelmesen néző, egyhelyben álló kutyája felé. A TB utasítására a „hozzám” vezényszóval, vagy a K nevével magához hívja a K-t. A kutyának örömmel, gyors tempóban, a legrövidebb úton kell a KV-hez mennie és szorosan elé ülnie. A „lábhoz” vezényszóra a KV bal lába mellé, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével.
- c) értékelés: Szabálytalan láb mellett haladásért a felvezető szakaszban, vezényszó elhangzása után a K továbbhaladásáért, nyugtalan, vagy figyelmetlen állás, lassú bejövételért, a KV terpeszállásáért, hibás elé-, illetve mellé ülésért, a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K az „állj” vezényszóra lefekszik, vagy leül, 5 pontot le kell vonni

5. Apporthozás sík talajon

10 pont

- a) egy-egy vezényszó: „elhozáshoz“, „eleresztéshez“, majd az „alapálláshoz“
- b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból kb. 10 lépésnyire kidobja az apportfát (súlya 2000 gramm). A „hozd” vezényszót csak akkor adhatja ki, ha az apporttárgy nyugalmi helyzetbe kerül. A mellé szabadon és nyugodtan ülő K-nak a „hozd” vezényszóra a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a KV-hez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karal kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	91/116
---	-------------------------------	--------

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú kifutásért, hibás felvételért, vontatott behozásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért; túl rövid dobásért, valamint a kutyának nyújtott segítségért (a KV helyzetét nem változtatja meg), a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a KV helyét a gyakorlat vége előtt elhagyja, azt hiányosnak kell értékelni. Amennyiben a K nem hozza vissza az apporttárgyat, 0 pont az értékelés.

6. Apporthozás akadályon keresztül (100 cm) 15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, „elhozáshoz”, „eleresztéshez” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, az akadálytól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) egy 100 cm magas akadályon át. Az „akadály” vezényszót a K-nak csak akkor szabad kiadni, mikor az apportfa nyugalmi helyzetbe került. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak a „akadály” és „hozd” vezényszavakra (a „hozd” vezényszót ugrás közben kell kiadni) szabadugrással át kell lendülnie az akadály felett, a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a vezetőjéhez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karral kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért (súrolásért) és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Az akadály enyhe érintéséért ugrásonként 1 pont, az erős érintéséért 2 pont levonás jár.

Az apporthozás akadályon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

átugrás	behozatal	visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Résztértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan	15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan	10 pont
- az oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatalt nem hajtja végre	0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa erősen oldal irányban áll meg, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülve kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont). Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos. Ha az akadály az átugrásnál felborul, a gyakorlatot meg kell ismételni, ekkor az első ugrás „hiányosság miatt” 4 pont levonásával jár. Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszt el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

7. Apporthozás palánkon keresztül (180 cm)

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „ugráshoz”, „elhozáshoz”, „eleresztéshez” és „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával, a palánktól min. 5 lépésre alapállást vesz fel. A KV szabályos alapállásból kidobja az apportfát (súlya 650 gramm) a palánkon át. A mellette szabadon és nyugodtan ülő K-nak az „akadály” és „hoz” vezényszavakra (a „hoz” vezényszót ugrás közben kell kiadni) át kell másznia a palánkon, a legrövidebb úton, gyorsan a fához kell futnia és azt azonnal megragadva gyorsan és egyenesen a palánkon visszamászva a vezetőjéhez vinnie. A K-nak, szájában az apportfával szorosan, szemben a KV elé ülve, a KV „ereszd” vezényszaváig a fát nyugodtan tartania kell (kb. 3 mp). Az átvétel után az apportfát a jobb kézben, lefelé kinyújtott karal kell tartani. A K a „lábhoz” vezényszóra a vezetője bal lába mellé gyorsan, szorosan, menetirányba úgy üljön be, hogy lapockája egyvonalban legyen a KV térdével. A gyakorlat alatt a KV nem hagyhatja el a helyét.

c) értékelés: Hibás alapállásért, lassú, erőtlen ugrásért és kifutásért, hibás felvételért, lassú és erőtlen visszaugrásért, az apportfa elejtéséért, játékért, illetve a fa rágásáért, a KV terpeszállásáért, hibás elé, és mellé ülésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét.

Az apporthozás akadályon keresztül gyakorlat pont eloszlása:

átugrás	behozatal	visszaugrás
5 pont	5 pont	5 pont

Részértékelésre akkor kerülhet sor, ha a három részfeladatból egy ugrás és a behozatal részfeladat bemutatásra kerül.

- ugrások és behozatal kifogástalan	15 pont
- az oda-, vagy visszaugrást nem hajtja végre, behozatal kifogástalan	10 pont
- az oda- és visszaugrás kifogástalan, behozatalt nem hajtja végre	0 pont

Amennyiben a kidobott apportfa nagyon oldalt helyezkedik el, vagy a K számára nem egyértelműen látható, a KV kérésre, vagy a TB felhívására pontlevonás nélkül még egyszer kidobhatja azt. A kutyának eközben ülve kell maradnia. Ha a K vezetőjét az akadályig követi, a gyakorlatra nem adható pont (0 pont). Amennyiben elhagyja helyét, de nem lépi át az akadály vonalát, egy osztályzattal kell csökkenteni a gyakorlat értékét.

A KV amennyiben helyén marad, és kutyájának bármilyen segítséget nyújt, a segítség súlyának megfelelően csökkenti a gyakorlat értékét. Ha a KV a helyzetén változtat, mielőtt a gyakorlat véget érne, akkor a minősítés hiányos.

Amennyiben a K az apporttárgyat a harmadik vezényszóra sem ereszt el, **a kutyát ki kell zárni** és a „B” ágazatot be kell fejezni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	93/116
---	-------------------------------	--------

8. Előre küldés fektetéssel

10 pont

a) vezényszó az "előre küldéshez", „fektetéshez” és „ültetéshez”

b) végrehajtás: A KV szabályos alapállásból indulva az őt szabadon követő kutyával a kijelölt irányban egyenesen elindulnak. 10-15 lépés megtétele után az „előre” vezényszó kiadásával, valamint ezzel egy időben karjának egyszeri előre lendítésével előre küldi a K-t, miközben ő állva marad. A K-nak célratörően, egyenes vonalban és gyors tempóban legalább 30 lépésnyi távolságra, a mutatott irányba el kell távolodnia. A TB utasítására a KV kiadja a „feküdj” vezényszót, mire a K-nak azonnal le kell feküdnie. A KV addig tarthatja fent „irányközlésként” a karját, amíg a K le nem feküdt. A TB engedélyére a KV kutyájához megy és belép jobb oldalára. Kb. 3 mp elteltével felülteti, melyre a kutyának gyorsan szabályos ülő helyzetbe kell kerülnie.

c) értékelés: hibák a felvezetési szakaszban, a kutyával való együtt futás, túl lassú előre futás, erős kitérés oldalirányban, túl rövid távolság, vontatott, vagy túl hamar történő lefekvés, nyugtalan fekvés, KV közeledtekor idő előtti felállás, felülés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. További segítség pl.: „előre”, vagy a „feküdj” vezényszavak elnyújtása szintén beleszámít az értékelésbe.

Miután a K a kívánt távolságba ért, a fektetéshez alapvetően TB utasítása szükséges. Ha a K nem áll meg, 0 pontot kap a gyakorlatra.

További első vezényszó a fektetéshez	-1,5 pont
További második vezényszó a fektetéshez	-2,5 pont
Ha a K megáll, de nem fekszik le a további második vezényszóra	-3,5 pont

Ha a K eltávolodik, vagy visszamegy a KV-hez, a gyakorlat értéke 0 pont.

9. Helyben maradás figyelemelvonással

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „fektetéshez”, „felüléshez”

b) végrehajtás: Mire a másik K megkezdje gyakorlatait az engedelmes ágazatban, a KV a TB által kijelölt helyen alapállásban lefekteti kutyáját. Anélkül, hogy a pórázt, vagy más tárgyat előtte hagyna, a vizsgaterületen belül legalább 30 lépésnyire eltávolodik a K-tól, miközben nem nézhet vissza, majd beáll az előre felállított rejtkehely mögé. A kutyának a KV befolyása nélkül nyugodtan kell feküdnie, amíg a másik K az 1-7. gyakorlatokat teljesíti. A TB utasítására a KV visszatér kutyájához. Megáll annak jobb oldalán, és kb. 3 mp kivárása után, a TB felhívására az „ülj” vezényszóval felülteti a K-t. A K-nak gyorsan alapállás helyzetbe kell felülnie.

c) értékelés: A KV nyugtalan viselkedésért, vagy más a kutyának adott rejtett segítségért, a KV közeledtekor idő előtti felállásért/felülésért, nyugtalanul fekvésért a hiba mértékének függvényében csökkenteni kell a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül, áll, de a helyén marad, részértékelést kap. Ha a másik K 6. gyakorlatának befejezése előtt 3 méternél messzebbre elhagyja a helyét, 0 pontot kap a gyakorlatára. Amennyiben a másik K 6. gyakorlatának befejezése után hagyja el a helyét, részértékelést kap. Ha a K a KV közeledtekor elé megy, max. 3 pontig lehet levonni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	94/116
---	-------------------------------	--------

IPO-3 „C” ágazat – őrző-védő gyakorlatok

1. gyakorlat	Fürkészés	10 pont
2. gyakorlat	Állás és felugatás	10 pont
3. gyakorlat	Szökési kísérlet megakadályozása	10 pont
4. gyakorlat	Visszatámadás elhárítása	20 pont
5. gyakorlat	Követés	5 pont
6. gyakorlat	Követésből visszatámadás a kutyára	15 pont
7. gyakorlat	Szembetámadás a kutyára	10 pont
8. gyakorlat	Visszatámadás elhárítása	20 pont
Összesen:		100 pont

Általános rendelkezések

Szükséges egy erre alkalmas pálya, melynek hosszában hat, oldalanként három-három rejtekhelyet állítottak fel. A KV, TB és SD számára kijelölt helyeket megfelelően láthatóvá kell tenni.

Segéd/segédöltözet

A SD felszerelése védőruházat, védőkar, és a puhabot. A védőkar megfelelő fogórésszel, természetes színű, jutából készült rágóval rendelkezzen. Az őrzési fázisban, a SD-et esetlegesen megkerülő K-t a SD lassú, hirtelen mozdulatok nélkül, együtt fordulással kövesse azért, hogy folyamatosan szemmel tudja tartani. Közben viszont nem vehet fel fenyegető tartást, és nem tehet védekező mozdulatokat. A védőkart a teste védelme érdekében maga előtt tartja. A puhabot elvételének módja a SD-től a KV-re van bízva.

Minden vizsgafokozatban lehet vizsgát rendezni egy SD-del is. Ha viszont egy vizsgafokozatban hét kutyánál több indul, két SD-et kell alkalmazni. Egy vizsgafokozaton induló kutyáknak ugyanarra a segédre/segédekre kell dolgozniuk.

Segédváltás abban az esetben engedélyezett, amennyiben a SD a rendezvényen maga is K-t vezet fel.

Jelentkezés

- A KV az öt szabadon követő kutyájával alapállásban jelentkezik a TB-nél.
- Ezután veszi fel a kiinduló helyzetet a „segéd utáni fürkészés” gyakorlathoz.
- Alapállásból kiindulva, a TB utasítására kezdi el a fürkészést.

Megjegyzés

Amennyiben a KV nem tud az előírásoknak megfelelően jelentkezni, azaz a K nincs kontroll alatt, és pl.: azon rejtekhelyhez szalad, ahol a SD elbújt, vagy kiszalad a pályáról, a KV-nek három vezényszó kiadására van lehetősége, hogy kutyáját visszahívja.

Amennyiben a K a harmadik hívásra sem jön be, „engedetlenség miatt” ki kell zárni.

Diszkvalifikálni kell azokat a kutyákat, amelyeket vezetőjük nem tud kézben tartani, a fogások után nem, vagy csak erőteljes behatásra eresztenek, illetve nem az erre szánt védőkart ragadják meg, hanem a SD más testrészét fogják meg. Ilyenkor nincs ÖMT értékés sem.

Jelzések

A VR-ben előírt jelzéseket a KV, a SD és a TB számára egyaránt jól láthatóvá kell tenni.

E jelzések a következők:

- a KV helyzetének megjelölése a K kihívásához a rejtekhelyről,
- a SD helyzetének megjelölése szökés elején és végén,
- a K kifektetési helyének megjelölése szökéshez,
- a KV helyzetének megjelölése a „szembetámadás a kutyára” gyakorlathoz.

Amennyiben a K a fogást nem teljesíti, vagy hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Ilyenkor nincs értékelés, a TB csak az ÖMT-t értékeli.

Az „ereszd” vezényszó minden őrző-védő gyakorlatnál egyszer engedélyezett. Az „eresztés” értékelésére ld. az alábbi táblázatot:

Vezényszó nélkül, vagy első vezényszóra vontatott eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő azonnali eresztés	Első ismétlésre (2. vezényszó) történő vontatott eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő azonnali eresztés	Második ismétlésre (3. vezényszó) történő vontatott eresztés	Harmadik hangjelre sem ereszt, beavatkozás szükséges
0,5-3,0	3,0	3,5-6,0	6,0	6,5-9,0	Kizárás

1. Fűrészés a segéd után**10 pont**

a) egy-egy vezényszó: „fűrészéshez”, „behíváshoz” (behívás vezényszava elhangozhat a K nevével együtt is)

b) végrehajtás: A SD a K számára nem láthatóan az utolsó rejtekhelyen áll. A KV és kutyája az első rejtekhely előtt úgy helyezkedik el, hogy hat oldalirányú fűrészést végre tudjon hajtani. A TB utasítására kezdődik meg a „C” ágazat. A KV rövid „fűrészsz” hangjellel és a jobb, vagy a bal karjelére indítja a K-t. A karjelzés többször ismételhető. Az elindított K lendületesen távolodva vezetőjétől, határozottan és gyorsan fusson a rejtekhelyhez, azt figyelmesen és szűken kerülje meg. Miután megkerülte a rejtekhelyet a KV „hozzám” vezényszóval maga felé hívja a K-t. A közelébe érő K-t újabb „fűrészsz” vezényszóval (és iránymutató karjellel) továbbküldi a következő rejtekhelyhez. A KV normál ütemben halad a pálya képzeletbeli középvonalán, amit a fűrészés közben nem hagyhat el. A K-nak mindig a vezetője előtt kell mozognia. Amikor a K elért a SD-et rejtő búvóhelyhez, a KV álljon meg. Ezután állva kell maradnia, és már nem adhat hang illetve karjelet.

c) értékelés: Hiányosságok a vezethetőségben, a folyamatosságban és céltudatosságban, valamint a szűk és figyelmes fűrészésben, melyek súlyuknak megfelelő pontlevonással járnak.

Hibának minősül többek között:

- a nyugodt és figyelmes alapállás felvételének hiánya a gyakorlat kezdetén,
- további vezényszavak és kézjelek,
- a képzeletbeli középvonal meg nem tartása,
- a normál lépéstepő meg nem tartása,
- tág ívű fűrészés,
- a KV irányításától független, önálló fűrészés,
- a rejtekhely fűrészésének kihagyása, vagy figyelmetlen fűrészés,
- a K nehezebb irányíthatósága és vezethetősége.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	96/116
---	-------------------------------	--------

Ha a K az általa ismeretlen SD-et az utolsó rejtekhelyen a harmadik próbálkozásra sem találja meg, az őrző-védő fázist meg kell szakítani. Amennyiben gyakorlat közben a KV a K-t vezényszóval lábhoz rendeli, az ágazatot szintén meg kell szakítani („megszakítás”, pontszám bevezetése nélkül, a rendezvényen eddig elért pontok megmaradnak).

2. Állás és felugatás

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „kihíváshoz”, „lábhoz rendeléshez”. A „kihíváshoz” és „lábhoz rendeléshez” használt vezényszavaknak összefüggő vezényszóként kell hangzaniuk.

b) végrehajtás: A kutyanak a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A kutyanak nem szabad sem a SD-re felugornia, sem a SD-et megfognia. Kb. 20 másodpercig tartó ugatás után a KV a TB utasítására 5 lépésnyire megközelíti a búvóhelyet és megáll. A TB utasítására kihívja és alapállásba rendeli a kutját. A TB engedélyére a KV a SD-et kilépteti a rejtekhelyről, aki a számára kijelölt szökési helyre áll. A K végig nyugodtan (pl.: ugatás nélkül), szabályos alapállásban ül.

c) értékelés: A vezényszó elhangzásáig, vagy a TB utasításáig a figyelmességben, ugatásban és a SD állásában (rejtekhelyen őrzésében) való visszafogottság esetén megfelelően csökkenteni kell a gyakorlat értékét. A kitartó ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlen ugatásért 2, nem ugató, de SD-et folyamatosan figyelő K munkájáért 5 pont levonás jár. A SD olyan provokálásáért, mint a bebökés, a ráugrás, legfeljebb 2 pont, erős befogásért pedig legfeljebb 9 pont vonható le.

Ha a K a rejtekhelyen befog és nem ereszt, a TB utasítása alapján a KV az 5 lépéses távolságban megjelölt területre áll és egy összetett vezényszóval „hozzám-lábhoz” (nem az „ereszd”) elhívja a K-t. Amennyiben a K nem hagyja el a SD-et, kizárásra kerül. **Ha a K eljön, a feladat „hiányos” (- 9 pont) értékelésű.**

Más testrészre való szándékos befogás esetén (nem bebökés) a K-t kizárják.

Ha K a SD-et azelőtt elhagyja, hogy a TB engedélyt adott volna vezetőjének a közép vonal elhagyására, a KV még egyszer visszaküldheti. Amennyiben így a SD-nél marad, folytatni lehet a „C” ágazatot, de az „állás és felugatás” gyakorlat értéke csak hiányos lehet.

Ha a K-t vezetője nem tudja visszaküldeni, vagy a K ismét elhagyja a SD-et, a „C” ágazatot meg kell szakítani. Amennyiben a K a hozzá közeledő vezetője elé megy, vagy még a kihívás előtt a vezetője felé indul, a gyakorlat részértékelés mellett „hiányos” minősítésű.

A felugatás értékelése

A kitartó ugatás 5 ponttal értékelendő. Erőtlen ugatásért (dominancia nélküli, nem energikus), nem kitartó ugatásért legfeljebb 2, nem ugató, de SD-et folyamatosan figyelő K munkája pedig 5 pont kötelező levonással jár.

3. A segéd szökésének megakadályozása

10 pont

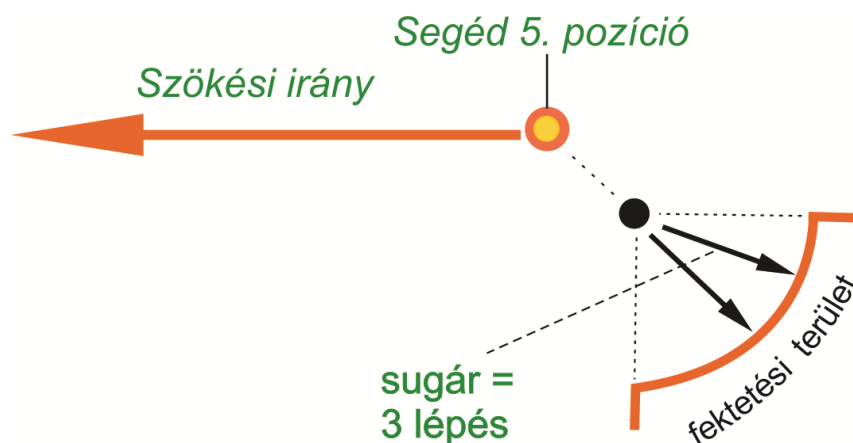
a) egy-egy vezényszó „lábhoz”, „fektetéshez”, „a K indításához” és „eresztéshez”

b) végrehajtás: A TB utasítására a KV felszólítja a SD-et, hogy lépjen ki a rejtekhelyből. A SD rendes tempóban a szökés előre megjelölt kiindulási pontjára megy. A TB utasítására a KV az öt szabadon követő kutját a szintén megjelölt kifektetési helyre vezeti. A kutyanak felszabadultan, figyelmesen és koncentrálni, a KV térdével egyvonalban haladva, gyorsan kell bemutatnia a gyakorlatot.

A „feküdj” vezényszó előtt a K-nak nyugodtan és figyelmesen alapállásba kell leülnie. A „feküdj” vezényszó előtt a K-nak nyugodtan és figyelmesen alapállásba kell leülnie. A „feküdj” vezényszóra a K azonnal és gyorsan felveszi a fekvőhelyzetet, miközben a SD irányában figyelmes marad.

A SD és a K közötti távolság 5 lépés. A KV fekvő helyzetben otthagyja a K-t és a rejtekhelyhez megy, miközben látnia kell a K-t, a SD-et és a TB-t.

A TB utasítására a SD szökést kísérel meg. A KV ezzel egyidejűleg történő és egyszeri „fogd” vezényszavára a K-t a SD szökésének megakadályozására küldi. A kutyának habozás nélkül, kifejezett dominanciával és erőteljes, energikus megragadással kell a szökést megghiúsítania. Eközben csak a védőkart ragadhatja meg. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” hangjelet.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (kifejezett dominancia, gyors, energikus reagálás és üldözés erőteljes megragadással és a szökés nyugodt fogással történő hatékony megakadályozása az eresztésig, a SD figyelmes, szoros őrzése) a hiba mértékének függvényében csökkentik a gyakorlat értékét.

Ha a K fekvő marad, vagy kb. 20 lépésen belül határozott megragadással és erőteljes fogással nem akadályozza meg a szökést, a „C” ágazat bírálatát meg kell szakítani.

Amennyiben a K a KV vezényszava nélkül indul a SD után, vagy az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel rosszabbat kap. Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et, vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	98/116
---	-------------------------------	--------

4. Visszatámadás a kutyára

20 pont

a) egy-egy hangjel: „eresztésre”, majd az „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis után a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A kutyának a KV befolyása nélkül, energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A SD a K-t ütéssel és erős pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K aktivitását és magabiztosságát. A K a terhelés során két botütést kap. Csak a mar- és a lapockatájékra szabad ütni. A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teljes, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től nem veszi el.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teljes és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a s figyelmes és szoros őrzése). Amennyiben a K a SD terhelését nem viseli el, elereszti a kart és hagyja magát megfélemlíteni, a „C” ágazatot meg kell szakítani.

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

5. Követés

5 pont

a) vezényszó: „lábhoz”

b) végrehajtás: A 4. gyakorlat után következik a SD követése kb. 30 lépés távolságban. A követés útvonalát a TB határozza meg. A SD a KV utasítására indul el, a KV és az őt szabadon követő, a SD-re összpontosító kutyája kb. 5 lépés távolságban haladnak mögötte. Az 5 lépésnyi távolság az egész gyakorlat alatt betartandó.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban a súlyuknak megfelelő pontlevonással járnak. (a SD figyelmes követése, szabályos láb mellett haladás, az 5 lépésnyi távolság megtartása)

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	99/116
---	-------------------------------	--------

6. Követésből visszatámadás a kutyára

15 pont

a) egy-egy vezényszó: „eresztéshez”, „alapállás felvételéhez” és „lábhoz”

b) végrehajtás: A TB utasítására követés közben a SD anélkül, hogy a tempóját megváltoztatná, visszatámad a K-ra. A kutyának - vezetőjének befolyása nélkül - energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A KV a K támadásának pillanatában megáll. A TB utasítására a SD határozottan megáll. Ezt követően a kutyának a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től elveszi.

A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat első részének befejezését.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teli és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése)

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

7. Szembetámadás a kutyára

10 pont

a) egy-egy vezényszó: „ültetéshez”, „támadás elhárításra”, „eresztésre”, „alapállás felvételéhez” és „lábhoz”

b) végrehajtás: A KV kutyájával a pálya középvonala és az első rejtekhely metszéspontjában kijelölt helyre áll. A K vezetőjét jókedvűen, figyelmesen és koncentrálna, a KV térdével egyvonalban követi. Az első rejtekhely vonalát elérve a KV megáll és megfordul, „ülj” vezényszóval a K felveszi az alapállást. A szabályosan, nyugodtan és figyelmesen ülő, SD felé fordul K-t a nyakörvénel fogva meg lehet tartani, de vezetője nem befolyásolhatja. A TB utasítására SD a rejtekhelyről a pálya középvonaláig fut. A KV felszólítását semmibe véve, a bottal fenyegető mozdulatokat téve és elkergető szavakat kiabálva, futva, szemből a K-ra és a KV-re támad. Amint a SD a KV-t és a K-t 40-50 lépésnyire megközelítette, a KV egyszeri „álljon meg” vezényszóval figyelmezteti a SD-et, majd a TB utasítására kutyáját a „fogd” vezényszó kiadásával a SD elfogására engedi. A K a SD támadását kifejezett dominanciával, hatékonyan, megüti.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	100/116
---	-------------------------------	---------

Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV eközben helyzetén nem változtathat. A TB utasítására a SD megáll, a K-nak ekkor azonnal eresztenie kell. A KV egy bizonyos ideig önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót. A KV eközben a helyzetén nem változtathat.

A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. A megállás után a K-nak a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban. (energikus védekezés, erőteljes megragadással, teljes és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése)

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K vezetője elé megy, a gyakorlat „hiányos” minősítésű lesz.

Ha a K az őrzési fázisban elhagyja a SD-et (amíg a TB a kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

8. Visszatámadás a kutyára

20 pont

a) egy-egy hangjel: „eresztésre”, majd az „alapálláshoz”

b) végrehajtás: A nagyjából 5 másodpercig tartó őrzési fázis után a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A kutyának a KV befolyása nélkül, energikus és erős megragadással meg kell védenie magát. Eközben csak a védőkart foghatja meg. A SD a K-t ütessel és erős pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K aktivitását és magabiztosságát. A K a terhelés során két botütést kap. Csak a mar- és a lapockatájékra szabad ütni. A K a terhelési szakaszban nem kerülhet annak hatása alá, az egész gyakorlat alatt egy teli, energikus és legfőképp kitartó fogást kell mutatnia. A TB utasítására a SD határozottan megáll. Ezt követően a K-nak a SD-et egy **átmeneti fázis** után el kell eresztenie. A KV kb. 2-3 mp után önállóan kiadhatja az „ereszd” vezényszót.

Ha a K az első engedélyezett vezényszóra nem ereszt, akkor a TB utasítást ad további legfeljebb két „ereszd” hangjelre. Amennyiben a K a három vezényszó elhangzása ellenére (az első megengedett, és a további kettő) sem ereszt, a TB kizárja. Az „ereszd” vezényszó kiadása alatt a KV egyhelyben áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasítására a KV normál lépésben, legrövidebb úton a kutyájához megy és mellette megállva egy vezényszó kiadásával alapállást vesz fel. A botot a SD-től elveszi.

A SD TB-hez való kísérése következik kb. 20 lépés távolságban, melyhez egy „lábhoz” vezényszó adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD irányában, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt megállnak és a KV jelenti a „C” ágazat befejezését.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	101/116
---	-------------------------------	----------------

A KV és az őt szabadon követő kutyája a TB utasítására a feladatsor ismertetési helyére mennek, mely után, szintén a TB utasítására a SD elhagyja a pályát. A TB utasítására az eredmény ismertetése előtt a kutyára póráz kerül.

c) értékelés: Hiányosságok a fontos értékelési kritériumokban (gyors, erőteljes megragadás, teljes és nyugodt fogás az eresztésig, eresztés után a SD figyelmes és szoros őrzése).

Amennyiben a K az őrzés alatt kissé figyelmetlen és/vagy kissé zaklatja a SD-et, ez a gyakorlat értékét egy minősítéssel rontja. Ha viszont a K nagyon figyelmetlen és/vagy nagyon provokál, két minősítéssel csökkenti a gyakorlat értékét. Az a K, amelyik nem őrzi a SD-et, de mellette marad, három minősítéssel gyengébbet kap.

Amennyiben a K az érkező vezetője elé megy, a gyakorlat értékelése „hiányos” lesz.

Ha a K az őrzési fázisban otthagyja a SD-et (amíg a TB kutyához nem rendeli a KV-t), vagy csak a KV vezényszavára marad a SD-nél, a „C” ágazat bemutatását meg kell szakítani.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	102/116
---	-------------------------------	---------

Keresőkutya-vizsga 1-es fokozat KK-1 (FH 1)

Legalább 1200 lépés hosszúságú, 7 nyomszárral, 6 töréssel, 6 tárggyal, és zavaró nyommal rendelkező, 180 percet hűlt idegen nyom, melynek kidolgozási ideje 30 perc.

Nyomtartás	79 pont
Tárgyak (3 x 5, 1 x 6)	21 pont
Összesen	100 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Vizsgára bocsátási feltételek

A vizsga napján a kutyának az előírt korhatárt be kell töltenie (18 hónap). Az FCI TO-k további feltételként szabhatják a BH/VT vizsga meglétét.

1. A kereső munka követelményei

A K nyombiztosságát egy legalább 1200 lépés hosszú és 3 órát hűlt, idegen személy által lefektetett, 6 a területhez illő derékszögű töréssel rendelkező, egymástól távol, legalább kétszer egy frissebb, zavaró nyommal keresztezett nyomon mutatja be.

A nyomon 4, egymástól szabálytalan távolságban elhelyezett, a NYF szaganyagával jól átítatott tárgy, található, melyeket a NYF előzőleg legalább 30 percig a zsebében tartott. Egy nyomon belül különböző anyagú tárgyakat kell használni (pl. bőr, textil, fa). Az alkalmazható tárgy 10 cm hosszú, 2-3 cm széles, kb. 0,5-1 cm vastag és színben a területhez illő legyen.

Minden tárgyat a nyomot jelző táblán feltüntetett számmal kell ellátni. Ezen tárgyakat kell a kutyának megtalálni és felvenni, vagy jelezni.

A vizsga előtt a KV jelentse a TB-nek, hogy a kutyája felveszi, vagy jelzi a tárgyat. A kettő együtt hibának minősül. Csak az a tárgyjelzés értékelhető, amelyik a jelentkezéskor közölt módon történt.

A KV választhat, hogy szabadon, vagy nyomkövető pórázsal kövesse kutyája a nyomot.

A nyomkövető póráz, amennyiben a KV nem engedi el, belőghat.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

2. A nyom fektetése

A K számára ismeretlen nyomfektető a TB-től, vagy a nyomfektetési felelőstől megkapja a területvázlatot. A TB vagy a nyomfektetési felelős ismerteti a terület jellegzetességeit, mint pl. az egyedül álló fákat, villanyoszlopokat, gazdasági épületeket stb. Az elindulás előtt a NYF megmutatja a négy használati tárgyat. A szimatkatlant a bal szélére tűzött táblával jól láthatóan meg kell jelölni. A tábla a nyomkövetés végéig a helyén marad. Miután a NYF a nyomkatlanban kis időt töltött, elindul a TB által előírt útvonalon.

A tárgyakat rendszertelen távolságban a nyomra kell helyezni. Az első tárgy nem lehet, a szimatkatlantól számított kétszázötven lépésnél közelebb. A negyedik, illetve utolsó tárgyat a nyom végére kell tenni. A tárgyakat nem szabad a törésre, vagy annak közelébe (20 lépéssel előtte, vagy utána) letenni. A tárgyakat nem a nyom mellé, hanem a nyomra kell rakni. A nyomvázlaton azokat a pontokat, amelyek a tárgy helyét jelzik, kereszttel kell megjelölni.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	103/116
---	-------------------------------	---------

Szigorú szabály, hogy a nyomon legyen talajváltás. Kemény talajú, használt úton keresztül haladó nyomszár nem szükségszerűen előírás. A nyom alakja életszerű legyen, kerülni kell a sematikus nyomfektetést.

Harminc perccel a nyomfektetés befejezése után, egy második, a K számára idegen megbízott személy, a TB által kijelölt két ponton a nyomot zavarónyommal (nem az első, vagy az utolsó nyomszáron, valamint a törések előtt és után legalább 40 lépésnyire) keresztezi.

3. A nyom kidolgozása

A kutyának a nyomkatlanban alaposan szagot kell vennie. Úgy legyen kiképezve, hogy nyugodtan, a KV befolyása nélkül (a „keresd” hangjel megengedett) vegye fel a nyomot. A KV semmi esetre se ébresszen a kutyában vágyat az előretörésre azzal, hogy kezével a mellkasát vagy oldalát paskolgatva biztatja. Amennyiben a KV-nek olyan benyomása alakul ki, hogy a K a nyomot nem vette fel rendesen - és még nem távolodott el 15 lépésnél messzebb a katlantól -, újra elindíthatja. Emiatt 4 pontot kell levonni.

A nyomot a K-nak olyan nyugodt tempóban kell kidolgoznia, hogy a KV lépésben követhesse. Amint a K tárgyat talál, azt azonnal fel kell vennie, vagy meggyőzően jeleznie kell. A tárgy jelzése történhet ülve, állva, vagy fekve. A KV azonnal a kutyájához megy és a tárgyat felmutatás után magához veszi. A KV megdicséri a K-t és engedi tovább keresni. Ha a K egy olyan tárgyat talál, amelyet nem a NYF rakott le, azt nem jelezheti, illetve nem veheti fel. Amennyiben a K a zavarónyomra átvált és azon kb. 25 lépésnyit halad, vagy az indítástól a nyom végéig 30 perc alatt nem ér el, a nyomkövetést meg kell szakítani.

4. Értékelés

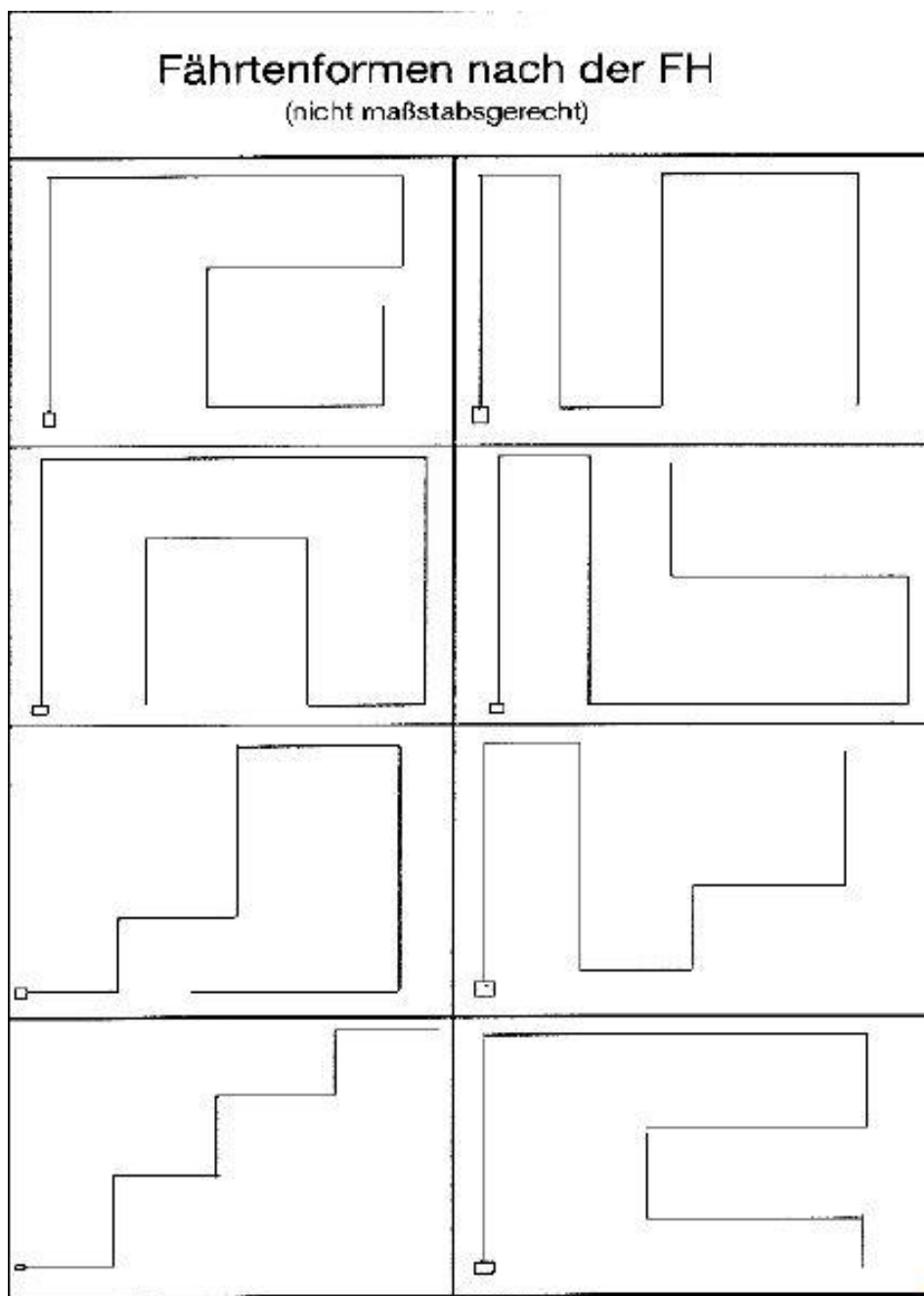
A lehetséges maximális 100 pontot csak akkor szabad kiadni, ha a K a számára fektetett nyomon a nyomkatlantól a nyom végéig meggyőző keresőtjeljesítményt mutat. Mind a négy tárgyat megtalálta, illetve jelezte. Határozottan kidolgozta a töréseket és nem térítették el a zavarónyomok. A nem megtalált tárgyakért nem adható pont. Amennyiben a K a NYF egyetlen lefektetett tárgyát sem találta meg az „A” ágazat értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet. Amennyiben a K tévesen jelez (pl.: nem tárgy, vagy nem a NYF által lerakott tárgy), 2 pont általános pontlevonás jár.

Az alábbi minősítések adhatóak:

Maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	hiányos
100 pont	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

**KK vizsga nyomvázlatok
(nem méretarányos)**

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	105/116
---	-------------------------------	---------

Keresőkutya-vizsga 2-es fokozat KK-2 (FH 2)

Legalább 1800 lépés hosszúságú, 8 nyomszárral, 7 töréssel, 7 tárggyal, zavaró nyommal rendelkező, 180 percet hűlt idegen nyom, melynek kidolgozási ideje 45 perc.

Nyomtartás	79 pont
Tárgyak (7 x 3)	21 pont
Összesen:	100 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

Vizsgára bocsátási feltételek

A vizsga napján a kutyának az előírt korhatárt be kell töltenie (20 hónap). Az FCI TO-k további feltételként szabhatják a BH/VT vizsga meglétét.

Általános rendelkezések

A nyom alakját a terepadottságokat figyelembe véve a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy határozza meg. A kétnapos rendezvényen naponta egy-egy különböző alakú nyomot fektetnek. Nem fordulhat elő, hogy például minden nyomnál, a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkedjenek el.

A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni.

A sorrendet a nyom fektetése után a TB jelenlétében sorsolással döntik el.

A NYF a nyom fektetése előtt bemutatja a tárgyakat a TB-nek vagy a nyomfektetésért felelős személynek. A NYF kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A szárat és töréseket ugyanabban a tempóban kell lefektetni (ld.: vázlat), az első tárgyat a nyom elejétől legalább 100 lépésnyire, az első, vagy a második nyomszárra, a többi véletlenszerűen (akár egy nyomszárra 2 tárgy) kell elhelyezni, de az utolsó (7-ik) tárgy a nyom végére kerül. A nyomszáraknak alkalmazkodniuk kell a nyomterülethez. Egy nyomszárat 3 pórázhossznyi (kb. 30 méter) félkör alakban kell lefektetni, mely jobbra töréssel kezdődik és azzal is ér véget, valamint legalább két törés hegyesszögűnek kell legyen. A hegyesszögű töréseknek 30-60 fokos szöget kell bezárniuk (ld. vázlat).

A különböző anyagú (fa, bőr, textil) tárgyakat a nyomszárakon, egymástól véletlenszerű távolságban is le lehet tenni, de a törésekhez 20 lépésnyi távolságnál nem lehetnek közelebb. Az utolsó tárgyat a nyom végére kell helyezni. A tárgyakat mozgás közben kell a nyomra helyezni. Az utolsó tárgy nyomra tétele után a NYF néhány lépést még egyenesen halad előre. Az alkalmazható tárgyak legfeljebb 10 cm hosszúak, 2-3 cm szélesek, kb. 0,5-1 cm vastagok és a környezetbe illőek. Minden nyomtárgyat a nyom számával megegyező számmal kell ellátni. A nyomfektetést a KV és a K nem láthatja. A nyom fektetése után 30 perccel egy másik NYF zavarónyomot tesz le, mely 2 ponton legalább 60 fokos szögben keresztezi az eredeti nyomot. A zavarónyom nem haladhat a törések előtt és után 40 lépésen belül, valamint nem érintheti az első és az utolsó nyomszárat, és nem keresztezhet egy szárat kétszer.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

a) vezényszó: „keresésre”

A vezényszó a nyomkövetés kezdetekor és minden tárgy megtalálása után engedélyezett. Az alkalmankénti dicséret és a „keresd” vezényszó is használhatóak, kivéve töréseknél és a tárgyak közelében.

b) végrehajtás: A KV felkészül a nyomkövetésre. A K követheti a nyomot szabadon, vagy 10 méter hosszú pórázon. A 10 méteres nyomkövető pórázt a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátulsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hám (nyomozóhám, vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül) csatlakoztató részéhez. Amint szólítják, kutyájával a TB-hez megy, és alapállást vesz fel. Közli, hogy a kutyája felveszi, vagy jelzi a tárgyat. A TB utasítására a KV kutyáját nyugodtan a nyomkatlanhoz vezeti és leülteti. A K a nyomkatlannál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral veszi fel a szagot, majd ugyanígy, egyenletes tempóban, intenzíven követi azt. A töréseket a K-nak meggyőzően kell kidolgoznia.

A KV kutyáját 10 m távolságban követi. A 10 m-es távolság a póráz nélküli nyomkövető munkára is érvényes. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV azt nem engedi el, belóghat. Törés után a K-nak azonos tempóban kell tovább keresnie. Amint megtalált egy tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azt azonnal jeleznie kell, vagy fel kell vennie. A felvételkor állva maradhat, leülhet, vagy a KV-hez mehet. Fekvéskor a tárgy felvétele hibának számít. A jelzés történhet fekve, ülve, vagy állva (akár váltakozva is). Amint a K a tárgyat bejelezte, vagy felvette, a KV leteszi a pórázt, a K-hoz megy és a tárgy felemelésével jelzi a TB-nek, hogy a K azt megtalálta. Ezt követően a pórázt újból felveszi és folytatja a gyakorlatot. A nyomkövetés befejezése után a tárgyakat a TB részére be kell mutatni. A nyomkövetés ideje alatt a K jutalom falattal nem jutalmazható. Amennyiben a KV úgy gondolja, hogy saját, illetőleg a K fizikai állapota, vagy az időjárási körülmények ezt megalapozzák, a TB-vel való megbeszélés alapján egy rövid szünetet tarthat. A szünettel eltöltött idő a nyom kidolgozására szánt idő terhére múlik el. A szünet időtartama alatt a KV saját, illetve a K fejét, szemét, orrát megtisztíthatja, melyhez nedves szivacsot biztosít magának. A segédeszközöket a nyomkövetés kezdete előtt a TB-nek be kell mutatni, egyéb segédeszközök pedig nem használhatóak.

c) értékelés: A kiképzési fokozat csak akkor szerezhető meg, ha a K mindkét nyomon legalább 70 pontot szerzett. Vontatott, vagy lassú nyomkidolgozás akkor nem értékelhető hibaként, ha a K a nyomot azonos tempóban, intenzíven, meggyőzően dolgozza ki és pozitív kereső viselkedést mutat. A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárát.

Az újraindítás, a K figyelmetlen munkája, magasan tartott orr, ürítés, töréseknél való körözés, KV általi tartós bízgatás, vagy általa pórázzal nyújtott, illetőleg verbális segítség a tárgyaknál és a nyom kidolgozásakor, a hibás tárgyfelvétel, vagy tárgyjelzés és téves bejelzés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi távolságban elhagyja, a nyomkövető munkát meg kell szakítani. Amennyiben a K elhagyja a nyomot és KV ezt megakadályozza, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t. Amennyiben a KV nem tesz eleget a TB K követésére vonatkozó utasításának, a nyomkövetést meg kell szakítani.

Ha az indítástól számítva a K 45 percen belül nem éri el a nyom végét, a TB megszakítja a bírálatot. Ez alól kivételt képez az az eset, ha a K az utolsó nyomszáron jár, ekkor a munka időtúllépés miatt nem szakítható meg. A nyomkövető munka megszakításáig nyújtott teljesítményt kell értékelni.

Ha a K a nyomtárgyakat egyaránt jelzi és felveszi, hibának minősül. Csak a TB-vel közölt tárgy észlelési módnak megfelelő jelzés értékelhető. A hibás tárgyjelzés minden nyomszár értékelését befolyásolja. A be nem jelzett tárgyakat a KV nem mutathatja fel. A nem jelzett, vagy felvett tárgyért nem adható pont.

A nyom tartására adható pontok nyomszárankénti felosztását a nyomszár hossza és a feladat nehézségi foka határozza meg. Az egyes nyomszárak értékelése osztályzatok és pontok szerint történik. Ha a K nem keres (hosszabb tartózkodás egyazon helyen) a nyomkövetést akkor is meg lehet szakítani, ha a K még a nyomvonalon van.

IPO keresőkutya-vizsga IPO-KK (IPO-FH)

Legalább 1800 lépés hosszúságú, 8 nyomszárral, 7 töréssel, 7 tárggyal, és zavaró nyommal rendelkező, 180 percet hűlt két idegen nyom. A kidolgozási idő 45 perc.

Pontok elosztása:

	1. nap	2. nap	Összesen
A nyom tartása	79 pont	79 pont	158 pont
A tárgyak 7 x 3	21 pont	21 pont	42 pont
Összesen	100 pont	100 pont	200 pont

Amennyiben a K egy tárgyat sem talál meg, az értékelése legfeljebb „megfelelő” lehet.

A vizsgára bocsátás feltételei

A vizsga napján a kutyanak az előírt korhatárt be kell töltenie (20 hónap). Az FCI TO-k további feltételként szabhatják a BH/VT vizsga meglétét.

Általános rendelkezések

A nyom alakját a terepadottságokat figyelembe véve a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy határozza meg. A kétnapos rendezvényen naponta egy-egy különböző alakú nyomot fektetnek le. Nem fordulhat elő, hogy például minden nyomnál, a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkedjenek el. A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni

A résztvevők számára a nyomot egy rendezvényen belül, két napon, különböző helyen és hosszúságban kell letenni.

A sorrendet a nyom fektetése után TB jelenlétében sorsolással döntik el.

A NYF a nyom fektetése előtt bemutatja a tárgyakat a TB-nek vagy a nyomfektetésért felelős személynek. A NYF kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután normál lépésekkel halad a kijelölt irányban. A szárazakat és töréseket ugyanabban a tempóban kell lefektetni (ld.: vázlat), az első tárgyat a nyom elejétől legalább 100 lépésnyire, az első, vagy a második nyomszárra, a többi véletlenszerűen (akár egy nyomszárra 2 tárgy) kell elhelyezni, de az utolsó (7-ik) tárgy a nyom végére kerül. A nyomszáraknak alkalmazkodniuk kell a nyomterülethez. Egy nyomszárat 3 pórázhossznyi (kb. 30 méter) félkör alakban kell lefektetni, mely jobbra töréssel kezdődik és azzal is ér véget, valamint legalább két törés hegyesszögű kell legyen. A hegyesszögű töréseknek 30-60 fokos szöget kell bezárniuk (ld. vázlat).

A különböző anyagú (fa, bőr, textil) tárgyakat a nyomszárakon, egymástól véletlenszerű távolságban is le lehet tenni, de a törésekhez 20 lépésnyi távolságnál nem lehetnek közelebb. Az utolsó tárgyat a nyom végére kell helyezni. A tárgyakat mozgás közben kell a nyomra fektetni. Az utolsó tárgy nyomra tétele után a NYF néhány lépést még egyenesen halad előre. Az alkalmazható tárgyak maximum 10 cm hosszúak, 2-3 cm szélesek, kb. 0,5-1 cm vastagok és a környezetbe illőek. Minden nyomtárgyat a nyom számával megegyező számmal kell ellátni. A nyomfektetést a KV és a K nem láthatja. A nyom lefektetés után 30 perccel egy másik NYF zavarónyomot tesz le, mely 2 ponton legalább 60 fokos szögben keresztezi az eredeti nyomot. A zavarónyom nem haladhat a törések előtt és után 40 lépésen belül, valamint nem érintheti az első és az utolsó nyomszárat, és nem keresztezhet egy szárat kétszer.

A TB és a NYF nem tartózkodhat azon terület közvetlen közelében, ahol a KV és a K a nyomkövetést végzi.

a) vezényszó: „keresésre”

A vezényszó a nyomkövetés kezdetekor és minden tárgy megtalálása után engedélyezett. Az alkalmankénti dicséret és a „keresd” vezényszó is használhatóak, kivéve töréseknél és a tárgyak közelében.

b) végrehajtás: A KV felkészül a nyomkövetésre. A K követheti a nyomot szabadon, vagy 10 m. hosszú pórázon. A 10 méteres nyomkövető pórázt a háton, oldalt vagy elülső és/vagy hátulsó lábak között lehet elvezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – nyakörvre vagy a hám (nyomozóhám, vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül) csatlakoztató részéhez. Amint szólítják, kutyájával a TB-hez megy, és alapállást vesz fel. Közli, hogy a K felveszi, vagy jelzi a tárgyat. A TB utasítására a KV kutyáját nyugodtan a nyomkatlanhoz vezeti és leülteti. A K a nyomkatlannál intenzíven, nyugodtan és mélyen tartott orral veszi fel a szagot, majd ugyanígy, egyenletes tempóban, intenzíven követi azt. A töréseket a K-nak meggyőzően kell kidolgoznia.

A KV kutyáját 10 m távolságban követi. A 10 m-es távolság a póráz nélküli nyomkövető munkára is érvényes. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV azt nem engedi el, belóghat. Törés után a K-nak azonos tempóban kell tovább keresnie. Amint megtalált egy tárgyat, a KV befolyásolása nélkül azt azonnal jeleznie kell, vagy fel kell vennie. A felvételkor állva maradhat, leülhet, vagy a KV-höz mehet. Fekvéskor a tárgy felvétele hibának számít. A jelzés történhet fekve, ülve, vagy állva (akár váltakozva is). Amint a K a tárgyat bejelezte, vagy felvette, a KV leteszi a pórázt, a K-hoz megy és a tárgy felemelésével jelzi a TB-nek, hogy a K azt megtalálta. Ezt követően a pórázt újból felveszi és folytatja a gyakorlatot. A nyomkövetés befejezése után a tárgyakat a TB részére be kell mutatni. A nyomkövetés ideje alatt a K jutalom falattal nem jutalmazható. Amennyiben a KV úgy gondolja, hogy saját, illetőleg a K fizikai állapota, vagy az időjárási körülmények ezt megalapozzák, a TB-vel való megbeszélés alapján egy rövid szünetet tarthat. A szünettel eltöltött idő a nyom kidolgozására szánt idő terhére múlik el. A szünet időtartama alatt a KV saját, illetve a K fejét, szemét, orrát megtisztíthatja, melyhez nedves szivacsot biztosít magának. A segédeszközöket a nyomkövetés kezdete előtt a TB-nek be kell mutatni, egyéb segédeszközök pedig nem használhatóak.

d) értékelés: A kiképzési fokozat csak akkor szerzhető meg, ha a K mindkét nyomon legalább 70 pontot szerzett. Vontatott, vagy lassú nyomkidolgozás akkor nem értékelhető hibaként, ha a K a nyomot azonos tempóban, intenzíven, meggyőzően dolgozza ki és pozitív kereső viselkedést mutat.

A K meggyőződése a helyes nyomtartásról nem minősül hibának, ha közben nem hagyja el a nyomszárat.

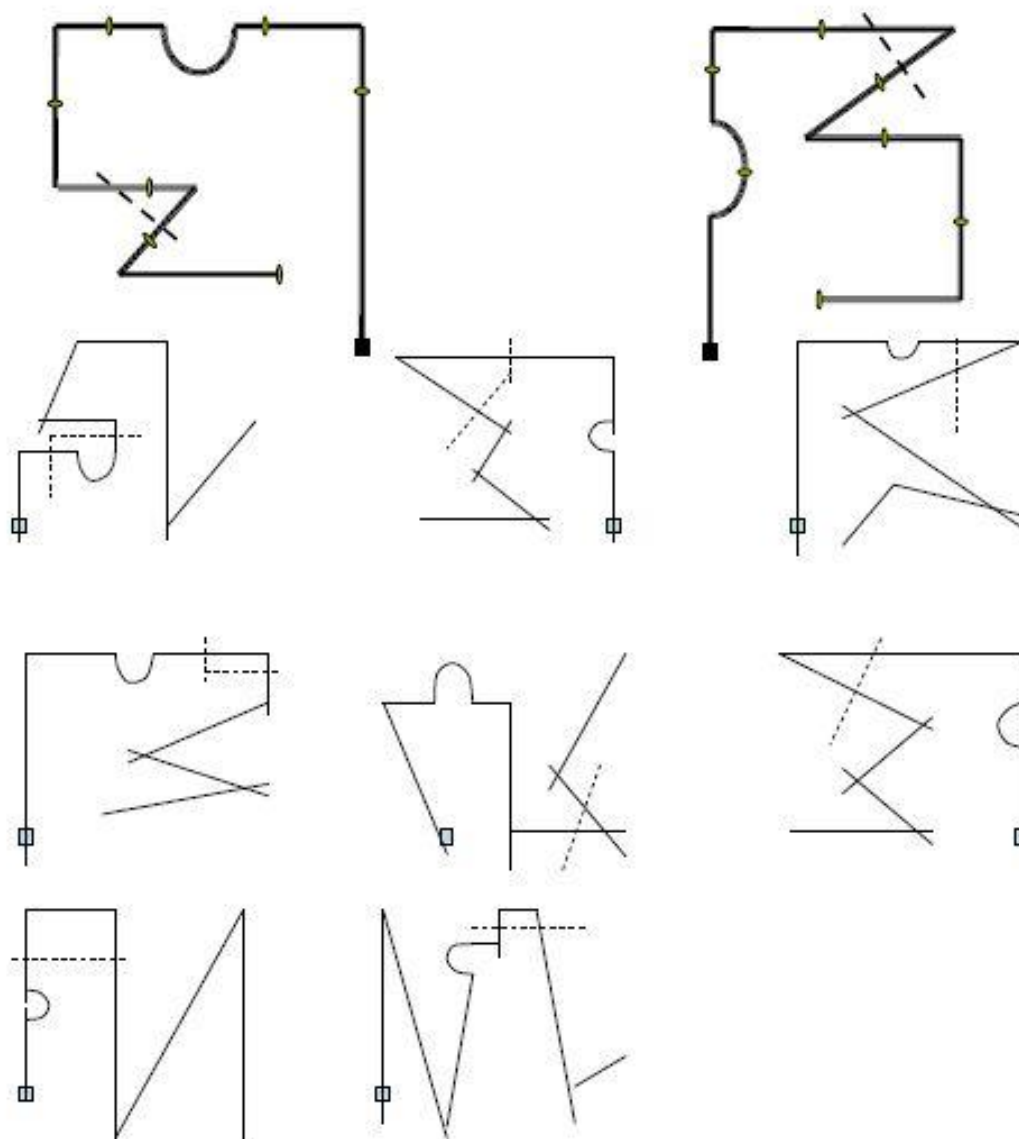
Az újraindítás, a K figyelmetlen munkája, magasan tartott orr, ürítés, töréseknél való körözés, KV általi tartós biztatás, vagy általa pórázzal nyújtott, illetőleg verbális segítség a tárgyaknál és a nyom kidolgozásakor, a hibás tárgyfelvétel, vagy tárgyjelzés és téves bejelzés súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. Amennyiben a K a nyomot több mint egy pórázhossznyi távolságban elhagyja, a nyomkövető munkát meg kell szakítani. Amennyiben a K elhagyja a nyomot és KV ezt megakadályozza, a TB felszólítja a KV-t, hogy kövesse a K-t. Amennyiben a KV nem tesz eleget a TB kutya követésére vonatkozó utasításának, a nyomkövetést meg kell szakítani.

Ha az indítástól számítva a K 45 percen belül nem éri el a nyom végét, a TB megszakítja a bírálatot. Ez alól kivételt képez az az eset, ha a K az utolsó nyomszáron jár, ekkor a munka időtúllépés miatt nem szakítható meg. A nyomkövető munka megszakításáig nyújtott teljesítményt kell értékelni.

Ha a K a nyomtárgyakat egyaránt jelzi és felveszi, hibának minősül. Csak a TB-vel közölt tárgy észlelési módnak megfelelő jelzés értékelhető. A hibás tárgyjelzés minden nyomszár értékelését befolyásolja. A be nem jelzett tárgyakat a KV nem mutathatja fel. A nem jelzett, vagy felvett tárgyakért nem adható pont.

A nyom tartására adható pontok nyomszárankénti felosztását a nyomszár hossza és a feladat nehézségi foka határozza meg. Az egyes nyomszárak értékelése osztályzatok és pontok szerint történik. Ha a K nem keres (hosszabb tartózkodás egyazon helyen) a nyomkövetést akkor is meg lehet szakítani, ha a K még a nyomvonalon van.

KK 2 (FH 2) és IPO KK (IPO FH) nyomvázlatok

Kutató vizsga 1-3 KUV 1-3 (StPr 1-3)

1. A kutatóvizsga fokozatai

A követelmények a mindenkor vizsgafokozatok szintjein különbözöek és azokhoz mérték.

Fokozat	Kutatóterület nagysága	Tárgyak	Pontok	Kutató idő
1	20 x 30 m	saját tárgy, 2 db/10 x3 x 1 cm anyaga = azonos 1 tárgy jobbra, 1 tárgy balra	10/10	10 perc
2	20 x 40 m	idegen tárgy, 4 db/10 x3 x 1 cm anyaga = különbözö 2 tárgy jobbra, 2 tárgy balra	5/5/5/5	12 perc
3	30 x 50 m	idegen tárgy, 5 db/5 x3 x 1 cm anyaga = különbözö tetszés szerint kihelyezve	4/4/4/4/4	15 perc

2. Általános rendelkezések

Ezt a vizsgát a 15 hónapos kor betöltése után teheti le a K. Az FCI TO-k meghatározhatják a BH/VT vizsga meglétét.

A sportos testtartásban, saját és kutyája nevének megadásával jelentkezik a TB-nél.
Ezt követően pórázon lévö kutyájával a kiindulópontonra megy és ott alapállást vesz fel.

A kutató munkához a kutyáról lekerül a póráz. A KV a pórázt magával viheti.

Mindenfajta erőszak és kényszer alkalmazása tiltott.

A kutatóterület kismértékü átlépése nem hiba.

A nézők a kutatóterülettől meghatározott távolságra lévö helyen tartózkodhatnak.

3. A kutatómunkára alkalmas terület

Talaj: minden természetes talaj (rét, kaszáló, erei talaj), akár rajta lévö faállománnyal is engedélyezett.
(A szemmel keresést lehetőség szerint meg kell akadályozni, ezért kerülni kell a rövidre nyírt gye- és sík felületet.)

A kutatóterületet a tárgyakat kihelyezö személyek nem járhatják össze, és nem hagyhatnak nyomokat a kihelyezésnél.

A kutatóterület határainak megjelölésére jelölőkarókat kell használni.

4. Tárgyak

Anyagok: fa, bőr, műbőr, textília

A kihelyezett tárgyak formájukban és színükben nem térhetnek el a környezettől és azokat úgy kell kihelyezni, hogy ne látszódjanak.

A tárgyakat a TB helyezi ki, melyet a KV és kutyája nem láthatnak. A tárgyaknak nincs pihentetési (hűlési) idejük, azok elhelyezése után a gyakorlat rögtön elkezdhető.

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	111/116
---	-------------------------------	---------

5. A kutya indítása

A kutató terület képzeletbeli középvonalát és határait a TB ismerteti a KV-vel.

A gyakorlat kezdéseként rövid tréningezés a kutató terület képzeletbeli középvonalán (továbbiakban középvonal) engedélyezett.

A KV a középvonalon halad, melyet csak – a K által jelzett tárgyak felemeléséhez – rövid időre hagyhat el. Utána a K-t a kutatáshoz újra a középvonalra kell helyezni. A „hagyd” vezényszót a „keresd” vezényszóval ki lehet egészíteni.

A magasan tartott orral történő kutatás nem hiba.

A kutató területet többször is át lehet vizsgálni.

6. Viselkedés a tárgyaknál

A tárgyakat meggyőzően jelezni kell, de a K nem érhet hozzájuk. A tárgyakat ülve, állva vagy fekve (akár váltakozva) is lehet jelezni. A tárgy jelzéséhez vezényszó használata tiltott és a tárgy megtalálásának érvénytelenítéséhez vezet.

Nem megengedett olyan vezényszó sem, mellyel a K a tárgy mellé fekvésre rábírható. Amennyiben a K bejelez egy tárgyat, a KV odamegy a K-hoz, a tárgy felemelésével azt a TB részére megmutatja, visszamegy a középvonalra és a folytatáshoz újból leülteti a K-t.

A tárgyaknál nincs meghatározott fekvésirány, de annak a K első mancsai közé kell esnie (két mancostól számított távolság egyenlőtlen is lehet).

A KV a K mellé mindig oldalról lép be, elé nem állhat. A tárgy felemelése utáni rövid dicséret megengedett.

Az utolsó tárgy után a K-ra póráz kerül. Ezt követi a lejelentkezés és a tárgyak bemutatása a TB-nál.

7. Értékelés

A legmagasabb pontszám mindhárom vizsgafokozatban 100. A teljesítéshez legalább 70 pontot kell elérni. Mindhárom vizsgafokozat értékelési szempontjai:

a)	a K vezethetősége
(a KV vezényszavainak és kézjeleinek teljesítése)	20 pont
b)	a K kutató intenzitása
(intenzív szagfelvételi készség)	20 pont
c)	kitartás
(a kutató ösztön fenntartása az utolsó tárgy megelézéséig)	20 pont
d)	a KV viselkedése
(kutyára való ráhatás)	20 pont
e)	tárgyak megtalálása
(meggyőző jelzés)	20 pont

Maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	Jó	megfelelő	hiányos
100 pont	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

	FCI - Vizsgaszabályzatok 2012	112/116
---	-------------------------------	----------------

8. Végrehajtási szabályok

A gyakorlat a kutató terület szélén alapállással kezdődik és a TB-nél való lejelentkezéssel fejeződik be. A tárgyakat a TB részére meg kell mutatni.

Pozitív kritériumok:

Azonos, nyugodt és folyamatos munka, a KV általi gyors feloldás. A vezényszavakra történő azonnali reakció, a K kitartó és céltudatos munkája, valamint a távoli kutatómunka.

Hibának minősül:

A tárgy K általi felvétele, a KV erős segítségével megtalált tárgyak nem értékelhetők.

A tárgy megérintése	1 – 3 pont levonás
Idő előtti felállás, nem megengedett vezényszavak	1 – 3 pont levonás
A KV elhagyja a középvonalat	2 – 5 pont levonás
Egérfogás, ürítés stb.	4 – 8 pont levonás
A K kedvtelen munkája	4 – 8 pont levonás

A kutatómunkára adott idő letelte után a munkát megszakítják. Az addig szerzett pontokat értékelik.

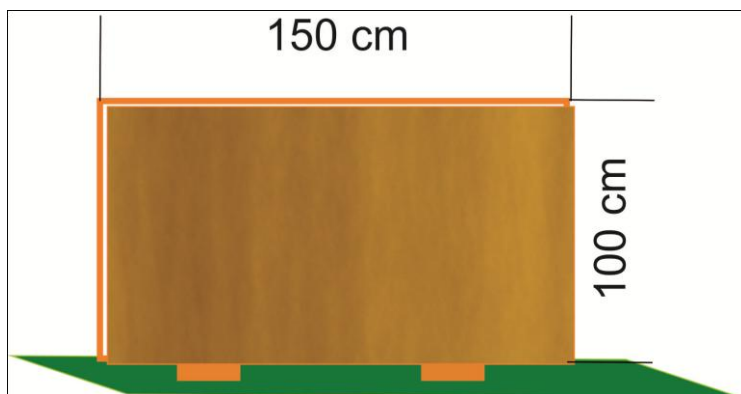
További negatív kritériumok: nyugtalan viselkedés a jelzéskor, ugatás, nem engedélyezett KV-segítségek, a kutató terület határainak mély átlépése.

Kutatómunka vázlat

	1-es fokozat kutató terület 20 x 30 méter
	2-es fokozat kutató terület 20 x 40 méter
	3-as fokozat kutató terület 30 x 50 méter

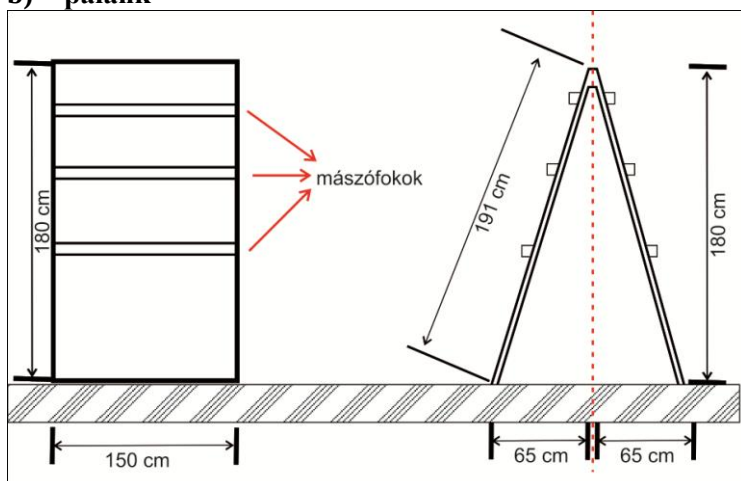
IPO mellékletek

a) akadály

Az akadály 100 cm magas és 150 cm széles. A felvezetés alatt próbaugrás nem engedélyezett.

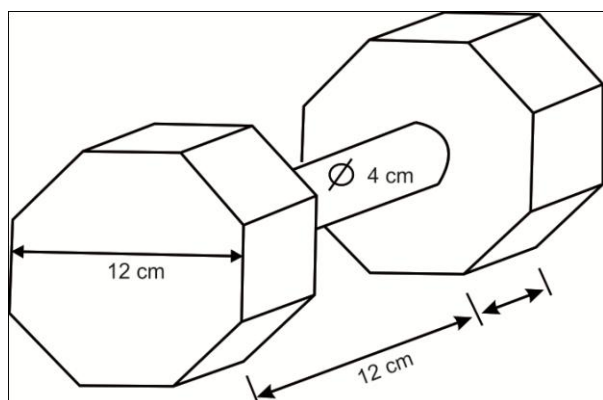
b) palánk

A palánk két, felső részénél összekapcsolt, 150 cm széles, 191 cm magas akadály. A talajra úgy kell felállítani, hogy középső magassága 180 cm legyen. A falak felső felén 24/48 cm távolságban 3 mászó fokot kell elhelyezni. Minden kutyának ugyanazon akadályokat kell leküzdenie. A felvezetés alatt próbaugrás nem lehetséges.

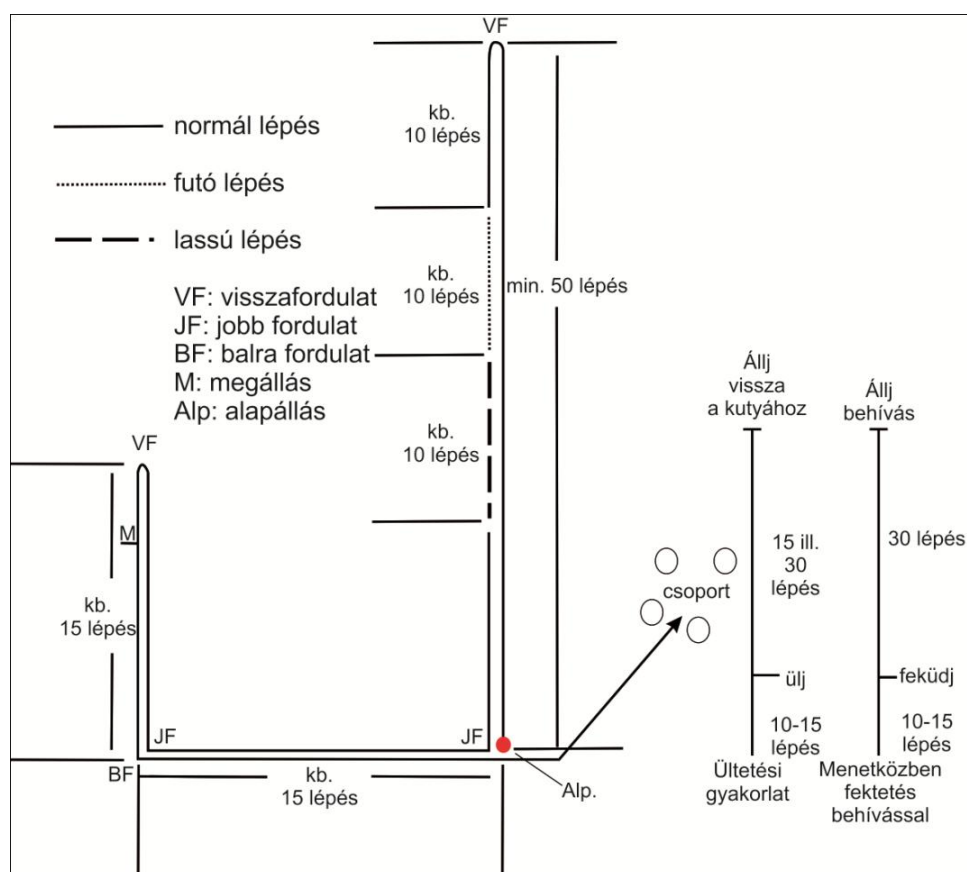
c) apportfák

	IPO 1	IPO 2	IPO 3
sík talaj	650 gramm	1000 gramm	2000 gramm
akadály	650 gramm	650 gramm	650 gramm
palánk	650 gramm	650 gramm	650 gramm

Az apportgyakorlatok elvégzése csak apportfával engedélyezett. A rendezvény szervezője által rendelkezésre bocsátott apportfát kell használnia minden résztvevőnek. Egyénileg használt apportfa nem engedélyezett.

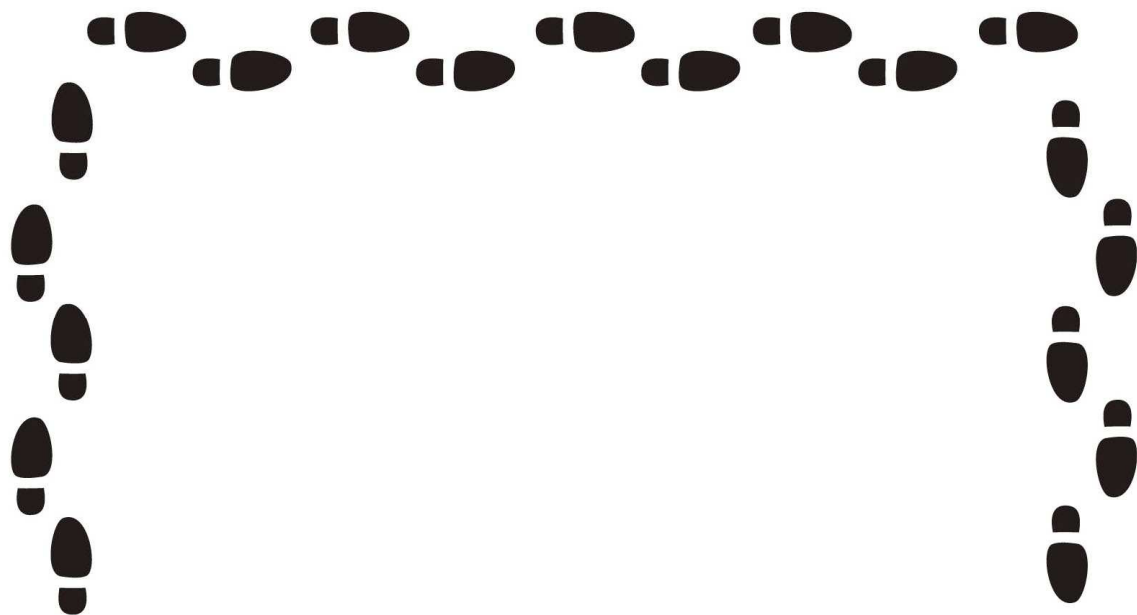
A VR-ben látható apportfa rajz csak egy vázlat. Fontos, hogy a súly megfelelő legyen, valamint kereszt szár fából készüljön és a talajtól legalább 4 cm-re legyen.

A KV az IPO-1-es vizsgán pórázon, az IPO 2-3-as vizsgákon pedig szabadon követésben megy a TB-hez, leülteti a kutyáját és jelentkezik.

A TB utasítására mindhárom fokozatban szabadon követésben áll start pozícióba. A TB további utasítására kezdi a KV a gyakorlatokat. Egyenes, nyugodt és figyelmes alapállásból a K vezetőjét a „lábhoz” vezényszóra jókedvűen, figyelmesen, egyenesen és gyorsan követi. A K válla vezetőjének térdével egyvonalban van, megállásnál önállóan, gyorsan és egyenesen leül.

A gyakorlat kezdetén a KV 50 lépést megy előre. A visszafordulást követően 10-15 további lépés után a „lábhoz” vezényszó kiadásával bemutatja a futó-, majd a lassúlépés gyakorlatokat (mindkettő kb. 10-15 lépés). Futó lépésből lassú lépésbe átmeneti tempójú lépés nélkül kell váltani.

A törés kidolgozásának módja.
A törést zártan kell kidolgozni.
Nyomvázlat nem készülhet

